

ХОРАС МАККОЙ

САВАНЪТ НЯМА ДЖОБОВЕ

Превод от английски: София Василева, 1990

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ

I

Още щом предадох на Долан да отиде при отговорния редактор, той разбра, че ще го изхвърлят, и докато се качваше по стълбите, съжали, задето във вестниците вече няма хора, на които да не им треперят гащите. Прииска му се да живее в доброто старо време на Дейна^[1] и Грийли^[2], когато вестниците са били вестници и са наричали негодниците негодници, пък после всеки се е оправял както може. Сигурно е било чудесно да си репортер в някой от едновременните вестници. Не като сега — из цялата страна се бяха навъдили разни последователчета на Хърст^[3] и на Макфадън^[4], които само едно знаеха: да бият барабана, да развяват байраци по на цяла страница и да разправят, че Мусолини бил същински Цезар (само дето имал самолети и бойни газове), а Хитлер пък бил като Фридрих Велики (само дето имал танкове и сбъркани пиромани), да продават патриотизъм по намалени цени и да не ги интересува нищо друго, освен тиража. (Господа, много съжаляваме, до днес следобед не ще можем да ви преотстъпим нашите камиони за превозването на парите от касата на Общината, тъй като трябва да разнесем последното ни издание. Ще ви ги предоставим с най-голямо удоволствие след шест часа. Или: О, да, сър, да, мистър Деланси, напълно ни е ясно. Двете жени просто са се изпречили пред колата на сина ви. О, да, сър, ха-ха, ха-ха-ха! А миризмата на алкохол, тя идвала от костюма му, защото някой го залял с коктейл.)

„Гащите им треперят“, повтаряше си Долан, като влизаше в кабинета на Томас — отговорния редактор. Имаше предвид шефовете на вестниците.

— Откъде си измъкнал тази история? — попита го Томас, вдигнал два листа изписана на машина хартия.

— Всичко е вярно. В този конкретен случай нищо не могат да опровергават.

— Не те питам за това. Искам да знам откъде си я измъкнал.

— Имам сведенията от завчера. От заключителната среща. Защо?

— Звучи доста фантастично.

— Не само че звучи фантастично, ами си е направо фантастично. Едно бейзболно дружество, което е дори носител на награда, съвсем преднамерено организира среща в полза на няколко комарджии — ето това е фантастичното. Досещам се, че ще изхвърлиш и този материал, нали?

— Ще го изхвърля... но не те повиках само за това. Сега остави материала. От икономическия отдел...

— Чакай малко. Такова нещо не се оставя току-тъй. Не разбираш ли, в бейзболното дружество има мошеници. На всички, които гледаха мача, им стана ясно, че са се продали. Дори не си дадоха труд да го прикрият. Има и нещо друго — не сме единствените, които знаем това. Останалите вестници също получиха информация и ще я пуснат днес следобед. Трябва да защитим интересите си.

— Хайде, хайде, според мен и те няма да я използват — отвърна Томас. — А може би нещата не са толкова ужасни, колкото ти ги виждаш.

— Не са по-малко ужасни, отколкото скандалът с „Блек Сокс“ навремето. В какво положение щеше да бъде бейзболът днес, ако тогава никой не беше писал, а?

— Пък и Ландис щеше да си остане най-обикновен съдия. Виж какво, Майк — подхвана тежко Томас, — безсмислено е да водим подобни спорове всеки път, когато ти щукне да излееш личната си омраза към някого. Знаеш каква е политиката на нашия вестник...

— Да, да, да. Знам политиката на нашия вестник. Знам политиката на всеки вестник в нашия град. Знам политиката на всеки скапан вестник в страната. Не можеш да намериш и грам смелост във всичките, взети заедно.

— Защо полагаш такова старание да обиждаш хората? Защо непрекъснато се опитваш да създаваш неприятности?

— Нищо не се опитвам да създавам. Материалът, който изхвърляш, е НОВИНА. Ти винаги изхвърляш новините. Миналата седмица изхвърли съобщението за сина на Деланси... Това малко ли ти се струва? Той уби две млади жени. Напил се, минал в другото платно и ги оставил на място в зоната за пешеходци. Да, сър, какво ли не направил, само и само да предотврати станалото. Естествено, ние замазахме цялата история. Това, че получаваме купища пари от баща му за реклами, няма нищо общо с въпроса...

— Ти си същински Дон Кихот — рече Томас.

— Така ли мислиш? — Долан стисна тънките си устни. — А какво ще кажеш за ку-клукс-клан, предал съм материала преди две седмици?

— Ку-клукс-клан вече не съществува. Онова не е било тяхна работа.

— Добре, добре, нека да са кръстоносци или както там се наричат сега. Не само розата продължава да си мирише по един и същи начин, независимо как ще я наречеш. Покриват се с чаршафи, носят качулки, събират се тайно.

— И друг път съм се опитвал да ти обясня, че никой вестник в нашия град не може да споменава такива неща за кръстоносците. Все едно да си играеш с динамит. И колкото по-бързо се освободиш от тези реформаторски идеи, толкова по-добре за теб.

— Стига си ме наричал реформатор — разсърди се Долан. — Всеки може да прави каквото си иска наред улицата, мен това не ме интересува. Не е важно. Но има нещо друго и то е важно — да се пусне някоя и друга новина за терористите в политиката и за крадците на едро... защото и самият губернатор на щата е мошеник и ти го знаеш много добре. Какво стана с онзи материал от миналата година — информацията от пияния конгресмен заедно с писмената му клетвена декларация? Изхвърли ги. Както и да е, това да върви по дяволите. Но сега съм ти дал материал за едно бейзболно дружество, което се е продало, и настоявам да го пуснеш, а ти ми припомняш разни стари спорове и ме наричаш реформатор. А какво ще кажеш за стотиците хлапета, които всеки ден се тълпят в парка, за да боготворят тези мошеници и гледат на тях като на герои? Какво ще кажеш за тях?

— Това твоето е донкихотщина. Седни и се успокой.

— Няма да се успокоя. Това не е вестник. Това е един зависим парцал.

— Е, добре — започна мрачно Томас, — оставих те да се зъбиш, защото смятах, че ще ми помогнеш да взема решение за твоето бъдеще, ако ти дам шанс. Досега имах някакви надежди за теб. Понасях буйствата и ругатните ти, защото смятах, че рано или късно главата ти ще уври и ще проумееш как стоят нещата. И аз се борих не по-малко упорито от теб, но за друго — да разубедя икономическия отдел, който

настоява за уволнението ти. Поне десет пъти са искали от мен да те разкарам. Не ти се вярва, нали? Я погледни това:

— Той извади един лист от класъора за кореспонденцията си. — Прочети го...

ДЕЙЛИ ТАЙМС ГАЗЕТ

ВЪТРЕШНОВЕДОМСТВЕНА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

До Мистър Томас
Дата 3 октомври
От Мистър Уомък
Относно Майкъл Долан

Мистър Лъди от отдел „Реклама“ се е обадил вчера на „О’Хърн — спортни стоки“ във връзка с подновяването на техния договор. Както ви е известно, тази фирма има една от най-големите сметки при нас. О’Хърн категорично отказал да преговаря за ново споразумение, тъй като Долан дължал на фирмата 154,50 долара за закупени топки за голф, ракети за тенис, стикове за голф и др. още от миналата година. Той смята, при това с пълно право, че ако ще поддържа делови връзки с нашия вестник, то нашите служители следва да се издължават, както е редно. Моля да ме приемете по този въпрос.

— От икономическия отдел непрекъснато получавам записки за това, че дължиш суми на наши клиенти.

— В това има известна ирония — каза Долан и остави листа в класъора. — Икономическият директор иска от мен да си платя дълговете, но очевидно никога не му е минавало през ума, че и този вестник има някакъв дълг. Дълг към обществеността...

— Повече няма да се разправам с теб за едно и също — заяви Томас и в гласа му прозвуча категоричност. — Може би ние двамата с теб просто се разминаваме в мненията си. Кой знае дали няма да ти направя услуга, ако те уволня...

— Не можеш да ме уволниш. Аз вече не работя тук...

Той си разчистваше бюрото, когато вратата се отвори и влезе Еди Бишъп. Бишъп се занимаваше с новините от полицейските участъци, имаше петнайсетгодишен стаж. Щеше да напомня на Пат О'Брайън, ако Пат О'Брайън беше репортер. Водеше със себе си някаква жена.

— Какво става, какво става? — попита Бишъп. — Чувам, че си напуснал.

— Напуснах — отвърна му Долан, но гледаше жената, застанала до него (кабинетът му беше толкова малък, че трима души го изпълваха до краен предел), и мислено си отбеляза, че устните ѝ са много силно начервени — по-червени устни не бе виждал досега.

— Запознай се с Майра Барновски — подкани го Бишъп. — Сигурно знаеш кой е Майк — лукаво смигна той към нея.

— Гледала съм ви в постановки на любителския театър — проговори Майра и протегна ръка. — Не играете лошо.

— Благодаря — отговори Долан учтиво. Когато докосна ръката ѝ, целият изтръпна и мускулите на раменете му неволно се свиха. Явно се смути, но тя като че ли не забеляза това...

— За какво се счепкахте? — попита го Бишъп.

— Оо... вечната история. По повод на поредния материал, който отказа да публикува.

— Аз пък ти завиждам за смелостта да напуснеш. Страхотно ти завиждам. Да не бяха жената и децата, още преди години щях да кажа на Томас къде да си завре шубелийския вестник...

— Не се съобразявайте с нас — обади се Майра. — Гледайте си работата.

— Кажете-речи, свърших. Само разчиствах някои боклуци...

— А сега какво ще правиш? — попита Бишъп.

— Не знам. Най-напред трябва да реша дали съм доволен, че стана така, или съжалявам.

— Внимавайте — Майра вдигна пръст пред тези свои червени, червени устни, — внимавайте да не се предадете...

— Доволен си, как да не си доволен — намеси се Бишъп, — слушай какво ти казвам. Поне си възвърна самоуважението.

— Ако ми е останало нещо от него. — Долан го погледна и се опита да се усмихне. Бишъп му беше симпатичен. И не отсега. Бишъп му беше приятел. Беше от тези приятели, при които можеш да отидеш и да попиташ как се пишат трудни имена като Ницше и Бетховен, без той да ти се присмива зад гърба. На Долан изведнъж му се прииска Бишъп да бе дошъл сам, без Майра Барновски (дори се зачуди коя ли е тя, откъде се е взела и защо той се чувства така особено в нейно присъствие), така че да седнат двамата по мъжки и той да си признае, че усмивката и безразличието му са престорени, че се чувства несигурен и безпомощен и тъй като не познава друга професия, може би ще е най-добре да се върне при Томас, да се извини и после да обещае вече да слуша и да си държи езика зад зъбите. Но Бишъп не бе дошъл сам, бе довел Майра Барновски. — Да, ако ми е останало нещо от него...

— Всичко ще се оправи. Ще се видим на обяд — каза му Бишъп и тръгна да излиза.

— Според мен не бива да го оставяме — обади се Майра. — Той е на път да отиде при шефа си, да се извини и да му се примоли да го върне на работа. По-добре да го вземем с нас, за да сме сигурни, че няма да го направи...

Долан се извърна и я изгледа изненадан.

— Не се учудвайте — заобяснява му Майра. — Не беше трудно да се досети човек. Изписано е на лицето ви. Колко странно се подреждат нещата — обърна се тя към Бишъп. — Ако бях станала една минута по-късно тази сутрин, ако се бях забавила една минута повече в тоалетната, ако бях изпуснала трамвая, с който дойдох, ако бях отишла да изпия едно кафе както обикновено... а всъщност защо не отидох — странно е, защото от години не се е случвало да не пия кафе сутринта... — ако се бях забавила само една секунда, докато правех някое от тези неща, ако бях отишла да пия кафе, нямаше да те срещна. А ако не се бях случила тук, Долан несъмнено щеше да се върне и да се примоли да го оставят на работа. И щяха да го оставят. А сега това няма да стане. Той приключва с тази история. Не мислите ли, че е странно? — попита тя Долан.

— Така изглежда... — Долан отново потрепери, докато я наблюдаваше с очите на мъж, който знае, че просто трябва да си поиска от жената насреща, знае, че когато я види просната на леглото без

дрехи, тялото ѝ ще бъде красиво и ще копнее за любов, разбра също или усети (което е едно и също според философията на сексуализма), че от самия акт няма да изпита по-голямо удоволствие, отколкото ако си вземе за любовница красив труп.

Това го сепна и сега разбра защо бе потреперил, когато докосна ръката ѝ, изведнъж проумя какво се бе опитала да каже тази жена с обърканите си обяснения как е попаднала тук. И тя самата бе объркана и се бе изразила зле, но сега, само за частица от секундата, той разбра. И тя бе изпитала същото усещане. Да допуснем, че бе отишла да пие кафе...

Майра Барновски го спря на вратата.

— Хубаво се огледайте. Никога вече няма да се върнете тук...

---

[1] Чарлс Андерсън Дейна (1819–1897) — американски журналист и писател. — Б.пр. ↑

[2] Хорас Грийли (1811–1872) — американски журналист, основател на „Ню Йорк Трибюн“. — Б.пр. ↑

[3] Уилям Рандолф Хърст (1863–1951) — собственик на вестник в САЩ. — Б.пр. ↑

[4] Бернар Макфадън (1868–1955) — собственик на вестник в САЩ. — Б.пр. ↑

II

Тримата обядваха в едно заведение, подобно на немска бирария, а по-късно следобеда Долан отиде до печатница „Пенсилвания“, за да се срещне с Джордж Лорънс. Тук се печатаха рекламни издания за застраховки, железария, инструменти, автомобили...

— Ето за какво исках да се срещна с вас, мистър Лорънс — подхвана Долан. — Вие имате голяма печатница, аз пък имам голяма идея, поне така си мисля. Искам да основа списание.

— Какво не му харесвате на вестника?

— Нищо. Напуснах го. Там няха никаква перспектива.

— Що за списание имате предвид?

— Ами нещо малко, като „Ню Йоркър“... но може би не толкова претенциозно. За момента идеята още не се е избистрила в главата ми, но ще отделям повечко място на светския живот, на културните прояви и от време на време ще помествам някоя злободневна статия, в която ще се казва истината.

— Истината за какво?

— За каквото изникне. Политика, спорт. Списанието ще следи различните събития, ще бди за интересите на хората.

— Това не е ли повече работа на вестниците?

— На теория, да. Но никой от тях не го прави. Страх ги е. Оправдават се, че било проява на дипломатичност.

— Дипломатичността не е лошо качество. В какъв тираж ще го искате? На каква хартия?

— Чакайте малко. Вие май не сте ме разбрали. Аз не искам да ви плащам, а вие да издавате списанието. Искам вие да го печатате, а аз да го редактирам и да го списвам.

— Значи наистина не сме се разбрали. — Лорънс се намръщи. — Не ми се поема отговорността за цяло списание. Това е голямо главоболие.

— Вие няма да поемате никаква отговорност. Аз ще се занимавам с това.

— Ами нали аз ще плащам. Вие това как го наричате?

— Хартията ще е от вас и вие ще го печатате, а с всичко останало ще се занимавам аз. Разпространение, реклама, авторско...

— Съжалявам, Долан, но къде ми е сметката?

— Мистър Лорънс, вие сте единственият човек в града, който разполага с машини за подобна работа. Няма да ви струва много — имате си и хартията, и машините, а списание от подобен род носи страхотно много пари. Разбира се, има и още нещо — за четиристотин хиляди души в този град ще има справедливост, но за това няма да ви говоря, защото вие сте бизнесмен и сега говорим за бизнес. Ако подкрепите моето списание, аз ще ви гарантирам тираж две хиляди за първия брой. Това е голям тираж, нали?

— И още как — призна Лорънс.

— И повече ще нарасне. Ще го разпердушиня аз този град. Не ми разправяйте, че хората няма да го четат.

— Струва ми се, че се каните да отхапете голям залък, дано не ви преседне.

— Е, все някой трябва да го отхапе — мрачно каза Долан.

— Ще си навлечете много влиятелни неприятели...

— Естествено, в реда на нещата е. Вижте, мистър Лорънс, давате ли си сметка, че има голяма вероятност подобно списание да се съхрани за поколенията в Смитсъновия институт^[1]. Ами да, в цялата страна няма нито един вестник, нито едно периодично издание, което да се отнася почтено към читателите си! Всичките се субсидират чрез договори за реклама или политически ангажименти. Не разбирате ли, та това е най-добрата възможност, която някога ще ви се предложи! Естествено, ще си спечелим врагове. Всички крадци и мошеници ще се вдигнат срещу нас. Но свестните хора ще бъдат на наша страна.

— Свестните хора не държат властта.

— Ние пък ще им я дадем. — Като видя, че Лорънс се постресна, Долан побърза да добави малко разтревожено: — Не си мислете, че искам списанието да се занимава единствено със скандални истории. В общи линии това ще бъде светско издание по вкуса на читателската публика от Уестън Парк. Но от време на време ще запретваме ръкави и ще стигаме до дъното на нещата.

— Долан, изцяло споделям амбициите ви, но не мога да си позволяя такова нещо. Просто нямам толкова пари, че да поемам рискове.

- Колко смятате, че ще струва първата книжка?
— Нямам представа.
— Съвсем грубо, колко?
— В какъв обем искате да го пуснете?
— Колкото „Ню Йоркър“. Към двайсет и четири страници.
— Чакайте да пресметна. — Лорънс се навъси и заизчислява наум. — Към хиляда и петстотин долара за две хиляди екземпляра.
— Добре, да допуснем, че събера хиляда и петстотин долара, за да платя първата книжка, и тя се посрещне добре. Това ще докаже ли нещо?
— Възможно е...
— Ако първата книжка се посрещне добре, ще проявите ли интерес?
— Възможно е...
— Тогава ще ви се обадя по-късно — рече Долан и си тръгна.

---

[1] Фондация и музей във Вашингтон, основани през 1846 година, с отдели по етнография, зоология, астрофизика. — Б.пр. ↑

III

Същата вечер, докато репетираха „Метеор“^[1], в почивката между две сцени той притисна Джони Лъндън в гримьорната. Само две поколения деляха Джони Лъндън от дървените колиби на едновременното селище, което сега се бе превърнало в могъщия град Колтън, а двайсет и две етажната сграда — негова собственост — се издигаше на същото място, където някога бе стърчала дядовата му къщурка.

— Хайде бе, Джони, какво са за теб хиляда и петстотин долара? — заубеждава го Долан. — Бълха те ухапала.

— Ти не си с всичкия си. Съвсем си изкукуруигал. Аз всеки момент ще фалирам, а ти...

— Неудобно ми е да те моля за помощ... за кой ли път вече, но хиляда и петстотин долара са като капка в морето за теб, а за мен са въпрос на живот и смърт.

— Какво ще правиш с толкова пари? За какво са ти?

— Искам да основа списание. Ако ми ги дадеш, ще ти подпиша документ за петдесет на сто от печалбата.

— Хм. Досещам се що за списание ще бъде това. Ами работата ти във вестника?

— Напуснах. Тази сутрин напуснах.

— Виж го ти! Не биваше да го правиш, Майк. Тъкмо взе да ставаш известен. Целият град четеше рубриката ти... Виж, идва твоят приятел Дейвид — сниши той глас.

— Колеги, моля ви, да си нямаме неприятности — заговори Дейвид, който бе влязъл в гримьорната с енергична стъпка. — Време е за последното действие, отдавна трябваше да сте зад завесата и като всички останали да чакате реда си за излизане на сцената.

— Трябваше да поговорим нещо по работа — отвърна му Долан.

— Добре, нали вече свършихте. Ако обичате, заповядайте на сцената.

— Не сме свършили — възрази Долан.

— Идваме — обади се Джони.

— Много ви благодаря — натъртено отвърна Дейвид и излезе със същата енергична стъпка.

Долан изръмжа:

— Тоя взе да забравя, че играем в любителски състав. Забравя, че никой не ни плаща за тази работа.

— Не му обръщай внимание. Какво да прави, такъв си е.

— Това, че е педи, не ме дразни. Ядосвам се на наглостта му.

— Не го прави умишлено. Нещо повече, той се възхищава от теб. Но виж какво, наистина трябва да тръгваш. Нали си звезда, от теб се очаква да даваш пример на тези самодейци.

— А парите? Ще ми ги дадеш ли?

— Ще поговорим след репетицията.

— Това има огромно значение за мен, Джони.

— ДОЛАН! — разнесе се висок глас.

— Това е Майора. Хайде... — подкани го Джони.

— Мога ли да ти кажа нещо. Долан? — извика Майора от залата.

— Разбира се. — Долан прескочи прожекторите на рампата и отиде при Майора, който седеше до Дейвид и още двамина от тия, дето много знаят, но нищо не правят.

— Даваш ли си сметка, че ни остават още само шест дни за репетиции? — попита Майора.

— Да.

— Чака ни огромна работа, без която не можем да минем. Надявам се, че ще поемеш своята част.

— Ще я поема...

— Поставям тази пиеса специално заради теб. От два сезона ме молиш да включим „Метеор“ в репертоара, така че сега най-малкото, което можеш да направиш, е да си готов за всяко вдигане на завесата, за всяко излизане на сцената. Това е въпрос на възпитание.

— Просто трябваше да поговоря с Джони Лъндън за малко...

— Това не е извинение за обидното ти поведение.

— Не съм искал да обидя никого. Съзнанието ми е обременено с много неща.

— Добре, иди си на мястото и гледай да ангажираш съзнанието си с пиесата. — Сега вече Майора се провикна към актьорите: — Хайде. Последно действие!

Репетицията свърши малко преди полунощ.

— И така, не беше добре, но не беше и зле — обобщи Майора. — Можете да играете и по-убедително. Моля, прегледайте още веднъж ролите си. Особено ти, Ейприл. До утре вечер в седем и половина. Лека нощ на всички.

— Особено ти, Ейприл — повтори ѝ Долап, когато всички се пръснаха и започнаха да се разотиват.

— И ти не се беше вживял кой знае колко. Както се очакваше, в едната от сцените беше много добър. Едната от сцените никой не може да ти оспори. В нея си великолепен.

— Вярно е, великолепен съм. Представям се чудесно в ролята на труп. Но предпочитам да ридаеш над гърдите, а не над лицето ми, докато произнасяш сърцераздирателния си монолог. Казвал съм ти и преди, че не обичам вкуса на сълзите ти.

— Този път ще се постарая да го запомня, Майкъл — отвърна весело Ейприл.

— Гледай да не го забравиш на премиерата, защото ще те проваля — заплаши я той сериозно. — Аз ли ще те отведа в бащиния ти дом тази вечер? Искам да кажа, аз ли ще те отведа до отбивката, където можеш да слезеш от колата, без да ме види баща ти?

— Нали ти ме доведе?

— Да, но се срещнахме в дрогерията. Както и да е, не знаех дали годеникът ти със синята кръв няма да дойде да те вземе. Всъщност той приключи ли вече деловото си пътуване? Виж го ти, отрано започва да те оставя самичка. Прав е, дресировката е сигурна работа.

— Къде ще ходим тази вечер? — попита Джони, който току-що се бе присъединил към тях.

— Вкъщи — отвърна Долан. — Ейприл я боли глава.

— Така ли? — невинно се изненада Ейприл.

— Не те ли боли? — смигна ѝ Долан зад гърба на Джони.

— Да...

— Това никак не е хубаво — обърна се Джони към нея. — Да ти се случи такова нещо точно когато са ти дали свободна вечер.

— Ще ме почакаш ли малко? — помоли я Долан. — Искам да поговоря с Джони.

— Добре...

Двамата се отдалечиха към кулисите.

— Джони, какво ще ми отговориш за парите?

— Твоето приятелче идва — забеляза Джони.
— Извинявайте — прекъсна ги Дейвид. — Мога ли да ти кажа две думи, Майк?
— Разбира се, кажи му — измъкна се Джони.
— Тъъ... Майк, разбрах, че търсиш пари — подхвана Дейвид. — Разбрах, че ти трябват хиляда и петстотин долара.
— Ехей — изненада се Долан. — Значи Джони само дето по радиото не го е съобщил, така ли?
— Каза само на мен. Все още ли ти трябват?
— Да, но...
— В такъв случай смятай, че си намерил. Сутринта ще ги имаш.
— Благодаря ти, Дейвид, но ме караш да се чувствам неудобно...
— Защо?
— Ние с теб не сме чак такива приятели.
— Вината е само твоя. Аз не съм лош човек, макар че някои са на друго мнение.
— Сигурно е така. Знаеш ли за какво ми трябват парите?
— Джони ми каза.
— Ще получиш половината от моята печалба.
— Не е необходимо.
— Но... виж, предпочитам да е така. Искам да имаш насреща нещо като договор. Разбира се, списанието може да се провали, но все пак съществува някакъв шанс това да не се случи.
— Ще поема същия риск, който поемаш и ти. Мини сутринта през театъра, за да ти дам чек. А може би предпочиташ сумата в брой?
— Няма значение. — Долан не можеше да преодолее изненадата си. — Виж какво, нищо на тоя свят не съм искал така, както тези пари. И все пак мисля, че е редно да знаеш с каква слава се ползвам...
— Допускаш ли, че не ми е известно? Има ли някой в града, на когото да не дължиш пари? А сигурно няма да събереш и десет долара от всичките си приятели, взети заедно. Надали е останал магазин в града, който да ти отпусне кредит и за пет цента. И още нещо ще ти кажа. Джони не ме е молил да ти дам парите назаем. Сподели само, че си поискал от него. Беше му много смешно, че го смяташ за толкова глупав и си въобразяваш, че ще ти послужи.
— Откъде знаеш толкова работи за мен?

— Кой не ги знае? Затова срещаш толкова трудности, когато започваш любовни романи из Уестън Парк. Богатите бащи на прекрасните тамошни дебютантки в обществото категорично им забраняват да излизат с теб. Това беше ли ти известно?

— За двама знаех...

— Ти си едновременно прочут и прословут. Ти си enfant terrible^[2]. Имаш мания да се навираш между шамарите. Непрекъснато се бунтуваш срещу нещо. И това е така, защото си амбициозен, защото искаш да надраснеш средата си.

— Я чакай малко — продума Долан слисан.

— Така е — продължи Дейвид спокойно. — А досега си успявал да изплуваш, благодарение на това че имаш индивидуалност. Колоритен тип си. Ловиш окото. Имаш тяло като на гръцки бог. Отговори ми на един въпрос: защо си започнал да играеш в нашия театър?

— Не знам...

— Аз ще ти кажа. Защото оттук има какво да вземеш. Усетил си го инстинктивно.

— Майк! — извика му Ейприл.

— Идвам! — отговори веднага Долан. — Виж какво, Дейвид, това, което ми каза, ми направи голямо впечатление...

— Може да ти е направило впечатление, но няма да му обърнеш внимание — усмихна се Дейвид. — Върви при Ейприл. Сутринта мини през театъра, за да си вземеш парите.

— Благодаря ти — протегна ръка Долан. — Много ти благодаря.

— Ще ме намериш тук по всяко време след десет часа...

— Благодаря ти. Много ти благодаря...

— Почувствах се като ментърджия, когато приех той да ми даде парите — сподели Долан в колата, когато отвеждаше Ейприл към Уестън Парк.

— Не виждам защо. Това е най-обикновен заем.

— Все пак ми е неудобно. Никога не ми е бил симпатичен. Неприятно ми е да съм му задължен.

— Защото е педи ли? Какво да прави, нещастник. Не в това е причината. Не знам как да ти го обясня. Сигурно е от изненадата, когато ми ги предложи. Той е последният човек на света, от когото бих поискал.

— Разправят, че бил много богат. Семейството му е от Роуд Айланд^[3]. Защо не поиска парите от мен?

— И без това съм ти длъжник.

— Е, все пак май аз съм единствената, която получава нещо в замяна — засмя се Ейприл.

— Май че и сега това искаш — засмя се и Долан. — Ако не ми беше дала парите за вноската на колата, кредитната компания щеше да ми я прибере. Искаш ли да хапнем по един сандвич? — изви той глава към „Хот Слот“ — павилиончето, където сервираха, без да слизаш от колата, мястото за срещи на хлапетиите в малките часове.

— Защо не — съгласи се Ейприл.

Долан изключи двигателя и попита:

— С всички възможни добавки ли?

— С всички, освен ако...

— Два хамбургера и две коли — поръча Долан на сервитьорката.

— С всички добавки ли?

— По-добре не — засмя се Долап. — Спестете лука и в двата.

— Знаеш ли — заговори Ейприл, когато сервитьорката се отдалечи, — понякога се питам защо не се ожених за теб.

— Господ ми е свидетел, че положих всички усилия, но баща ти имаше други планове. Мислех, че ще получи кръвоизлив, когато ме повика в кабинета си, за да ми чете конско. Той ли ти избра Менефи?

— Защо се заяждаш? Рой е много приятен.

— А освен това има хубава работа, от добро семейство е и е председател на хайлайфния клуб „Ааър“. А когато следвал в Йейл, благодарение на високия си успех станал член на почетното общество „Фи Бета Капа“. Всичко това го знам. Но кой го избра?

— Запознах се с него, когато учех в Ню Йорк.

— Тъъ... между нас да си остане, бива ли го колкото мен?

— Какво искаш да кажеш?

— Ха сега де. Знаеш какво искам да кажа.

— Майк, ти си един ужасен негодник. Между нас да си остане — не.

— Звучи насърчително. И така, след две седмици ти ще се омъжиш, Менефи ще прегръща красивото ти тяло, а аз ще си стоя вкъщи и ще го наричам с всички мръсни думи, които успея да измисля.

— Започваш да театралничиш.

— Нищо подобно. Говоря сериозно. Щеше ми се ние двамата с теб да се бяхме разбрали някак си. Не съм влюбен в теб, Ейприл, но честна дума, мисля, че си страхотна. Жалко, че съм роден по на юг, отколкото трябва.

— Стига, Майк, това нямаше никакво значение.

— Така ли мислиш? Аз съм голтак. Баща ми е продавач в галантериен магазин. Кой, по дяволите, съм аз, че да искам богатата Ейприл Коглин? Когато баща ти ми изтърси това изречение, за малко не му забих един.

— Драматизираш нещата. Не ми е приятно, когато се държиш така. Виж — Джес и Лита!

— Къде са?

— Точно до нас... Здравейте — провикна се Ейприл.

— Как си, Лин? Как си, Алфред? — подкачи ги Лита за сценичните им изяви. Слезе от колата, а след нея и Джес. — Познавате се с мис Фонтане и мистър Лънт, нали, мистър Алън?

— Здравсти — поздрави Джес.

— Здравсти, мой човек — отвърна му Долан.

— Как вървят репетициите? — попита Лита.

— Добре — отговори ѝ Ейприл.

— Само да беше видяла Ейприл как плаче.

— Хей, Майк. — Джес направи знак на Долан да излезе от автомобила.

— Извинявай за малко. — Долан се измъкна изпод волана и отиде при Джес, който бе застанал до задницата на своята кола. Джес заговори почти шепнешком и много сериозно.

— Майк, заседанието се проведе тази вечер...

— Тази вечер ли? — изненада се Долан. — Мислех, че е утре...

— Не, тази вечер беше — бавно рече Джес.

— Е, щом клатиш така глава, няма защо да питам какво сте решили. Стегни се, Джес, стари приятелю. — В думите на Долан прозвуча сарказъм. — Не се вживявай много.

— Съжалявам, Майк...

— Няма нищо. Не ми се случва за пръв път. — Долан заговори, като че ли се обръща само към себе си. — Значи в изискания клуб „Астър“ не искат да ми видят очите!

— Трябва да ти кажа, Майк, че аз гласувах за теб. Но само един глас против е достатъчен...

— Няма нищо, Джес. Изобщо не биваше да правя опит да вляза, глупаво постъпих.

Лита се бе качила в колата и подаде глава.

— Джес, ела да поръчаш...

— Все пак благодаря ти, Джес — приключи разговора Долан.

— Ейприл ми каза, че си напуснал вестника — подхвърли Лита на Долан, когато той се върна на мястото си зад волана.

— Така е.

— Означава ли това, че вече няма да коментираш по радиото срещите по борба?

— По всяка вероятност.

— Много жалко, стоях си вкъщи само заради твоето предаване.

— Пардон. — Сервитьорката със сандвичите мина точно пред Лита.

— Какво ти пука дали ще те приемат, или няма да те приемат в този загубен клуб „Астър“? — попита Ейприл, когато минаваха под голямата каменна арка на Уестън Парк, входа към Обетованата земя. — Повечето от членовете са сноби, които дължат своя успех на бащините си постове.

— Това ми е известно. И все пак...

— Не мисли повече за това. — Ейприл хвана дясната му ръка, сложи я между коленете си и я притисна. — Не мисли повече за това.

— Добре — охотно се съгласи Долан и погали крака ѝ, — сега вече се чувствам чудесно. Просто не знам какво ще правя, когато се омъжиш.

Ейприл се засмя доволно:

— Забравяш, че съм нимфоманка.

Лежаха един до друг на брега на малка река върху старото карирано одеяло, което Долан винаги държеше в колата. Бяха разсъблечени, отпуснати, слушаха бълбукането на водата и

приглушените от десеткилометровото разстояние звуци на градското движение, мълчаха и гледаха нагоре към звездите.

— Майк.

— Какво?

— За какво си мислиш?

— За нищо...

— Не може за нищо...

— Добре, ама няма да ми се смееш.

— Няма.

— Мислех си за Езра Паунд.

— Кой е той?

— Поет. Поет, който слуша как се лее водата, а после се опитва да превърне плискането ѝ в думи.

— Оо...

Отново се умълчаха. Ейприл вдигна глава, целуна го по гърдите и замърка блажено.

— Майк...

— Какво?

— Обичаш ли ме?

— Не знам, но знам, че страшно ми харесваш.

— Добре де, не обичаш ли да се любиш с мен?

— Да...

— Не ни остават още много срещи.

— Знам.

— Какво ще стане с нас?

— Нищо няма да стане...

— Искам да кажа в бъдеще. След много години.

— Е, ти ще се омъжиш за този прекрасен човек, който е завършил Харвард, ще се устроите, ще си имаш деца. А после, когато твоите двама прекрасни синове пораснат, ще избухне война и твоите двама прекрасни синове ще загинат, отровени от бойните газове или затрупани от бомбите на врага. А аз ще лежа, както и сега на някое бойно поле в чужбина, но коремът ми ще е разкъсан от шрапнел и лешоядите ще ме ръфат.

— В действителност нали не вярваш на такива неща?

— Напротив. Точно това се готви. Една сюррия долни глупаци са ни повлекли нататък и ще ни хвърлят с главата надолу. Всичко започна

от Мусолини, после се появи и Хитлер. Мусолини каза на англичаните да си гледат работата и те преглътнаха хапа. Обществото на народите си прави пас. А пък японците дебнат иззад ъгъла с ония техните боздугани...

— Аз не мисля, че ще влезем във война. Хората не го искат.

— Няма да го искат, докато се включим. Щом засвирят химна и развоят байрака, всички изпадат в истерия.

Тя се пресегна, за да хване ръката му, и главата ѝ се приближи още малко към неговата, така че той долови мириса на балсама ѝ за коса. Долан се подпря на единия си лакът и я погледна отгоре. Тялото ѝ представляваше дълга бяла извивка върху червеното каре на тъмносин фон. Ейприл простена от пламнало наново желание. Той се наведе и я прегърна.

— Майк, ако се наложи да отидеш на фронта, има едно нещо, което никога не бива да ти се случва. Боже мой, само това не...

---

[1] Пиеса от американския писател Самюъл Натаниъл Бърман. — Б.пр. ↑

[2] Дете, което поставя родителите си в неудобно положение, пакостник; човек, който не си знае устата (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Признак за добро потекло, тъй като това е един от най-рано заселените щати в Нова Англия. — Б.пр. ↑

IV

В десет часа на следващата сутрин Долан беше в театъра и чакаше Дейвид — седеше в приемната на горния етаж, вперил очи в едно списание и дори разгръщаше страниците, но не виждаше нищо, защото си мислеше за хиляда и петстотинте долара.

— Здравсти, здрасти — забеляза го Майора, който излезе от кабинета си. — Каква изненада. Да не би да ти има нещо, Долан?

— Чувствам се чудесно. Защо питаш?

— Ей така. Просто отдавна не си идвал насам толкова рано сутрин.

— Никой от старата компания не идва вече тук — рече Долан и остави списанието. — Знаеш защо.

— Ето каква била работата. Значи такива бръмбари са влезли в главата ти.

— Влезли са в главата и на всички останали. Прекалено гладко взеха да вървят нещата тук. Погледни тази приемна. Погледни този килим. Боже мой, та театърът е заприличал на палат. Няма нищо общо с оня хамбар, в който играехме преди.

— Това е най-добрият любителски театър в страната — заяви Майора с гордост.

— Нали точно за това говоря. Най-добрият — и в това е неговата беда. Защото не е любителски в истинския смисъл на думата. Стана професионален.

— Полупрофесионален.

— То е все едно. Знаеш ли, Майоре, нищо по-лошо не можеше да ни се случи от това, че излязохме първи на онези прегледи в Ню Йорк.

— Как така? Защо говориш такива неща? Не те ли е срам? Ти си един от организаторите на нашия любителски театър.

— Точно затова не ме е срам. Играехме в хамбар, нали? В един нищо и никакъв хамбар с пейки, вместо кресла, и без гримьорни. Поставяхме не само Достоевски и Ибсен, но и пиеси от момчета, които работят по фермите наоколо...

— Тези пиеси от местни автори бяха много слаби...

— И какво от това? Но пък какви постановки им правехме! Тогава поощрявахме авторите. Откъде знаеш, че нямаше да открием някой нов О'Нийл или Шоу? Не ни се налагаше да плащаме за поддръжка и можехме да включваме в състава обикновени хора без опит. Сред тях може би имаше нова Сара Бернар или Елеонора Дузе, или нов Хенри Тървинг.

— И сега има обикновени хора, нали?

— Има, но трупата е повече или по-малко постоянна. За да те включат в разпределението, трябва да имаш опит, а пиесите да разчитат на касов успех, защото изплащаме ипотека. И какво, по дяволите, правим, за да насърчим местните таланти? Нищо.

— Изненадан съм, че говориш така, Долан. Мислех, че поне ти ще бъдеш благодарен на Търговската камара за това, което направи.

— Благодарен ли! — Долан се изправи и закрачи из стаята. — Ни най-малко не съм им благодарен. Ненавиждам ги всичките, мръсници такива. Докато играехме в хамбара, колко пъти ходих да ги моля за средства. Не ни дадоха пукната пара. Мислеха ме за луд. Знаеш как събрах парите, за да отидем на първия преглед в Ню Йорк, нали?

— Знам, но...

— Точно така, знаеш. Обиколих целия град от Уестън Парк до реката да се моля за подкрепа: един ми даваше долар, друг — два или шепа монети. Но ние излязохме първи на тоя загубен преглед. Ходихме още два пъти и все излизахме първи. И какво стана тогава? Търговската камара реши да вложи парите си в нас. Хванаха ротарианците и останалите богаташки клубове и докато се обърнеш: ето ти театър за сто и петдесет хиляди долара, играй в него — в този величествен гръко-византийско-готическо-ацтекско-марокански храм на изкуството. Но сега това е истинска институция, която има своите разходи и те трябва да се посрещат, така през задната врата излиза всичко онова, за което се трудеше някогашната трупа, а през парадния вход нахлуват разните клубни активистки с евтините си политиканствания плюс всички сбъркани типове в града. Ето тези бръмбари са влезли в главата ми. Търговската камара!

— Съжалявам, че си се настроил така, Долан, наистина съжалявам — каза Майора и го хвана за рамото — Ти си една от водещите фигури тук. Разчитах на теб да ми помогнеш.

— Лично теб за нищо не те упреквам, Майоре. Ти нищо не можеше да направиш. Като режисьор нямаш грешка. Когато построиха този грандиозен театър, трябваше да му намерят и щатен режисьор, някой с популярно из цялата страна име. А такава длъжност не беше като за нас. Не се сърдя на теб.

— Искам да знаеш, че изпитвам най-приятелски чувства към теб...

— И аз съм ти приятел, Майоре. Ти нямаш никаква вина за това как съм настроен. Вълнувам се заради театъра. Вълнувам се заради тази Търговска камара. Защо не ни оставиха на мира?

— Недей да ги виниш, всеки постъпва както смята, че е правилно. Съжалявам, че си се настроил така, Долап, наистина съжалявам — повтори Майора. — Можеш да направиш чудеса за нас, стига да искаш. Ти си добро момче, нищо, че се правиш на толкова нахакан.

— Не започвай отново със старите приказки, Майоре. Няма смисъл!

— Добре, Долан. — В гласа му явно прозвуча обида. — Надявах се, че ще се поуспокоиш, като ти обясня някои неща.

— Добрутро — обади се Дейвид, който се качваше по стълбите. — Извинявай, че закъснях.

— Здравсти — отвърна Долан след кратка пауза, през която се питаше каква ли част от разговора е дочул Дейвид.

— Ще се видим довечера, Долан — каза в този момент Майора и веднага се прибра в кабинета си.

— Какво му става? — попита Дейвид.

— Нищо. Нали го знаеш. Пак взе да ми чете конско.

— И аз би трябвало да направя същото. — Дейвид го изглежда лукаво. — Търсих те към три часа посред нощ, а Лари ми каза, че още не си се прибрал.

— Аха. Така беше.

— Заповядай вътре.

Дейвид отвори една врата, влезе в стаята и свали шапката си.

— Твоят кабинет ми хареса повече от този на Майора.

— Много по-малък е. — Дейвид метна шапката си на канапето, отиде до бюрото си и седна.

— Точно затова ми и харесва. Боже мой, само като си помисля за оня хамбар, канцеларийката ни беше малко по-голяма от сандъците в манифактурния магазин, пък вечер я използвахме и за гримьорна.

— Много съм слушал за някогашния хамбар. Сигурно е било весело.

— Весело беше. Хей, тия работи са нещо ново, нали? — попита Долан без никаква връзка и посочи към стената.

— Да, мои са.

— Твои ли? — Долан се приближи, за да ги разгледа. — Добри са. Не знаех, че рисуваш акварели.

— И аз не знаех, че разбираш от изкуство — усмихна се Дейвид.

— Налага се, за самозащита — засмя се и Долан. — Съжителствам с четирима художници, начинаещ млад писател и един германец — пилот от войната. По цяла нощ говорят за изкуство.

— Интересна групичка.

— Не знам колко е интересна, но има доста неща, които ни свързват. Виж какво, Дейвид, не искам да ти прозвучи невъзпитано, но...

— Но си искаш чека, а?

— Ами.

— Седни, Майк...

— Надявам се, че не си променил решението си — рече Долан, седна и се зачуди какво ли ще последва.

— Не съм се отметнал. Любопитно ми е да разбера дали си даваш сметка в какво се забъркваш.

— В какво се забърквам ли?

— Снощи, докато ти репетираше, Джони ми разказа всичко. Ще ми бъде крайно неприятно, ако допуснеш фал.

— Ще ти върна парите...

— Не за това става дума. Имам предвид списанието ти. Не бих искал да науча, че си имаш неприятности.

— Няма да си имам неприятности — отрязва го Долан.

— Ще се опитваш да извадиш истината на бял свят, нали това е намерението ти?

— Няма да се опитвам, ще я изваждам.

— Ясно ли ти е какво може да се случи, ако настъпиш някои хора по мазола? Намираш се в едно отскоро замогнато провинциално градче

с тесногръди, ограничени, фанатични жители, които ще се противопоставят на всеки опит да се променят нещата. Знам много добре какво представляват подобни градчета.

— Аз също знам. Тук съм роден.

— Ще те разпънат на кръст...

— За бога, Дейвид, недей да ми четеш проповеди. Всички само това правите. Знам с какво съм се захванал — ще получа ли парите, или не? — попита той и се изправи, хапейки устни.

— Добре — съгласи се Дейвид накрая, отвори чекмеджето и извади чековата си книжка.

V

Лорънс го пресрещна от вратата на печатницата и го отведе на втория етаж в една свободна канцелария.

— Мисля, че тази стая ще те задоволи. Ще наредя да я опразнят до утре сутринта. Досега тук държахме стари оформления и авторски оригинали.

— Напълно ме устройва — каза Долан. — Трябва ми само едно бюро и пишеща машина, но ще ми дадете ли ключ от входната врата?

— Ще поръчам да ти извадят един. Искам да поговориш с мистър Екман по въпроса за рекламите. Той урежда поръчките за няколко ведомствени издания, които се печатат тук. Ще се заеме и с твоите. Чувствай се като у дома си — рече Лорънс и излезе.

— Кога мислиш да пуснеш първата книжка, Долан? — попита Екман.

— След около седмица...

— Набелязал ли си откъде може да ни падне някоя поръчка?

— Засега не. Не съм обмислил тази страна.

— А тя никак не е маловажна. Трябва да има поръчки за реклами, за да се посрещат разходите, нали знаеш...

— Знам.

— А не можеш ли да използваш приятелите си? Все ще имаш някакви връзки в по-големите магазини, та да си осигурим редовни клиенти.

— Нямам — каза Долан. — Съжалявам. Липсва ми опит в тази област, но ще се постарая да измисля нещо, за да подпомогна твоята работа.

— Добре. Междувременно аз ще започна както си знам. Решил ли си вече как ще се казва списанието ти?

— Мисля да го нарека „Космополит“.

— „Космополит“! Не е зле. Никак не е зле.

— Мислиш ли, че ще успееш да набереш поръчки за първия брой?

— Не виждам защо да не уредим поне няколко — каза Екман и тръгна към вратата. — В рекламата играта винаги е груба, това ти е известно, но нали ще е ново издание, би трябвало да падне нещо.

— Ще бъде от голяма полза.

— Ще се постарая — усмихна се Екман. — Е, довиждане...

— Довиждане — отговори му Долан и се загледа през прозореца към улицата.

— Добър ден — разнесе се гласът на Майра.

— Здравсти. — Долан се обърна изненадан, че не я е чул да влиза.

— Как сте?

— Добре съм... нормално.

Тя се усмихна.

— Е, няма ли да ме поканите да седна?

— Разбира се, извинявайте. — Долан се отърси от изненадата си и ѝ подаде стол. — Заповядайте...

— Благодаря... Какво ви е на лицето?

Той потърка наболата си брада.

— Ами днес сутринта нямах настроение да се бръсна...

— Не това имам предвид — поклати глава Майра. — За друго говоря... — Тя се наведе напред и го докосна с пръст по бузата. — За това тук.

— Синина ли имам? Сигурно съм се блъснал някъде.

— Прилича на ухапано. Да не би да ходите с жени, които ви хапят?

Долан пламна и му стана неудобно... Майра се огледа и каза:

— Добре сте се настанили тук. Това бюро за мен ли е?

— За вас ли?

— Да. Ще дойда да ви помагам, нали ви казах...

— Нямам нужда от помощ.

— Ще имате голяма нужда от помощ, за да направите каквото сте намислили — възрази тя много убедено. — Мисля, че не си давате сметка срещу какво се изправяте.

— Положението не е чак толкова страшно — усмихна ѝ се той. — Но както и да е, аз не съм в състояние да дам работа на друг човек. Казах ви го и вчера. Нямам пари. Смятам да го списвам сам.

— И да разчитате единствено на издръжливостта си?

— В известен смисъл...

— И на омразата си?

— Защо пък, аз никого не мразя...

— Това е най-хубавото нещо у вас — засмя се тя и тези нейни червени, червени устни се разтвориха. — У вас има ненавист. Пазете я. Подхранвайте я. Тя ще ви бъде от голяма полза.

— Вие коя сте? — попита Долан рязко, след като отново му се стори, че се разтреперва.

— Как коя? Аз съм Майра...

— Знам, че сте Майра. Откъде сте?

— От Ню Йорк. Тук съм от два месеца.

— Откъде се познавате с Бишъп?

— Тук се срещнахме за пръв път. Един негов приятел от Ню Йорк ми даде писмо до него. Така се запознахме. Защо проявявате такова любопитство?

— И аз не знам — отвърна Долан, все така загледан през прозореца. — Никога не съм проявявал любопитство към жени. Обикновено ги приемам каквито са и не задавам въпроси. Но сега е по-друго. Много странно се получи между нас двамата — обърна се той, за да я погледне. — Ужасно странно.

— Значи най-сетне то проумяхте.

— Разбрах го вчера, когато ви срещнах за пръв път. Знаете какво ми се върти непрекъснато из главата оттогава, нали?

— Знам, разбира се. Разсъждавали сте за кафето, което вчера не изпих, и какво отношение има този факт към нашето бъдеще.

— Познахте. — Долан вече не се изненадваше, че тя изразява с думи собствените му мисли.

— И аз си мислех нещо подобно — призна Майра. — Вчера ми се стори, че е много необикновено, но това беше, защото под първоначалното въздействие от срещата ми с вас не се задълбочих. Приемаме, че нещо е необикновено, когато не го разбираме. Вижте сега. Човек се спира, за да си купи вестник от фоайето на сградата, в която работи. Този човек никога не си е купувал вестник от това място. На път към кантората си е подминал десетки хлапета, които продават същия вестник. Тогава не си го е купил. Но във фоайето на сградата той се спира по необяснима причина. За тази една секунда изпуска асансьора. В същия асансьор се вози жената, която би могла да му стане съпруга или пък делови партньор, който би могъл да му отвори

очите за сделка на стойност един милион долара. Или пък — асансьорът се сгромолясва и всички в него загиват. Но този човек се е спрял да си купи вестник, въпреки че никога не е постъпвал така. Разбирате ли защо го е направил?

— Не — отвърна Долан. — Не съвсем.

— И все пак точно това ни се случи. Аз не отидох да пия кафе както обикновено...

— Чудя се дали това ще бъде зле за вас, добре за мен, или зле за мен, добре за вас...

— И аз се чудя... При всяко положение оставам с вас. По кое време да дойда утре сутринта?

— Но...

— По кое време ще дойдете вие?

— Към девет, но...

— И аз ще дойда тогава, Майкъл Долан — заяви тя, изправи се и излезе, без да се обръща...

VI

Долан остана да работи до късно следобед, за да планира новото си списание — да измисли заглавия на различните рубрики, да напише нещо като програмен материал, който да бъде почти еднакъв по стил със „За какво се говори в града“ на „Ню Йоркър“, но мисълта за Майра Барновски непрекъснато изникваше в съзнанието му и той не успя да прояви изобретателност, макар че се постара; току се сецаше за тия нейни червени, червени устни и допускаше някоя грешка, хвърляше се отново на пишещата машина, но после изругаваше, защото не можеше да понася нечист ръкопис, така че за една поправка изваждаше листа и започваше отначало; най-сетне късно следобед се отказа, реши да се върне на другата сутрин и да продължи работата си на отпочинала глава — щеше да се прибере вкъщи, за да дремне, защото двамата с Ейприл, разсъблечени под лъчите на луната, бяха прекарали една страхотна нощ на брега на рекичката и той не си беше доспал.

— И това ще мине — успокои се той на път към колата си. Имаше предвид Майра. — До утре вече ще съм свикнал с тази жена и ще мога да се захвана за работа.

Той се прибра вкъщи — в големия триетажен дом, където съжителстваше с четиримата млади художници, бъдещия писател и германеца — пилот от войната, качи се на горния етаж и поспа един час. Един спокоен час, през който не сънува абсолютно нищо. Когато се събуди, беше тъмно. Запали осветлението и влезе в банята, но излезе бързо и се развика:

— Хей, Юлисис, Юлисис! Какви са тия работи!

— Да, сър, мистър Майк — обади се Юлисис и тръгна да се качва по задното стълбище. Това беше негърът, майордом на къщата.

— Какво, по дяволите, ще кажеш за това? — попита Долан и посочи тоалетната чиния — отгоре беше подпряна малка картина в рамка с надпис на опаката страна: „Повреда“.

— Мистър Елбърт го постави тук — обясни Юлисис. — Стара работа било.

— Не ме интересува платното. Имам предвид тоалетната. Защо, по дяволите, не е поправена? Защо не си се обадил на мисис Ратклиф?

— Обадих се, мистър Майк. Каза, че нямала нищо против всички ние да живеем тук и като хора на изкуството да не плащаме наем, но нямала намерение да поправя каквото и да било по канализацията, преди да ѝ издължим поне част от парите.

— Ама че работа. Ще сляза долу. Свали ми всичко необходимо за бръснене, ако обичаш.

— Да, сър, мистър Майк, а може ли да ми дадеш една от твоите вратовръзки за довечера?

— Не мога да ти откажа, Юлисис. След като не ти плащаме полагащите се двацет долара на месец, най-малкото, което можем да направим, е да ти позволим да носиш вратовръзките ни. Жалко, че си такъв дребничък и не можеш да носиш дрехите ни.

— Няма нищо, мистър Майк. Мистър Елбърт ми даде един от костюмите си, а мистър Уолтър ми позволи да взема колата му...

— Резервоарът му пак ли се е изпразнил?

— Да, сър. Обещах му да наля двацет литра.

— Юлисис, той се възползва от славата ти на голям любовник. Вързал си нещо за довечера, нали?

— Да, сър — ухили се Юлисис и извади принадлежностите му за бръснене от шкафчето над мивката.

— Вземи си, която връзка ти харесва, Казанова. И ми донеси чисти чорапи, моля ти се. Ще се изкъпя в банята на долния етаж. — Долан излезе и тръгна по стълбите.

— Юлисис горе ли е? — попита Томи Торнтън — единият от художниците — когато Долан минаваше през всекидневната.

— Да, ще слезе след малко.

— Това е то, негърска работа. Наблъскал чиниите в мивката и ги оставил така.

— Има среща.

— Той кога няма среща? По цял ден ломоти по телефона с ония негови мулатки и нищо не пипва. Вече ми е дошло до гуша да го гледам.

— Нека говори, докато не са го прекъснали. Надали ще разполагаме с телефон още дълго — рече Долан и тръгна към банята.

— Заповядай. — Уолтър го бе забелязал, докато си бършеше ръцете, и го покани.

— Банята на горния етаж е все още неизползваема — обясни му Долан. — Ратклиф не искала да я поправи, докато не платим наема.

— Юлисис ми каза.

— Не мога да се сърдя на бабето. Дотук се държа много добре.

— Може би утре ще успея да направя нещо по този въпрос. Мисля, че са продали една моя работа.

— Дано да е така, Уолтър. Прибереш ли парите за две картини, ще се превърнеш в нов човек. Остави всичко тук, Юлисис.

— Добре, сър. — Юлисис остави чорапите и принадлежностите за бръснене на един стол. — Искаш ли още нещо?

— Това е всичко...

— Лека нощ — пожела Юлисис, отстъпвайки.

— Тоя негър много си разбира от работата — отбеляза Уолтър.

— Повече от това няма накъде. В огъня ще влезе за всеки един от нас. Освен за Томи. Томи е сноб. Всъщност бива ли го като художник?

— Щеше да е добър, ако рисуваше. Но той не ще да рисува.

— Мисли си, че е гений, затова. Исква да си седи на задника, а славата да дойде и да положи глава в скута му — разфилософства се Долан, докато се събличаше.

— Ти пък се радваш на успех сред твоите мадами — подхвърли Уолтър. — Сутринта те чух да се прибираш по същото време, когато идва и млекарят.

— Така беше — потвърди Долан. — Но днес следобед се видях с най-интересната жена, която съм срещал някога...

— Къде ли бях чувал подобно изказване? — изсмя се Уолтър.

— Казвам го сериозно. Мургава, с матова кожа, черни коси, черни очи и най-червените устни, които си виждал. От онзи тип — жестоки жени. Прилича на садистка.

— Звучи загадъчно.

— Наистина е загадъчно. — Долан насапуниса лицето си. — Винаги съм си падал по тайнствените истории. Лошото е, че превръщам всичко в драма. Всичко, което се случва с мен, непременно трябва да е особено.

— Може и да си гений. Няма ли да е забавно, ако всички тук се окажем гении?

— Според мен вече сме на път. Банята тече и нямаме пари за наема. Обикновено това е една от необходимите предпоставки.

— Майк — показва глава през вратата Томи, — една дама иска да те види.

— Дама ли? — обърна се Долан. — Коя?

— Казвала се Марсдън...

— Мери Маргарет ли?

— Майка й.

— Нямам време за разговори с нея — намръщи се Долан. — Трябва да се обръсна, да се изкъпя и да отида на репетиция.

— И аз така й казах, но според нея „не“ изобщо не било отговор.

— Добре — съгласи се Долан с нежелание, остави четката си за бръснене и избърса пяната от лицето си.

— Мислех, че си скъсал с Мери Маргарет — отбеляза Уолтър.

— Скъсал съм. Не съм я виждал от две седмици. Като изключим онова преди няколко дни.

— Хубав пример за недоизказаност — „онова“. Нали се тръшна пред външната врата в три часа посред нощ, започна да крещи и да те вика по име.

— Пияна беше — заобяснява Долан, докато обличаше ризата си.

— Такава врява вдигна, че се чуваше чак до Уестън Парк. Какво им правиш на тия момичета бе, Майк?

— Знам ли? По-скоро на мен са ми направили някаква магия. Щом някоя жена ме хареса, значи е нимфоманка. Е, приятелю, бъди наблизно в случай на нужда — предупреди Долан и тръгна да излиза от банята.

— Майк, имаш ли да ми дадеш една петарка?

— Бих искал да ти услужа, Уолтър, но всичките ми пари са по-малко от това.

— Нищо. Нямах да ти искам, но си помислих, че си получил заплата, преди да напуснеш.

— Имах да получавам заплата само за един ден. Казах на касиера да купи на Брандън чифт нови обувки с тези пари.

— Брандън? Кой Брандън?

— Нима не познаваш Брандън? Ръководи Обществения фонд за подпомагане на благотворителните организации. И така, ако започна да

викам, тичай веднага — предупреди го Долан от вратата. — Къде се намира тя? — попита той Томи.

— На горния етаж. Желая ти успех, Казанова.

— Бъркаш ме с Юлисис — каза Майк и тръгна нагоре.

Когато Долан се яви пред мисис Марсдън, тя седеше на канапето, без да се обляга, и изучаваше с поглед фетишите от Африканския златен бряг^[1], подредени върху полицата на камината.

— Здравейте, мисис Марсдън.

— Добър вечер, мистър Долан — поздрави мисис Марсдън сдържано. — Искам да поговоря с вас за Мери Маргарет.

— Какво... за Мери Маргарет? — попита Долан и седна на канапето.

— Накарах я да замине оттук и дойдох при вас, за да ви помоля да не отговаряте на никакви нейни писма.

На Долан му олекна.

— О, да, няма да отговарям. Дори не знаех, че е заминала.

— Миналата седмица. Реших, че в крайна сметка така е най-добре. Откакто почина мистър Марсдън, единствено аз нося отговорност за Мери Маргарет, така че в крайна сметка реших да я изпратя при сестра си в Мексико Сити. Толкова е млада и невинна, нали знаете...

— Да, знам. Е, мисис Марсдън, можехте да си спестите идването дотук. Обещавам ви, че няма да отговарям на никакви нейни писма. Защо мислите, че би могла да ми пише след всичко, което се случи?

— Не подценявайте интелигентността ми. Знам, че дъщеря ми беше привързана към вас...

— Вече не е. Вие се справихте с това чувство. Бих искал да ви задам един въпрос, мисис Марсдън. Какво имате против мен?

— Първо, мистър Долан, не обичам мъже, които взимат пари от млади момичета...

— Кое ви кара да смятате, че съм взимал пари от нея?

— Видях отрязъците в чековата ѝ книжка. На стойност неколкостотин долара.

— Така е. Мислех, че не ви е известно. Но аз ѝ върнах сто долара. Ще ѝ изплатя и останалите веднага щом получа пари.

— Браво, браво. — Мисис Марсдън се понаведе към него и поклати глава. — Ах, тези млади момичета! Насъбрахте си цял букет, нали?

— Досега не ми беше минавала подобна мисъл — отвърна той и погледна към часовника си. — Е, мисис Марсдън...

— Нищо чудно, че им се завъртат главите — продължи мисис Марсдън, без да обръща внимание на намека. — Тази бохемска къща с тези стари мебели и стари картини.

— Да. Е... — Долан се изправи.

— И с тези изкусителни книги. — Тя взе от малката масичка едно томче и му го показа. — Попрелистих тази книга, докато ви чаках. Вие ли сте я написали?

— Не. — Долан не успя да възпре червенината, която плъзна по лицето му. — Не зная как е попаднала тук.

— А какви илюстрации! От години не ми е попадало еротично четиво.

— Не зная как е попаднала тук. Обикновено я държа в библиотеката в моята стая.

— Къде е вашата стая? — попита мисис Марсдън, изправи се и вдигна книгата.

— Ето там — посочи Долан. — Моята стая е там.

Мисис Марсдън тръгна нататък.

— Ще я върна обратно със собствените си ръце. Опасно е да се оставят така подобни книги.

— Извинявайте, но трябва да изляза веднага, мисис Марсдън. — Долан я последва в стаята си. — Вече съм закъснял за репетиция. — Той посегна към ключа за осветлението.

— Недей да палиш — прошепна мисис Марсдън и Долан почувства топлия ѝ дъх в ухото си. — Недей...

„Дяволите да ме вземат“ — каза си Долан.

---

[1] Старо название на държавата Гана. — Б.пр. ↑

VII

Вече минаваше осем, когато смогна да се добере до театъра и по централната пътека се запъти към сцената.

— Стоп! Изчакайте малко! — извика Майора към актьорите на сцената, прекъсна репетицията, обърна се гневно към Долан и изрева:

— Докога ще я караш по този начин?

— Съжалявам, Майоре, не успях да дойда по-рано — заизвинява се Долан.

— Да не мислиш, че ще правиш каквото си искаш в този театър?... Така ли мислиш? Отговори.

— Казах ти, че съжалявам — повтори нервно Долан с ясното съзнание, че целият състав го наблюдава от сцената.

— Това да ти е за последен път! — Майора се обърна към Дейвид и други двама от техническите лица, които седяха с него в залата: — Направо ми се иска да не бяхме обявявали тази постановка. Ако не го бяхме направили, щях да се откажа от нея. Извини се на целия състав, Долан.

— Но, Майоре...

— Изобщо не се съобразяваш с другите, държиш се грубо, неучтиво и арогантно, като че ли ти си продуцент, сценарист, режисьор и звезда на всяка постановка. Казвал съм ти го и друг път, че никой в този театър не е по-важен от останалите.

— Не съм го направил нарочно, Майоре — каза Долан сдържано. — Съжалявам, че непрекъснато идвам със закъснение. Изглежда, не съм способен да го избегна.

— Извини се!

— ... Извинявайте — обърна се най-сетне Долан и към актьорите на сцената. — Това повече няма да се повтори. Сега доволен ли си? — попита той Майора.

— Да. Тимоти беше поел твоите реплики. Достатъчно, Тимоти. Слез от сцената. Долан ще продължи.

— Стой си на мястото, Тимоти — обади се Долан. — Прекалено дълго си бил дубльор. Аз напускам — заяви той на Майора, мина по

цялата дължина на пътеката, прекоси фоайето и потъна в нощта.

— Долан! Долан! — Майора започна да го вика от площадката на стълбището и бързо слезе до колата, паркирана до тротоара. — Чакай малко...

— Няма нищо, Майоре. — Долан изключи двигателя. — Няма да се гледаме накриво...

— Но премиерата е следващата седмица...

— Възложи ролята на Тимоти. Години наред се скъсва от старание. Дай му шанс.

— Долан, не можеш да ме оставиш в такова положение...

— Ще изпаднеш в още по-лошо положение, ако остана. Нямаш полза от мен, Майоре... така е по-добре. И без това, след като започнахме репетициите, настъпиха големи промени в живота ми и няма да имам време за размотаване в театъра.

— Преди малко не исках да те злепоставя...

— Да не изпадаме и двамата в смешно положение, Майоре — каза тихо Долан. — И без друго щях да напусна. Сигурно наистина съм се държал невъзпитано. Просто никога не съм се замислял над тази страна.

— Но... ти имаш голяма нужда от театъра. Имаш нужда от това, което той може да ти даде. Моля те... заради мен, а? — Майора се наведе и провря глава в колата.

— Внимавай, Майоре, тръгвам — прозвуча дрезгаво гласът на Долан, той завъртя ключа и запали. — Ако не си тръгна сега, никога няма да го направя — добави той, отпусна съединителя и потегли.

ВТОРА ЧАСТ

I

Първият брой на „Космополит“ беше разнесен по вестникарските будки следващата сряда следобед и когато в четвъртък сутринта Долан заизкачва стълбите към редакцията си, среща Еди Бишъп да слиза надолу.

— Виж го ти негодника — весело го закачи Бишъп и му подаде ръка. — Успя значи!

— Видя ли го? — попита Долан, докато се ръкуваха.

— Аз ли да не съм го видял? Всички, които работят във вестника, вече са го видели.

— Хайде, идвай с мен — поведе го Долан към редакцията. — Майра, ето го и нашия опасен комунист. Списанието нямаше да излезе, ако Майра не ми беше помагала.

— Привет, Ед — поздрави Майра, а после се обърна към Долан: — Обадиха се няколко души. На бюрото съм ти оставила списък.

— Рано-рано обиколих будките за вестници, за да проверя как се продава. Затова закъснях.

— Какво е положението? — попита Бишъп и седна.

— Добро. Макар че не разбирам много от тези работи. Струва ми се, че се продава добре. Каж ми, Ед, само че откровено, как го преценяваш?

— Според мен е страхотно, Майк. Честно. Но много ми напомня за „Ню Йоркър“.

— Всяко списание от този тип ще ти напомня за „Ню Йоркър“. Само светските новини ще бъдат по-различни.

— Това е единственото, което не ми харесва. Светският раздел.

— Закъде сме без такава рубрика... и без снимки на дебютантките в обществото. И доста реклами поместихме, за това какво ще кажеш?

— Кой ги събра? Ти ли?

— Едно момче на име Екман. Работи при Лорънс. Томас видя ли материала за бейзболния отбор?

— Няма да се изненадам, ако се е докопал до първата книжка, излязла от печатницата. Към четири часа купих един брой за себе си и му го занесох, но той вече го беше прочел.

— Какво каза?

— Не се подразни толкова от разобличенията във връзка с бейзбола, колкото от уводната статия за това, че рекламните отдели запущват устата на вестниците. Направо побесня.

— Ами че това е самата истина — каза Долан.

— Разбира се, че е самата истина. На мен ли ще го обясняваш, Майк? Аз ли не знам, че това е самата истина? Ти да не си единственият репортер, който се е сблъсквал с такива случаи в работата си. На всички ни е идвало до главата.

— Свобода на печата — подхвърли Долан със сарказъм. — Как да не пукнеш от смях.

— Едно ще ти кажа, моето момче — започна Бишъп. — Много се боя, че искаш да разбиеш каменна стена с главата си. Ще си спечелиш врагове, така да знаеш. Отсега нататък много хора ще те гледат с ненавист. Например Томас. Знаеш ли какво се е заел да пише в следобедното издание? Съчинява редакционна статия за спортната страница, за да отговори на твоите обвинения, че в „Таймс Газет“ — скъпия ни стар вестник — съществува цензура и потискане на истината.

— Това искам от него. Точно това искам. Хванал съм го натясно, ще го разпъна на кръст и той го знае. А на всичкото отгоре — изсмя се Долан — това ще се окаже от полза за списанието. Хората ще го разграбят като топъл хляб.

— Ще го разграбят разни загубени селяндури, които няма да ти повярват...

— Ще ги накарам да ми повярват! — заяви Долан ожесточено. — Ще им посоча дати, цифри, имена. Ще им представя писмени клетвени декларации. Разкритията на злоупотребите в бейзбола са само началото. Започвам отдолу, но ще продължа с Общинската палата, оттам ще премина към кабинета на прокурора и резиденцията на губернатора...

— Ако се задържиш дотогава...

— О, дотолкова ще се задържа.

— Бас лоя, че ако се заловиш с тая работа, до шест месеца така ще запечатат редакцията ти, че и с цял камион тротил няма да проникнеш в нея.

— Ще я запечатат само през трупа ми.

— Добре де, ще видиш. Не ме разбирай криво. Аз съм с теб. Защо, мислиш, съм дошъл да те видя?

— Защо?

— Ами... от петнайсет години се занимавам с новините от полицейските участъци и знам някои доста мръсни истории. Винаги когато поискаш да пуснеш нещо, ще го имаш. Няма да се подписвам, не мога да си го позволя, разбираш ме — заради жената и децата, но ще ти пиша материала, а пък нека да излиза анонимно.

— Благодаря ти, Ед, но аз съм приключил с анонимните писания. Всяко нещо, което излиза при мен, ще носи подпис, макар и да е опасно. Но ще ти кажа какво да направиш. От време на време можеш да ми даваш информация. Засега не разполагам с никакви средства, но все някога ще ти платя...

— Здравей, Долан — обади се провлечено някой от прага.

— О, здравейте, мистър Томас. Заповядайте — покани го Долан.

— Здравсти, Томи... — смънка Бишъп.

— Ти за кого работиш — за него или за мен? — попита Томас, който най-сетне го забеляза.

— Как — за теб, Томи. Само минавах.

— Тогава заминавай. Май хич не ти пука какво става в управлението на полицията?

— Добре. — Бишъп стана и хвърли убийствен поглед към Томас. — Ще се видим, Майк...

— Довиждане, Еди — каза Майра, без да спира да пише на машината.

— Със здраве, Майра...

— Седнете, мистър Томас — покани го Долан.

— Прав разсъждавам по-добре — отвърна троснато Томас. — Какво си наумил с тези нападки срещу мен?

— Не са срещу вас. Отправени са към всички вестници.

— Но целият град знае, че си работил в „Таймс Газет“, и всички ще решат, че си имал предвид нас.

— Е, това вече е пресилено разграничаване...

— Материалът за скандала с бейзболния отбор се разпространява и по двете информационни агенции. Ти стана причина да се разнесе страхотна воня. Вероятно ще ти се обади Ландис.

— Надявам се. Това беше целта ми.

— Както и да е. Мен ме интересува преди всичко „Таймс Газет“. Няма да ти позволяя да ни нападаш със злостни редакционни статии.

— Това, от което всъщност се страхуваш, е да не разкрия какво представлявате. Не само ти, но и другите три вестника.

— Ще ти почерня живота, ако не престанеш. Предупреждавам те.

— Ами че това е само началото, уверявам ви. Веднъж потръгне ли, само стойте да видите какво ще стане. — Долан извади от вътрешния си джоб лист хартия. — Това са бележките ми от изминалите няколко дни за материалите, които предстои да напиша — материали, които вестниците трябваше да поместят преди месеци. — Той започна да чете по списъка: — Доктор Карлайл. Познаваш го, изтъкнат майстор на абортите, който е уморил вече две момичета, но все още му се позволява да се вихри на едро, защото брат му върти на пръста си Колтънската община. Карсън. Инспекторът по транспорта, който получава комисиона за всеки камион, закупен от общината. Рикарчели. Човекът, който държи игрален дом в най-големия хотел в града. Нестър. Полицейският комисар, който допреди шест години работеше по чуждите ферми, а сега кара не каква да е кола, а „Дойзенбург“. Ето ти най-обща представа за това, което се вижда на повърхността. Един господ знае на какво ще попадна, като задълбая.

— Дотук няма нищо ново — отбеляза Томас. — Всеки град в страната трябва да се примирява с подобни неща. Това е част от общоприетата система. Трябва да си абсолютно побъркан, за да решиш да се ровиш в тях.

— Да се ровя ли? Аз се каня да ги разпердушина. Ще дам възможност на уважаемото предварително жури^[1] да свърши малко работа.

— Ще стигнеш до самоубийство, друго няма да направиш. Продължавай, щом като искаш, но запомни едно: не пускай повече злостни статии срещу „Таймс Газет“, защото лично аз ще се разправам с теб. — Томас излезе. Токовете на обувките му изтрополиха силно по пода.

— Ей, че общителен човек — отбеляза Майра и спря да пише. — Надявам се, че не е успял да те стресне.

— Уплашен съм до смърт — ухили се Долан.

— Видя ли списъка на хората, които те търсиха? Обаждали се за нещо важно — така твърдяха две от жените: мис Коглин и мисис Марсдън. Обади се и някой си мистър Куксън. Каза, че било спешно...

— Това е Майора. Режисьорът на театъра.

Телефонът иззвъня.

— Ало... — вдигна слушалката Майра. — Да, номерът ни е Бийчуд 4556... От Чикаго ли? Кой се обажда?... Добре, свържете ни...

— Кой е? — попита Долан намръщено, докато поемаше слушалката.

— Имал нещо общо с бейзбола. Ако съм чула добре, името му е Ландис.

---

[1] При правораздаването в САЩ съществува предварително жури от съдебни заседатели, което може да бъде до 23 души. То определя дали даден случай трябва да се предаде на съда. — Б.пр. ↑

II

ЛАНДИС ИЗКЛЮЧВА ШЕСТИМА СЪСТЕЗАТЕЛИ ОТ КОЛТЪН

НАКАЗАНИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ПОДКУП В СРЕЩА ОТ КРЪГ НА ШАМПИОНАТА ОТ ХЪМФРИ ПРЕСНЕЛ

Днес шестима от най-добрите състезатели в отбора по бейзбол на Колтън бяха изключени от всички форми на организиран бейзбол от председателя на Дисциплинарната комисия Кенесо Маунтин Ландис за това, че са приели подкуп и са изгубили срещата с Бентаун от шампионата за 1936 година. Комисията отдели пет дни за разглеждане на случая. Имената на състезателите са следните: Фриц Докстетър — подавач, Харолд Мълок — на втора база, Джо Трент — на външното поле, водещ батсман на лигата, Раул Дедрик — на външното поле, Мърсър Касъл — на първа база, и Адриан Потс — кечър.

Стана известно, че двама от играчите са направили пълни признания пред председателя Ландис, но не са разкрили източника на подкупа. Никой от тях не пожела да направи изявление пред „Ивнинг Куриър“. Вниманието на обществеността бе привлечено към този скандал най-напред от седмичното списание „Космополит“, което съществува едва от един месец и се издава от Майкъл Долан, доскоро редактор на спортната страница на един провинциален вестник...

— Трябва да призная, че Преснел се отнесе честно към нас — каза Долан и сгъна вестника. — На първа страница и са отделили доста място.

— Та това е сензация — заяви Майра. — Всички вестници в страната пишат за нея.

— Нямах представа колко съм доволен, че ги изхвърлиха — продължи Долап. — Мошеници. Виж, Ландис ми харесва. При него няма бюрократични хватки. Държи всичко да е начисто в бейзбола. Жалко, че сред политиците не може да се намери някой Ландис. На тях пък колко им трябва такъв човек! Ако изникне един Ландис в политиката, за страната ще има по-голяма полза, отколкото от шест върховни съдилища.

— По дяволите! — възкликна изведнъж Ед Бишъп. — Чуй редакционна статия на „Таймс Газет“: „Таймс Газет“ споделя чувствата на всички любители на честния спорт с пожеланието шестимата непочтени играчи от колтънския отбор по бейзбол да потънат скоростивно в забвение...“.

— Томас го е писал — прекъсна го Долан. — „Да потънат скоростивно в забвение...“ Пфу! Карай нататък...

„Те бяха идоли за младежите от нашия град, а вероятно и за други, които следят този спорт, но се оказаха недостойни за доверието им и сега завинаги са изключени от всички организирани форми на бейзбол. Чудесно. Ролята, която нашият вестник изигра в разобличаването на тези измамници, макар и малка, е само още едно доказателство, че «Таймс Газет» ще проявява нетърпимост към злоупотреби с властта, злоупотреби на длъжностни лица или... на състезатели от отбора по бейзбол“. Не е ли за смях? — ухили се той.

— Очаквах го — каза Долан. — Едно нещо ѝ трябва на тази статия, за да се превърне в идеален пример за това как не бива да се пише — да ѝ се сложи заглавие от един ред: „От престъплението полза няма“.

— То си е сложено! — извика Бишъп. — Ами да, сложено е! Погледни! „От престъплението полза няма“.

— Ха, сега вече всичко си дойде на място. — Долан погледна към вестника в ръката на Бишъп, за да се увери. — Умирам от удоволствие. Знаеш ли, Ед, много добре стана, че Томас те изхвърли. По-добре да пукна от глад, но да пиша каквото си искам, отколкото да работя за този пиклив вестник „Таймс Газет“.

— И аз тъй мисля — съгласи се Бишъп малко иронично. — Дори вече съм на път. Тъкмо ми повишиха заплатата на петдесет и пет долара, а след няколко дни Томас се появи тук и ме сгащи при теб. Сега ти ми плащаш дващсет и пет. Няма съмнение коя е истинската

причина за уволнението ми — онзи път той ме завари тук и си помисли, че му готвим нещо. Това, че другите вестници ме изпревариха за убийството на онази уличница, никак не е убедително. И без туй щяха да му отделят не повече от един абзац. Той просто го използва като претекст.

— Здравсти, Долан... Здравсти, Майра. — Лорънс влезе в редакцията с делови вид.

— Запознайте се с мистър Бишъп, мистър Лорънс. Доскоро сътрудник на небезизвестния „Таймс Газет“.

— Приятно ми е, мистър Бишъп — подаде ръка Лорънс.

— От вчера Бишъп е на работа при мен.

— Сериозно ли? — изненада се Лорънс.

— Заради мен го уволниха, така че сега аз му намерих работа. Двамата с Майра не можем да се справим с всичко. Ед е много добър професионалист. Не му треперят гащите. Какво е това в ръката ви?

— Последните данни за разпространението. Искан да ги видиш.

— Благодаря. — Долан взе листа. — Дали му е провървяло днес на Екман?

— Не се е върнал още, но мисля, че не сме зле с рекламите за този брой.

— Би трябвало да сме по-добре от „не сме зле“, след като целият град говори за „Космополит“ — каза Долан и погледна цифрите за разпространението. — Три хиляди сто и единайсет. А още е само четвъртата седмица. Сега вече трябва да ни паднат много реклами.

— Надявам се. Тираж от три хиляди при цена десет цента не носи кой знае колко пари. Тази вечер ще работите ли?

— Изчетох последната коректура, всичко е готово за отпечатване. Няма смисъл да оставаме тази вечер.

— Как вървят абонаментите, Майра?

— Прилично. Обадох се на стотина души от списъка и уредих към двайсет годишни абонамента.

— Добре, продължавай да звъниш — каза Лорънс и излезе.

— Струва ми се, че не му станах симпатичен — отбеляза Бишъп.

— Ами, няма такова нещо. Малко е стиснат, това е.

— Какво искаше да каже, когато спомена за тираж три хиляди по десет цента броят? Това не са всичките ти приходи, нали? Ами рекламите?

— Виж какво, Еди, да не навлизаме в подробности, но повечето от рекламните бяха отпечатани безплатно. Направихме този жест към магазините, за да им докажем, че сме в състояние да повлияем на продажбите.

— Ами тогава откъде ще взимаш пари, за да ми плащаш? — попита Бишъп озадачен.

— Мисля, че списанието ще започне да носи приходи, но ти не се притеснявай за това. Ако всичко друго се провали, аз имам една лично моя тайна златна мина. Нали, Майра?

— О, да, наистина. Една петдесет и пет годишна златна мина.

През отворената врата на редакцията внезапно влетя млад мъж и ги загледа втренчено. Беше към трийсетгодишен, набит, много добре облечен. Видяха го и тримата, но в продължение на две-три секунди никой не се помръдна и никой не продума.

Накрая Долан спокойно го попита:

— Какво искаш, Фриц?

— Знаеш какво искам — отговори бавно Докстетър, без да се помръдне. — Заради теб ме изритаха от Лигата по бейзбол. Много добре знаеш какво искам, мръсно копеле.

— Чакай малко, Фриц — подхвана Долан с почти приятелски тон и леко се измъкна иззад бюрото. — Аз не искам да се разправам с тебе.

— Даваш си сметка какво направи с кариерата ми, нали?

— Знам ти какво направи с нея. — Долан продължи бавно и незабележимо да напредва към него. — Знаех всичко отпреди цял месец, но във вестника отказаха да го поместят. Наложих се да напусна службата си, за да ви изоблича.

— Така ли? — Дясната ръка на Докстетър потъна в джоба на самото му.

— Пази се! — изкрещя Бишъп.

Долан се хвърли напред и замахна с левия си юмрук, удари Докстетър отстрани по главата, извади го от равновесие и го принуди да отстъпи. Докстетър също посегна с лявата си ръка, но в същото време се мъчеше неистово да измъкне дясната от джоба, както беше свита. Долан не му позволи, успя да го цапне по челюстта още няколко пъти, после му заби и един юмрук с дясната ръка и го изблъска до стената, където той се свлече на пода. Долан се спусна веднага върху

него и го хвана за дясната ръка, която все още беше в джоба му. Издърпа я и бръкна вътре.

— Така си и мислех — показа той пистолета. — Калибър 32. Усетих го, негодника, по очите го усетих, че ще се хвърли на кръв.

— Добре си служиш с юмруците, приятелче — забеляза Бишъп.

— Да му се не надяваш! — възкликна Майра. — По едно време се бях поизплашила.

— И аз още не мога да дойда на себе си — призна си Долан. — Ед, донеси малко вода. Побързай, за да го свестим. Майра, прибери пистолета в бюрото ми. Виж ти! Емоции, а?

— И това е само началото — каза Майра. — Пък веднъж като потръгне...

III

Същата вечер Долан беше поканил Майра на вечеря. Отидоха в ресторант-градина на покрива на един хотел.

— Хубаво е тук горе, нали? — отбеляза тя.

— Да, да — отвърна Долан с въздишка и се загледа надолу през прозореца към светлините на града.

— Не се поддавай на депресия — посъветва го Майра приповдигнато. — Имаш всичко на този свят, за да си щастлив. Целият град говори за теб и за списанието ти. Откакто седнахме тук, поне двайсет души се изредиха, за да те поздравят. Правиш това, което искаш. Какво още ти липсва?

— За друго мислех — отговори Долан и погледна към естрадата на оркестъра и голямата маса до нея.

— Аха! — проследи Майра погледа му. — Това било!... Е, не ми се сърди. Когато предложих да дойдем тук, не знаех, че ще има сватба. Дори не знаех, че тя се жени.

— И аз бях забравил. Сигурно си мисли, че е отвратително от моя страна да се домъкна така тук.

— Как така?

— Така. Да дойдем двамата с теб.

— Какво толкова ужасно има в това?

— Защо не се опиташ да разбереш, боже мой? Аз ходех на срещи с Ейприл. Движех се сред тези хора, които сега са поканени на масата ѝ. Всички знаят, че бях луд по нея.

— И тя е била луда по теб...

— Както и да е, дошъл съм в същия ресторант, в който са поканени гостите на сватбата ѝ, при това с друга жена.

— Неизвестна жена — каза Майра и облиза устни. — Никому непозната. Скитница.

— Е, защо трябва да се държиш така?

— Как иначе да се държа? Ти току-що ми обясни как бие на очи това, че си дошъл тук с жена, която не принадлежи към тази среда — тази придворна компания от така наречения каймак на обществото...

— Не съм казал такова нещо. Ти не си добре.

— Ти самият не си добре. Боже мой, какво те интересува мнението им? Защо се опитваш да пробиеш в хайлайфа? За тях ти си никой...

— Знам — съгласи се Долан трезво.

— Не те приемат в никой от градските клубове, защото си израснал от другата страна на железопътната линия. Подиграват ти се, щом ти видят гърба. Глупак си ти, Майк. Пред теб се откриват възможности, в ръцете си държиш власт... Изобщо върви ти. Звездата ти изгрява. Стига си се притеснявал от тия нищо и никакви паразити.

— Аз не се притеснявам толкова от тях, колкото от Ейприл. Тя е хубав човек.

— Светът е пълен все с хубави хора. Ти да не ревнуваш от тоя тип, дето се е оженил за нея... тоя Менефи?

— Май че не...

— Тогава недей да разиграваш трагедии. Омъжила се, какво от това? Поредната мадама, която излиза от обръщение. Като те гледа човек как си увесил нос от час и половина насам, ще си помисли, че тя е единствената жена на света, която знае как да ти бутне.

— Няма да ти позволя да говориш такива неща за Ейприл...

— О, боже — въздъхна с досада Майра и погледна към изкуствените звезди по тавана. — Моля те, не се дръж като такъв моралист. Казвам това, което мислиш и ти, чисто и просто съм откровена. Майк — тя се подпря на лакти и го загледа, — аз само те карам да забравиш тази твоя фобия за социалното ти положение. Отървеш ли се от нея, нищо не може да те спре. От тези хора няма абсолютно никаква полза. Само ходят напред-назад, никому нищо не дават, а заемат много място и изразходват много въздух, необходим на други хора.

— За това не споря. Вероятно си права. Но въпреки всичко те олицетворяват нещо, което никога не съм имал и много искам да притежавам.

— Ти си един неосъществен предводител на кадрила, това си ти. Хайде да се махаме оттук.

— Искам да потанцувам още един-два пъти.

— Имаш предвид да потанцуваш поне веднъж с Ейприл.

— Може би...

— Ами добре, отивай, покажи се като един жалък глупак. — Майра загърна рамене с наметката си. — Аз си тръгвам.

— Нали знаеш, че не е нужно...

— Знам, но смятам да проявя повече гордост от тебе. Ще се прибера у вас. Там ще те изчакам — каза тя и стана.

— Възможно е да се забавя...

— Няма нищо. Ще кажа на Юлисис да ме пусне в твоята стая. Пък и останалите момчета ще бъдат там. Може би те ще ми разнообразят вечерта.

— Гледай това да не стане в леглото ми, предупреждавам те. Ще ти откъсна ушите.

— Ами тогава недей да закъсняваш — отговори му тя и се отдалечи.

Долан стана и се провря между танцуващите двойки до масата на Ейприл. По средата ѝ се издигаше планина от цветя. Имаше няколко незаети стола.

— Здравей, къде се изгуби? — посрещна го тихо Ейприл и му подаде ръка.

— Поздравления. Също и на теб, Рой.

— Благодаря — отговори Менефи. — Познаваш се с гостите ни, нали? Хари Карлайл...

— Разбира се, познавам ги всичките. Здравейте! — извика Долан и седна до Лилиан Фрайд — блондинка, представена в обществото миналата година. — Здравей, Лилиан...

— Здравей, Майк...

— Имам да уреждам сметки с теб, Долан — пошегува се Менефи. — Дължиш ми един меден месец.

— Ами? Как така?

— Нали заради теб приеха Ейприл да играе в тази любителска театрална постановка, а сега дават представления и тя не може да напусне града.

— Аз нямам нищо общо с това, Рой. Майора си я избра. Имаш голям успех — обърна се Долан към нея. — Днес са излезли много ласкави отзиви. Как мина премиерата?

— Добре. Трябваше да дойдеш. Чакахме те зад кулисите след представлението...

— Имах много работа...

— Майк, ти си страхотен лъжец.
— Честна дума. Следващият брой излиза утре...
— Нали обеща да поместиш снимката ми? Какво става? — попита го Лилиан.
— Ще я пусна другата седмица...
— Светската страница на списанието ти хич я няма — заяви Лилиан. — Кой я списва — дамата, която беше поканил тази вечер ли?
— Не, защо?
— Нищо...
— Страхотна е — каза Ейприл. — Каква е?
— О, тя само стои до телефона, организира едно друго, пише по малко...
— Аз все пак мисля, че трябва да ме назначиш завеждащ светската страница — обади се пак Лилиан. — Участвала съм в издаването на училищния вестник...
— Не мога да ти плащам.
— Но аз не искам заплата. Ще работя, защото ми е интересно. Хари Карлайл се наведе през масата.
— Тя иска да каже, че си струва, защото така ще се навърта около тебе.
— Затваряй си устата, Хари! — сопна му се Лилиан.
— Не се обиждай — усмихна се Карлайл. — Само се пошегувах.
— Шегуваш се, ама не се шегуваш — наежи се и Долап.
— Искаш ли да потанцуваме, Майк — попита Ейприл.
— Добре. — С поглед Долан поиска разрешение от Менефи.
— Защо не? — отвърна Менефи, изправи се и помогна на Ейприл да стане от стола си.
— Благодаря — рече Долан, изправи се на свой ред и поведе Ейприл към дансинга. — Мислиш ли, че е редно? — попита я той, когато започнаха да танцуват.
— Разбира се, глупчо...
— Искам да кажа, етично ли е да танцуваш с булката веднага след като е станала булка?
— Разбира се. Вече танцувах с Рой, с Джони Лъндън, с Хари Карлайл...
— Джони тук ли беше? Не го видях.

— Ти никого не си видял. Беше прекалено погълнат от екзотичната ти приятелка. Всъщност къде е тя?

— Ами... отиде си.

— Скарахте ли се?

— В известен смисъл...

— Така ми се стори по тона ти. Жалко. Страшно е привлекателна.

— Няма нищо сериозно. Спорехме дали да дойда на вашата маса. Тя беше на мнение, че не трябва да го правя...

— Разбирам, отново си проявил упорство. Тя защо смяташе, че не бива да идваш?

— О, нямаше причина. Но беше права. Тук всички са сноби. Повечето дори не благоволиха да ме заговорят. С изключение на Карлайл, но той пък си правеше майтап.

— Не обръщай внимание на Хари. Успехът му е завъртял главата. Тази вечер се хвалеше, че ще се мести по-нашироко...

— Има нужда. Както се е засилил...

— Солистът харесва ли ти?

— За първи път го слушам, искам да кажа — на живо. Не е зле.

— Майк, защо не идваш в театъра?

— Много работа имам.

— Преди никога не си имал толкова много работа. Заради онази история с Майора ли е, затова че те накара да се извиниш?

— Не само затова. Наистина бях зает...

— Десет пъти ти се обаждах. Съобщавах ли ти?

— Да. Но не ми беше приятно да те търся у вас, Ейприл, знаеш как реагира баща ти, пък и нали щеше да се жениш — изобщо заради всичко. Но трябваше да ме предупредиш. Щях да ти изпратя подарък или каквото се прави в такива случаи...

— Затова ти се обаждах и тази сутрин. Искан да ти го кажа...

— Боже мой, колко е хубаво — прекъсна я Долан и я прегърна по-силно. — Знаеш ли, ще ми се всичко да беше станало иначе...

— На мен също, Майк...

— Боже мой, колко е хубаво — повтори той, докато се радваше на усещането, че тялото ѝ бавно се поклаща и се докосва до неговото, а в същото време го сгръбваше споменът за многобройните прегръдки с нея.

— Ще има ли още нощи край нашата рекичка, Майк? — прошепна тя.

— Господи... да. Да...

— Извинявай — разнесе се рязко гласът на Менефи, който се изпречи изведнъж между Долан и Ейприл. — Мога ли аз да довърша танца?

— Е, добре... — Долан отпусна ръце. — Благодаря ти, Ейприл. Лека нощ...

Той се промъкна до своята маса и откри, че Карлайл е заел освободеното от Майра място.

— Жалко, че не можа да си довършиш танца — засмя се Карлайл. — Казах на Менефи да стои мирно и да не се притеснява, но той не издържа...

— Много мило от твоя страна. Разбрах какво имаш предвид.

— Виж го ти — както се държиш, човек може да си помисли, че аз съм му пуснал фитила...

— Това няма значение — прекъсна го Долан и направи знак на сервитьора да дойде.

— Тръгваш ли си? — попита Карлайл.

— Да.

— Искях да поприказвам с теб...

— Друг път... — Долан погледна сметката и подаде на сервитьора петдоларова банкнота.

— Защо имаш такова отношение към мен, Долан? Аз нямам нищо против теб. Ти защо не ме обичаш?

— Не е вярно, че нямаш нищо против мен. Не ме обичаше навремето, когато бяхме съученици, не ме обичаш и сега. Аз също не те обичам. Тогава те смятах за противен човек, както и сега. Казвам ти го, за да сме си на чисто.

— Значи затова ще поместиш нападки срещу мен в твоето списание — защото не ме обичаш, така ли?

— Какво те кара да мислиш, че ще поместя нападки срещу теб? — попита Долан и се постара в гласа му да не проличи изненада.

— Е, намират ми се познати. Просто реших да ти напомня, че в този град има хора, които не бива да закачаш, и аз съм един от тях.

— Не трябваше ли да изчакаш да публикувам каквото според теб се каня да публикувам, пък тогава да започнеш със заплахите?

— Реших да ти напомня. Предупреждавам те, за да сме си на чисто. — Карлайл изрече последното изречение с интонацията на Долан.

— Благодаря — обърна се Долан към сервитьора, прибра рестото си и му остави за почерпка. После продължи разговора си с Карлайл: — Значи имаш предвид брат си.

— Брат ми ли? Аха, ти ми говориш за Джак. Виж ти — той се престори, че се изненадва, — та това е идея. Не се бях сетил за Джак. Той има голяма власт. Може би ще ми помогне да те убедя да не ме закачаш...

— Да, да, може и да успее. Може да употреби част от същата тази власт, за да върне живота на трите момичета, които ти уби с неуспешните си аборти...

Карлайл скоча на крака.

— Виж какво, Долан, хубаво си провери фактите, преди да отпечаташ такава нещца! — В гласа му не бе останало нищо от предишния мазен тон.

— Много хубаво ще ги проверя, ти за това не бери грижа — отвърна студено Долан и излезе...

IV

Когато Долан се прибра вкъщи, приземният етаж беше осветен и през големите прозорци видя Елбърт, Томи и Ернст — бившия пилот от войната, седнали на пода заедно с Майра. Обсъждаха нещо много оживено. Долан се качи горе в стаята си и започна да се съблича. Беше по гащета, когато влезе Майра.

— Никога ли не чукаш? — попита я той.

— Ето ти — грабна тя старата му хавлия от един стол и я метна към него. — Облечи я и приличието ще се възстанови.

— Аз не говоря за приличието, имам предвид доброто възпитание. Къде, по дяволите, са пантофите ми? — огледа се той. — Този Юлисис като нищо може да ги е завлякъл долу в стаята си. Там събира всичко...

— Ако търсиш едни ужасни червени мокасини, виждам ги под бюрото ти — посочи му Майра. — Сигурно знаеш кое време стана, нали?

— Поразходих се с колата, след като излязох от ресторанта.

— Доста трябва да си се разхождал. Чакам те от два часа...

— Нима не ти беше приятно? — попита Долан и obu пантофите си. Каква тема разисквахте? „Хомосексуализмът — главна предпоставка за гениалност“?

— Този път беше за Хитлер.

— Нали и аз това казвам.

— Ернст малко откача, като заговори за чистите арийци, нали?

— Определено. Затова, щом види цветнокожо момиче, и вече е готов. Една вечер Юлисис доведе тук приятелката си и само за миг се обърна с гръб към нея, а когато погледна отново, нея я нямаше. Ернст я беше свалил на пода зад пианото. Юлисис искаше да го заколи, но ние го разубедихме. Да, без съмнение Ернст си пада само по чисти арийки. А сега, мис Барновбутински, ще бъдете ли така добра да си тръгнете, по дяволите, и да ме оставите да си легна?

— Лягай си, кой ти пречи?

— В края на краищата сега...

— Просто исках да си поговоря с теб. А ти можеш да си лежиш.
— Аз пък не искам никой да си говори с мен. Омръзнало ми е да слушам за комплексите ми, за задръжките ми и за механизмите ми. Иди си, моля те...

— Видя ли се с Ейприл?

— Да...

— Как го понася?

— Кое?

— Мъченичеството си. Това, че е женена за новия, макар че още обича стария. Това е мъченичество, да знаеш...

— Права си — отговори ѝ Долан със сарказъм.

— Успя ли да танцуваш с нея? — продължи Майра със същия спокоен тон.

— Да, около една трета от един танц. После мъжът ѝ ни прекъсна.

— Прекъсна ли ви? Това е доста странна постъпка, нали?

— Той смята, че аз съм виновен за отложения му меден месец. Според него са приели Ейприл в театъра само заради мен. Хари Карлайл му пусна фитила и той дойде да ме разкара. Когато тръгнахме с Ейприл към дансинга, видях, че Хари се премести до него. Той го е подсетил, че трябва да я ревнува от мен.

— Хващам се на бас, че Менефи не е имал голяма нужда от подсецане...

— По дяволите, всичко това е приключено. Когато се върнах на нашата маса, там заварих Карлайл. По много деликатен начин се опита да ми внуши, че не бива да публикувам нищо за него в списанието.

— Значи това е същият Карлайл!

— Същият. Известният лекар на висшето общество.

— А той откъде знае, че се каниш да поместиш нещо срещу него?

— Това искам да разбера. Никой не знаеше за това, освен ние двамата и Бишъп.

— И Томас. Не забравяй, че в яда си оня път ти му изчете списъка на хората, които се готвиш да разобличиш, за да му направиш впечатление.

— Да... и Томас. Да...

— Томас и този Карлайл приятели ли са?

— Не знам. Томас се познава с брат му — Джак. Джак Карлайл дърпа конците в цялата община...

— Дано заплахите му да не те спрат.

— Не се тревожи, няма. Специално тази работа ще ми достави голямо удоволствие. И без това него никога не съм го обичал... А сега би ли си обрала крушите?

— Нима ще допуснеш да се прибера сама до центъра на града по това време?

— По дяволите. В такъв случай ще кажа на Юлисис да те изпрати до вас с моята кола.

— Защо е необходимо? Защо да не постъпим по-просто?

— Казвал съм ти го и преди. Няма къде да спиш.

— Твоето легло ми изглежда подходящо...

— Да, но е мое.

— Знам. Не се прави на глупак.

— Не се правя на глупак. Знам и какво искаш. Знам, че не може да ми се устои. Знам, че у мен се е събрал целият сексапил на света...

— Браво. Сега вече се държиш нормално. Браво.

— ... но ти няма да спиш в моето легло. По дяволите, защо ли не си отишла да пиеш кафе онзи път!

— Чудесно. Обичам да те гледам, когато се разпалиш. Чудесен си.

— Не си ме виждала как изхвърлям оттук мадами в четири часа сутринта. Тогава ставам наистина чудесен. Сега би ли...

Някой почука на вратата.

— Влез! — извика Долан с надеждата, че е някой от съквартирантите му или Юлисис.

Вратата се отвори и влезе Ейприл Коглин Менефи.

— Не знаех, че имаш гости — каза тя, след като изгледа Майра без всякакво смущение. — Преча ли ви?

— Ами... не — отвърна Долан, който все още не бе преодолял изненадата си.

— Това е хубаво — заяви Ейприл и затвори вратата зад себе си.

Майра се изправи и звучно въздъхна.

— Не си отивайте — усмихна ѝ се Ейприл и протегна ръка. — Казвам се Ейприл Менефи. Не се виждаме за пръв път...

— Здравейте! — Майра пое ръката ѝ.

— Мис Барновски — представи я Долан, съвзел се след първоначалния шок. — Секретарката ми. Или по-скоро на списанието. Помага ми в работата. Мис Барновски.

— Разбирам — рече Ейприл. — Мис Барновски.

— Секретарката ми — повтори Долан, захилен глуповато.

— Това е хубаво. Според мен вие сте ужасно привлекателна — обърна се Ейприл към Майра.

— Благодаря.

— Толкова съжалявам, че си тръгвате. Наистина бих се радвала много да се опознаем по-добре.

— Лека нощ, мисис Менефи — каза Майра и тръгна към вратата.

— Почакай. — Долан скочи след нея. — Ще кажа на Юлисис да те закара до...

— Не си прави труда — отрязва го Майра през рамо и прекоси тъмната всекидневна, откъдето излезе на външното стълбище към улицата...

— Тя е пищна, Майк. Прилича на жените от рисунките на Бенда. Сега разбирам защо започна да пренебрегваш...

— О, боже, в главата ти нищо друго ли няма, освен секс? — прекъсна я Долан и затвори вратата.

— Аз съм патологичен случай.

— Ти не си с всичкия си. Как дойде тук?

— Недей да се мръщиш толкова. Влязох през задния вход, минах през стаята на Юлисис, а после се качих по вътрешното стълбище. Какво толкова има?

— О, боже, изобщо не мога да те разбера — поклати Долан глава. — Не съм виждал по-смахната жена от теб. Току-що си се омъжила, това е първата ти брачна нощ, а ти ми казваш: какво толкова?

— Пак те питам: какво толкова? Какво лошо има в това, че дойдох тук? „В крайна сметка няма нищо нередно и непочтено...“ Не си ли спомняш речта на Линкълн?

— Предавам се — каза Долан, седна на разтегателното легло и прокара пръсти през косата си. — Предавам се, и толкоз. Целият град знае колата ти. Помисли ли си какво ще разправят хората, като я видят отвън. Всеизвестно е, че аз живея тук.

— Дойдох с такси — обясни Ейприл и свали мантото си.

— Ами Менефи?

— Нищо. Взехме да се разправяме и аз слязох от колата.

— Великолепен начин да започнете семейния си живот.

Ейприл дойде при него и седна на леглото.

— Повод за разправията беше ти. Всичко започна, когато той дойде да те избута по време на танца и оттогава не сме спирали. Рой много ревнува от теб.

— От къде на къде ще ревнува от мен?

Тя го погледна най-невинно с широко отворени очи и невъзмутимо предположи:

— Може би защото ти си далеч по-добър от него в леглото.

— Само това оставаше! — От изненада Долан не можеше да откъсне очи от нея. — Ти ли му го каза?

— Естествено.

— О, боже — простена той.

— Това не е единствената причина за посещението ми. Искам да кажа, че има и друго. Донесох ти нещо. — Тя отвори дамската си чантичка. — Сетих се, че кредитната компания сигурно вече те е притиснала... нали е време да платиш поредната вноска за колата — обясни Ейприл и остави до него чек.

Вратата внезапно се отвори и Майра нахлу в стаята.

— Току-що отпред спря кола и от нея слезе мъж — съобщи тя възбудено. — Мисля, че е съпругът ви. Пакард, двуместен.

— Точно той е, както трябваше да се очаква — рече Долан и се изправи на крака. — Излизай оттук, Ейприл... и през задното стълбище.

— Нека да дойде — заинати се Ейприл. — Все едно е дали сега ще се вдигне скандалът или по-късно.

— За бога, махай се!

— Няма да се махна — заяви спокойно Ейприл, отпусна се и се излегна на леглото.

— Побързайте! — подкани я Майра.

Долан се спусна, сграбчи Ейприл за ръката и я дръпна така, че да я изправи. Пусна я, отстъпи, прецени хубаво разстоянието и я удари по челюстта с всичка сила. Ейприл изквича като животно и се свлече в безсъзнание на леглото. Долан се наведе и я вдигна на ръце.

— Наметни я с палтото й...

— Побързай! — Майра грабна палтото и загърна Ейприл.

Долан бързо напусна стаята и се запъти към задното стълбище. В дългата всекидневна нямаше осветление, но благодарение на уличната лампа той успя да намери пътя си. От всекидневната излезе в задния коридор, а оттам се спусна бързо към вратата на Юлисис и я зарита...

— Какво е станало, мистър Майк? — попита Юлисис, щом отвори.

— Много работи станаха. — Майк положи Ейприл на леглото. — Насадих се на пачи яйца и за всичко си виновен ти, черен негоднико. Колко пъти съм ти казвал да не пускаш Ейприл през задната врата.

— Какво й е, мистър Майк?

— Халосах я, за да млъкне. Мъжът й е горе...

— Нямаше да я пусна, ама де да знам, че е женена...

— Ти си готов на всичко за пет долара, хубостнико. Слушай сега. Аз трябва да се кача горе и да се направя на много изненадан, че виждам оня тип. Покрий я и гледай да кротува, докато той си замине. Ако дойде на себе си и вземе да шава, цапни я още веднъж. Връщам се веднага щом той си тръгне.

— Хубаво, мистър Майк. — Юлисис метна един юрган върху Ейприл и цялата я покри. — Мистър Майк... аз, без да искам, ама защото...

— Няма нищо. И ти си крив, но и на мен не ми е чиста работата.

Пред вратата на стаята си Долан се спря колкото да си запали цигара и влезе. Майра лежеше в леглото, увита в чаршаф до брадичката, така че се виждаше само главата й. Рой стоеше прав пред бюрото с пишещата машина и хубавото му лице беше враждебно намусено.

— Я виж... здрасти! — Долан се престори на страшно изненадан и въпросително взе да мести поглед от Майра към Рой и обратно. — Изобщо не те очаквах. А къде е Ейприл?

— И аз се опитвам да разбера същото — отвърна Менефи.

— Мислел, че е тук — обади се Майра.

— Тук ли? Че какво ще прави тук? Да не сте ми скроили някой номер? Какво се е случило, а, Рой?

— На път за вкъщи се посдърпахме с Ейприл и тя каза, че предпочита да върви пеша, вместо да се вози с мен. Помислих си, че блъфира, затова спрях и я оставих да слезе. Реших, че ще й бъде за

урок, после направих едно кръгче с колата, като смятах да се върна и да я взема... но тя беше изчезнала.

— Явно не познаваш Ейприл достатъчно. Тя не е от тези, които блъфират.

— Сега вече ми стана ясно. Естествено, тръгнах насам...

— Защо предположи, че ще я намериш тук?

— Ами... не знам. Тя непрекъснато разправя за теб.

— Но защо не се обади по телефона?

— Искахте да я хванете *flagrante delicto*, нали? — обади се Майра и преведе на Долан: — На латински това означава „на местопрестъплението“.

— Почти съжалявам, че те разочаровах, Рой... но тя не е тук.

— Виждам. Излишно е да ти казвам колко съжалявам, че се получи така, Долан.

— Забрави го. Сигурно е взела такси и се е прибрала вкъщи. Защо не я потърсиш там?

— Така и ще направя. Е... извинявайте, че нахлух така. — Менефи бавно се насочи към вратата. — Мога ли да поговоря за малко с теб, Долап?

— Разбира се.

Двамата излязоха във всекидневната и Долан запали лампиона до вратата на своята стая.

— Исках само да те помоля да не споменаваш нищо за това... в списанието...

— Добре, Рой, обещавам. Аз пък искам да проумееш, че между мен и Ейприл вече няма нищо. Бях луд по нея... но вече не съм. Баща й се погрижи за това.

— Вярвам ти...

— И още нещо — недей да слушаш какво ти говори Хари Карлайл. На него му се иска да се хванеш на въдицата му за много неща, които не са истина.

— Вече няма да се хващам. Лека нощ, Долан. — Менефи стисна ръката му. — Извинявай за безпокойството...

— Няма нищо. — Долан тръгна да го изпрати до вратата на външното стълбище, което извеждаше право към улицата. — Лека нощ.

— Лека нощ — отвърна му Менефи, докато слизаше надолу.

Долан се премести до прозореца и го проследи с поглед — видя го как се качва в колата и потегля. После слезе в стаята на Юлисис.

— Още е в безсъзнание — посрещна го той, — сигурно си я цапнал с бухалка за бейзбол.

— Донеси вода и да я изпратим да си върви. Донеси пълна кофа.

Долан отхвърли юргана и започна да разтрива китките ѝ. Нямаше никакви признаци, че идва в съзнание. Беше отпусната като труп и на мъждивата жълтеникава светлина от нощната лампичка на Юлисис напълно приличаше на труп.

— Ето, донесох, мистър Майк. — Юлисис се бе върнал с кофа вода. — Успяхте ли да се отървете от оня тип без проблеми?

— Да... дори ми се извини за безпокойството. Хвани я за краката. Ще я проснем на земята...

Положиха я на пода, Долан взе кофата и я плисна в лицето на Ейприл. Тя потрепери под студената струя. Долан я изправи да седне и я разтърси. След миг устните ѝ се раздвижиха и тя направи гримаса, като че ли е отхапала недозряла райска ябълка, примигна няколко пъти и накрая отвори очи.

— Ейприл! Ейприл! — извика Долан в ухото ѝ.

Ейприл се усмихна и заоглежда стаята.

— Не се притеснявай, вече нищо ми няма. Голям негодник си ти, Долан — каза тя все още усмихната, — халосал си ме, без да те видя...

— Това се казва момиче! — обърна се Долан към Юлисис и неволно се разсмя. — Хайде, Ейприл, трябва да се махнеш оттук. Рой току-що си тръгна... Юлисис, обувай си обувките, слагай си шлифера да придружиш мис Ейприл през празния парцел отзад и да я качиш на такси.

— Добре, сър — отвърна Юлисис, доволен, че е главно действащо лице в една от любовните истории на мистър Майк.

— Няма да се промъквам през никакви задни парцели — заяви Ейприл. — Откъдето съм дошла, оттам ще си тръгна.

— Ще минеш по задната уличка. Не бива да се надценява доверчивостта на Менефи. Мисля, че повярва на лъжата, която му сервирах, но той ревнува, а големите ревнивци са много зорки. Може да е паркирал някъде по-надолу по улицата и да те чака да излезеш.

— И на всичкото отгоре ми е студено. Погледни какво си направил с косата ми.

— Ти пък погледни какво направи с живота ми. Хайде... — Той ѝ помогна да стане. — Тръгвай с Юлисис. Ще спрете такси на кръстовището. Имаш ли пари?

— Аз винаги имам пари, мистър Долан...

— Не знаех. Помислих си, че може да си дала всичко, което имаш, за да подкупиш Юлисис. Тръгвай вече...

— Тръгвам... но ще се върна...

— Направи го и аз ще ти прережа гърлото. Готов ли си, Юлисис?

— Да, сър.

— Поемай.

Юлисис и Ейприл излязоха през задната врата. Долан я затвори след тях и се качи на горния етаж. Изгаси лампиона, а после отиде до прозореца, който гледаше към улицата, и погледна навън. Кола нямаше. Той се усмихна и се прибра в стаята си.

Забеляза спретнато сгънатите дрехи на Майра върху един стол и обувките ѝ под бюрото и я попита:

— А при тебе как беше?

— Тя отиде ли си? — Майра се обърна на една страна и се подпря на лакът.

— Да. Ще ми се и ти да последваш примера ѝ.

— Хич не се и надявай. Впрочем виж какво ти е оставила за спомен откачената ти приятелка. — Тя му подаде чека, разписан от Ейприл.

— Благодаря — рече сдържано Долан и го пхна в джоба на хавлията си.

Майра се развесели от равнодушието му и го попита:

— Не изпитваш ли неудобство да приемаш пари от жени?

— Не, щом и те са получили нещо насреща — грубо ѝ отвърна Долан.

— Разбирам... Кажете ми, всичките ти вечери ли преминават така трескаво?

— Трескаво ли? — Долан се усмихна хладно, съблече хавлията си и седна на края на леглото. — Тази вечер не беше трескава. Беше много досадна.

— Ти си магьосник. — Майра отново облегна глава на възглавницата. — Ти си най-невероятната комбинация от чар, индивидуалност и безбожие, която съм срещала.

— Глупости — сряза я Долан и загаси лампата.

V

Няколко дни по-късно Лорънс го повика в кабинета си.

— Положението е доста напечено. Обясни му ти, Екман.

— Въпросът се свежда до едно: не получаваме поръчки за реклами в „Космополит“. Онзи ден разпродадохме петия брой, по твоя преценка колко място им бяхме отделили?

— Знам ли? Сигурно седем-осем страници...

— Пет и една четвърт. А ни платиха само за две. Всичко на всичко двеста долара.

— Пък всеки брой ни струва по хиляда и отгоре — допълни Лорънс. — Прецени сам докъде сме я докарали.

— Вижте какво, вярно е, че не разбирам много от финансовите въпроси, но така и не мога да проумея защо е необходимо всяка седмица да отделяме по три-четири страници за реклами, след като не ни плащат нищо. Защо трябва да им ги подаряваме?

— Това е въпрос на взаимност. Не можем да искаме пари за тях — обясни му Екман. — На „Куриер“ и на „Таймс Газет“ даваме по половин страница, а те от своя страна поместват реклами за списанието, макар и по-малки. Останалите две страници и четвърт предоставихме на някои големи магазини, за да им покажем какви са възможностите ни да привличаме нови клиенти...

— А не сме ли привлекли нови клиенти?

— Твърдят, че не сме. Виждаш колко трудно става за мен да им измъкна пари — продължи Екман.

— И друго нещо, през последните четири седмици Майра набра към четиристотин годишни абонамента. Това прави две хиляди долара. Те също ли се стопиха?

— Да. Искаш ли да ти покажа сметките? — попита го Лорънс.

— Не. Вярвам ти. Просто се изненадвам. Мислех, че се справяме добре...

— Справяме се добре, що се отнася до качеството на изданието — потвърди Екман. — При списването е постигнато много добро

равновесие. За всекиго по нещо. Светските новини са единственото изключение. Там се престараваме.

— Правя го нарочно. Споменавах ли ги, помествах ли снимките им, ще успееш да се справиш с тия хора. Добре ги познавам.

— Нямаме намерение да спорим с теб по този въпрос — намеси се Лорънс. — Той не е съществен. Аз съм доволен от списанието и от рекламата, която ни направи разобличаването на бейзболистите. Обществеността ни забеляза. Но каква е ползата, след като не ни плащат за реклами, та да си покрием режимните разноски?

— Просто не знам какво да ви отговоря — поклати Долан глава. — Доколкото ми стигат силите, опитвам се да издавам най-доброто списание...

— Както изглежда, това ще бъде краят — заяви Лорънс.

— Какво? Краят ли?

— Няма начин, след като отиват по хиляда долара на седмица, хиляда и отгоре...

— Няма ли да поемете риска поне за няколко седмици, мистър Лорънс? Ще пробием! Вързано е в кърпа! Недейте, не ме изоставяйте в такъв момент. Другата седмица ще пуснем най-голямата сензация за годината. Сега Бишъп работи точно това.

— Съжалявам, Долан, не мога да поемам рискове...

— Май ще е излишно да ви убеждавам в необходимостта да се изнесат фактите, които готвим за печат другата седмица...

— На мен ще ми струва хиляда долара, за да ги видя отпечатани. Не съществува такава сензация, за която аз лично да хвърля подобна сума.

— Виж, аз пък съм готов. Ако намеря пари за следващите няколко броя... както за първия, нали си спомняте, тогава?

— Ще печатаме. Стига да се посрещат разноските.

— А ти ще продължиш ли да ни търсиш реклами, а, Екман? Някой ден списанието може да се превърне в златна мина...

— Ще продължа, бъди сигурен. Дори ще положа повече усилия, ако това е възможно. Стига да зависеше от мен, всичките реклами на града щяха да са за теб. С теб съм. Възхищавам се на духа ти. Вярвам, че вършиш всичко от идеалистични подбуди...

— Благодаря ти. Ще се опитам да намеря парите днес следобед, но не забавяйте темпото, защото, ако не днес, утре ще имам парите —

обеща той на излизане и се качи в редакцията.

Майра държеше слушалката в едната си ръка, а с другата следеше докъде е стигнала в списъка на възможните абонати. Бишъл блъскаше по пишещата машина.

— Къде е Лилиан? — попита Долан.

— Отиде до Извънградския клуб, за да отрази турнира по голф за жени — обясни Майра. — Обади ли се на Лорънс? Търсеше те.

— Да. А Лилиан не можеше ли да отрази турнира, като се обади по телефона? Или да беше изчакала вестниците...

— Някой друг — да, но не и Лилиан. Взе си моливите и бележничето и излезе. Как иначе щеше да се изфука, че води светската страница на „Космополит“ — да си стои в редакцията ли?

— Върви ли ти. Еди? — спря се Долан до него.

— Върви, само недей да ми висиш над главата. Действаш ми на нервите, знаеш го. По-ужасен си и от Томас.

— Извинявай. Снощи те търсих по телефона един-два пъти...

— Нямаше ме. Имаш ли представа къде живее оная Макалистър? На края на света, че и оттатък — до сиропиталището. Почти до Колд Спрингс.

— Срещна ли се с нея?

— Да. Доста си поприказвахме. Твърди, че дъщеря ѝ умряла от тежка диспепсия. Мисис Грифит каза същото. Изглежда, старият доктор Естил не е знаел да пише друго.

— Не се ли усъмниха за какво си отишъл?

— Не, зададох въпросите си между другото. Открих още нещо в наша полза. Никоя от майките не познаваше Естил. Някой го повикал, когато Елен Грифит била вече много зле. А пък мисис Макалистър разбрала за съществуването му едва след като бил подписан смъртният акт. Всъщност, това е естествено. Фей Макалистър починала на операционната маса. Този мръсник Карлайл е масов убиец...

— Да можем да открием мъжете, които са ги вкарали в беля...

— Можем, но с това нищо не се доказва. Изобщо не можеш да докажеш каквото и да било от тази история. Няма да проговорят дори момичетата, които са прибягнали до услугите на Карлайл, но им се е разминало. Ще предизвикаш разследване и какво от това? Щом стане дума за Карлайл, всичко ще се замаже. Дори да ексхумират двете

момичета, няма да има никаква полза. От тях вече ще са останали само кости...

— Ти пиши, Ед. Аз ще се оправя с подробностите.

— Добре. Дано да си на прав път. Когато те извикат пред предварителното жури, гледай да знаеш какво ще говориш.

— Ще знам. Майра, свържи се с мисис Марсдън.

Майра присви очи и прехапа устни.

— Кой е номерът ѝ?

— Виж в указателя, ако обичаш. — Долан се загледа угрижено в стената.

— Това е всичко засега, Емъри — каза мисис Марсдън, след като икономът остави подноса на ниската ренесансова масичка. — Как пиете чая си, Майкъл — без нищо, със захар и сметана или с лимон?

— Със захар, сметана и лимон.

— Заедно ли?

— Тъж... да, моля? — попита Долан, след като долови в тона ѝ почуда. — Не е ли прието да си поискаш всичко заедно? Никога досега не съм пил чай, затова не знам.

— Не познавам по-забавен човек от вас — усмихна се мисис Марсдън. — Толкова сте наивен. Защо не опитате само със захар и сметана?

— Добре...

— С две бучки ли?

— Да, благодаря — каза той и пое чашата си. — Не исках да ви създавам безпокойство...

— Изобщо не ме безпокоите...

— Мери Маргарет обаждала ли се е скоро?

— Вчера. Влюбена е в Мексико Сити.

— Права е. И аз обичам чуждите градове. Някой ден ще отида в Мексико Сити... и из южните морета.

— Ходили ли сте из южните морета?

— Само седнал на последния ред в киното. Не е особено удовлетворително.

— Тази есен мислех да попътувам. С параход, из островите...

— Ще прекарате чудесно. Сигурен съм, че на Мери Маргарет много ще ѝ хареса. Тя обича да пътува.

— Няма да я взема със себе си. Надали ще е много весело за мен. А вие не искате ли да дойдете?

— Аз ли? О, няма да мога...

— Защо не? Можете да отидете до Лос Анжелис и ако се случи да мина оттам, ще...

— Би било чудесно, но...

— Защо не? Искате ли още чай?

— Не, благодаря. Просто няма да мога. С това списание...

— Мислите, че ще издържите дотогава, така ли?

— Надявам се... макар че както е тръгнало, надали. Затова доход при вас. Не знам към кого да се обърна. Чудех се дали...

— За пари ли?

— Да. Временно, разбира се. Все още нямаме установено положение, но в най-скоро време ще започнем да получаваме реклами и всичко ще се оправи. Ще можем да върнем парите на хората, които са проявили доверие към нас.

— Колко пари ще ви трябват, за да се позакрепите?

— Ами отиват около хиляда на седмица... — Да, но, разбира се, ще ви ги върна...

— Да, да, знам — прекъсна го мисис Марсдън с многозначеща усмивка и се изправи. — Ще ви напиша чек, Майкъл. Но защо да не вземете тези пари и да заминете някъде... да се позабавлявате и да забравите за списанието? Тогава поне ще има смисъл да ви ги дам...

— Списанието означава много за мен... а и градът има нужда от него. Вие знаете какво се опитвам да постигна...

— Точно поради тази причина не виждам защо да не вземете парите и да се махнете. Идете в Лос Анжелис, останете... да речем, до есента...

— Не мога...

— Е, след като илюзиите ви не са се изпарили досега, да не ви разубеждавам. Но знаете, че сте се заели с работа, която е по силите само на Херкулес, нали?

— Знам, знам...

— Чековата ми книжка е горе в спалнята ми. Качете се най-добре с мен, за да ми кажете на чие име да издам чека — предложи мисис

Марсдън и тръгна напред...

С ръст метър и осемдесет и пет, тегло деветдесет килограма и кестеняви мустаци на морж, Бъд Макгонагил, четиресет и четири годишен мъжага, изглеждаше точно така, както се очаква от един пазител на реда. Той беше шериф на община Колтън.

— Реших, че ще е най-добре да дойда дотук — каза той и заразглежда стаята на Долан. — Добре си се устроил...

— Аха, удобно ми е. Какво те води насам, Бъд?

— Нищо, Майк. Просто не можех да говоря от службата си. Човек не бива да оставя нищо на случая, затова изчаках да дойда по тъмно.

— Прав си. Сядай. Тук няма диктофони. Как я караш?

— Както обикновено. Не съм те виждал от един месец...

— Бях много зает покрай списанието...

— Добро е списанието ти, Майк. Харесва ми. Сигурно е по-различно да се занимаваш с него, а не с оня вестник.

— И сравнение не може да става. Представи си как щеше да се чувстваш, ако можеше да тръгнеш и да окошариш, когото трябва. Същото е.

— Такъв ден няма да дойде за мен, Майк. Тия, дето са дупе и гащи с големците, не могат да се изтребят. Сърбят ме ръцете, но за разлика от теб не мога да направя нищо. По дяволите, три деца имам и не съм ги изучил още...

— Как са? Какво прави Тери?

— Добре е, добре. Разбрах, че си му писал...

— Изпратих му едно писмо още преди да се махна от вестника. Голям симпатяга. Страшен е на ръгби. Следващия сезон ще го вземат в националния отбор, Бъд, помни ми думата...

— Знам ли? Пък и ти вече не си на същата работа. Преди колко много успя да направиш, уреди да пишат за него във влиятелните вестници и списания...

— Тери ще мине и без мен. Ще си влезе в националния, помни ми думата. То щеше да стане още миналата година, но рекламната кампания за Уилсън, Грейсън и Беранджър започна много рано. Знаеш как стават тия работи. Лансират ги цяла година преди селекцията...

— Дано да влезе. Може ли да запаля?

— Естествено. Хайде, Бъд, изплюй камъчето. Не те бива за актьор.

— Ами... чувам разни работи за теб, Майк — поде бавно Макгонагил.

— Какви работи?

— Някои от моите момчета чували да се говори много за теб и за списанието ти, като се въртят из Съдебната палата. Канел си се да разчистиш общината, такива работи.

— Рано или късно ще стигна и дотам, но това не бива да те тревожи. При теб няма скрито-покрито.

— Мен не ме е страх от разследвания и проверки. Като шериф съм си гледал работата. За себе си не се тревожа. Тревожа се за теб.

— За мен ли?

— Да, да. Затова исках да поговорим. Не знам дали си даваш сметка с какво си се захванал.

— Би трябвало. Все това слушам, откакто започнах да издавам списанието: знам ли с какво съм се захванал и какво може да ми се случи. Но това няма да ме спре, Бъд. Трябва да ме нарекат Мик Твърдоглавия. Заложил съм си главата. В момента имам пари да го издържам, пък ако щат да ми дават реклами, ако щат да не ми дават. Вече съм си заложил главата.

— Майк, симпатичен си ми. Направи много за мен и особено за Тери, стипендия му уреди и какво ли не още... но сега се опитваш с два чифта да излезеш срещу тройка аса. Виж какво, отдавна работя в тази община и знам кос как става.

Долан застана пред него.

— Голям жест направи, че дойде при мен, Бъд, и ти благодаря. Но аз няма да се откажа. До гуша ми е дошло да гледам как едни крадат, други си затварят очите, трети убиват. Ако сега зарежа списанието, няма да имам една спокойна нощ до края на живота си.

— Драго ми е, като те слушам — каза Макгонагил и му протегна ръка, — с теб съм. Казах му аз на Джак Карлайл, че ти няма...

— Джак Карлайл ли те изпрати?

— Помоли ме да ти се обадя. Нали знае, че сме приятели, искаше да намеря начин да те предупредя, че няма да допусне да се разпространяват в печата неудобни неща за него.

— Значи затова си дошъл?

— Не, това можех да ти го кажа и по телефона. Дойдох да ти донеса нещо... — Той бръкна в джоба си и извади някакъв документ и значка. — Това е удостоверение за помощник-шериф^[1], а ето ти и значка. Викам си, сигурно ще ти е по-спокойно, ако ги имаш.

— Аз... благодаря ти, Бъд — каза Долан със задавено гърло.

— Чакай, не съм свършил. Взимай. — Той извади от задния си джоб пистолет в кобур. — Без това каква полза от значката и от специалното удостоверение. Автоматичен, 38-калибров, дотук с четири смъртоносни попадения. На Пърси Ярд. Помниш ли го Пърси?...

— Разбира се, че го помня. Хей, Бъд, това е страхотен жест от твоя страна.

— За всеки случай на удостоверението съм сложил дата отпреди шест месеца. Пистолетът е много хубав, Майк. Надявам се да не ти се наложи да го използваш, но ако го употребиш, ще съм доволен, че е на страната на правото, а не както досега.

— Ами аз вече не знам какво да ти кажа, Бъд. Надявам се да не ми се наложи да го употребя. Ако попадна в такава ситуация, сигурно дотам ще си изгубя ума, че сам ще се прострелям с него. Струва ми се, че няма да ми потрябва...

— Както и да е, задръж го. Имаш право да го носиш. След като Джак Карлайл може да раздава специални удостоверения на своите главорези, и аз мога да издам едно, при това за приятел. Каква е тази история за брат му, която се каниш да публикуваш? За абортите ли?

— Знаеш ли нещо? — попита изненадан Бишъп.

— Туй-онуй. Познавам едно момиче, което работеше в клиниката му.

— Как се казва?

— Не си спомням в момента, но мога да проверя.

— Моля те, Бъд, провери. Не се знае дали точно това момиче няма да ми свърши работа...

— Разбира се. Ще ти се обадя по телефона. Къде да те намеря?

— В печатницата на Лорънс. Искаш ли аз да ти позвъня?

— Ще запомня... Е, Майк, ако има нещо, което мога да направя за теб... без да се споменават имена, нали знаеш, само се обади. Ясно ти е какво ми е положението, изобщо...

— Знам. Ще внимавам, Бъд. Благодаря ти още веднъж за всичко — каза Долан, докато се ръкуваха, и тръгна да го изпрати.
— Не им се давай, Майк...

Долан изчете материала на Бишъп и погледна към Майра.

— Как ти се струва?

— Страхотен е. И ти си страхотен. За пръв път те виждам в смокинг. За къде се стягаш?

— Аз те питам за материала.

— Не съм пропуснал нито един факт — обади се Бишъп. — И все пак по мое мнение това не е достатъчно, за да притиснем Карлайл както трябва, макар че поне ще разлаем кучетата.

— Казах ти да не се тревожиш за подробностите...

— Просто не искам да се изправиш пред предварителното жури по бели гащи.

— Няма...

— После кой ще дойде на дневен ред?

— Един стар твой приятел — Нестър. Ще проучим как един полицейски комисар може да си построи голяма къща в Уестън Парк и да се вози на „Дойзенбург“, при положение че получава четири хиляди на година...

— Това ще бъде забавно. Ще ми достави голямо удоволствие. А най-веселото ще дойде, когато ме завържат за електрическия стол или ми пръснат черепа.

— Няма да се стигне дотам — отвърна му Долан и продължи да се мъчи с вратовръзката си. — Тия типове са големи страхливци.

— Тъй ли? Надявам се да излезеш прав...

— Леле, леле — отново се намеси в разговора Майра. — Ставаш много елегантен. Искаш ли да ти помогна — да ти направя възела?

— Благодаря, ще се справя. И освен това никак не ми допада евтиният ти сарказъм.

— Хайде сега, саркастично ли прозвучаха думите ми, Бишъп? — Майра отново се обърна към Долан: — Имаше ли нещо такова? Казах, че ставаш елегантен, и ти започна да ръмжиш срещу мен. Какво ти е — нечиста съвест ли те мъчи?

— Какво те кара да предполагаш, че страдам от нечиста съвест?

— Оо... много неща. Може би си поканил Лилиан или пък...

— Лилиан ли? Откъде ти дойде наум?

— Виж какво, аз обичам логиката. Тя е хубаво момиче, поставена е много високо в обществото, баща ѝ не знае какво да прави с парите си и освен това тя е лапнала по теб до оглупяване, както се казва на прост език. В миналото тези качества са те привличали към младите момичета, затова най-естествено допуснах, че положението не се е променило.

— Виж какво, облякох смокинга си само защото стои неизползван от два месеца — заобяснява Долан, търпеливо разперил ръце. — Категорично ти заявявам, че за никъде не се глася. След малко ще намина край театъра, просто така, като че ли съм бил някъде другаде и затова съм официално облечен. Искам да хвърля един поглед на постановката, която се играе от два дни, да кажа „здрости“ на Дейвид, комуто все още дължа хиляда и петстотин долара, да кажа „здрости“ на малкото хора, които все още са ми приятели. Това ще задоволи ли любопитството ти, дявол да го вземе?

— Никак не беше зле, никак — коментира Майра. — Ти наистина съумя да придадеш убедителност на думите си. Жалко, че изостави кариерата си на актьор.

— За бога, Ед, ще изведеш ли тази жена отгук, преди да съм ѝ прерязал гърлото?

— Много бих искал да ти услужа, но трябва да се прибирам. Едното от децата е болно от грип. Има ли нещо, което искаш да обсъдим заедно?

— Не, имах предвид само материала за Карлайл. Благодаря ти, че го донесе.

— Добре тогава. Лека нощ. — Бишъп стана и си излезе.

— Защо не се прибереш и ти? — попита Долан и облече мушамата си.

— Нямам желание да се върна в моята стая, която прилича повече на коридор. Предпочитам да остана тук. Ще си създам уют...

— Започвам да разбирам. Мислиш, че няма да се върна сам, нали?

— Откъде ти щукна такава мисъл? Та аз имам безгранична вяра в теб, Майкъл, безгранична. Нямах представа ДОКЪДЕ ти вярвам —

докъдето мога да запратя тази библиотека, като ми вържат отзад и двете ръце.

— О, господи.

— А пък ако бях на твое място — продължи Майра, — в никакъв случай не бих довел жена със себе си. Ще бъде малко неудобно да спим и тримата в това легло... Не забрави ли нещо? — спря го тя на вратата. — Няма ли да вземеш новия си пистолет?

— Задръж го. Ще ти бъда признателен, ако захапеш предния му край и натиснеш спусъка. Но не в леглото ми. Чаршафите са съвсем чисти.

---

[1] Длъжността може да се заема и на обществени начала по усмотрение на шерифа. — Б.пр. ↑

VI

Представлението вече свършваше, когато Долан отиде направо зад кулисите — играеха четвъртото действие от „Ана Кристи“, сцената, в която Бърк казва на Ана, че се е цанил на парахода „Лъндъндери“ и заминава за Кейптаун. Долан поостана известно време, за да разбере кой от новите играе ролята на Бърк, после се запъти към задната част на сградата, отвори голямата противопожарна врата и през служебното стълбище се озова в Бамбуковия салон. Джони Лъндън, Дейвид и Ейприл се бяха разположили в плетените кресла и явно се чудеха какво да правят.

— Здравей, Ейприл...

— Здравей, Майк — отвърна тя и се изправи.

— Виж ти, косата ти вече с изсъхнала...

— Това е, защото главата ми е пламнала — сопна се тя и излезе демонстративно.

— Какво ѝ става? — зачуди се Долап.

— Сигурно е от изненадата, че те вижда в театъра — обясни Дейвид. — За къде си се издокарал така?

— Бях на гости. Как си, Джони?

— Добре. А ти си добил вид на преуспяващ човек...

— Още две вноски и колата е моя. Кой играе ролята на Бърк? Мислех, че са я дали на Пат Мичел...

— Пат се разболя от заушка. А онзи приятел се казва Уикъф — обясни Дейвид. — Научи ролята за осем часа. Как ти се стори?

— Гледах го само няколко минути. Справяше се май...

— Би трябвало. Чака за роля от години.

— А какво прави Ейприл тук? Играе ли нещо в пиесата?

— Не... кажи му го ти, Джони...

— Не е моя работа. Ако искаш, ти му кажи.

— Ейприл е хлътнала по Емил — ухили се Дейвид.

— Кой Емил, електротехникът ли?

— Точно по него.

— Откога?

— От три-четири дни. Само че този път наистина е откачила. Твърди, че не може да живее без него. Тъкмо ни разправяше за поетичната му душа, когато ти дойде...

— Значи затова излезе. А какво казва Рой Менефи по този въпрос, Джони?

— Бесен е, но може ли да направи нещо? Нещастник, жал ми е за него. Ако Ейприл беше моя жена, щях да ѝ извия врата.

— Правилно — съгласи се Долан. — Къде е Майора?

— Навярно някъде зад сцената...

— Време ми е да си тръгвам. Ще ти се обадя, Дейв, тези дни, да поприказваме като хората и да ти се отчете...

— Нямах бърза работа, Майк...

— Довиждане — рече Долан и излезе.

По стълбите срещна Тимоти Адамсън.

— Мога ли да поговоря за малко с теб, Майк?

— Разбира се, Тим. Да се качим горе...

— Добре, че се видяхме днес тук — заговори Тимоти, докато вървеше подир него в коридора. — Утре щях да идвам да те търся...

— Какво толкова има?

— Нали знаеш откога се въртя в този театър, Майк?

— Да. Вече две години...

— Кажеш ми, три. И през тези три години нито веднъж не съм получил святна роля. Все дублирам, но не съм се оплаквал, защото допреди месец наистина нямаше нищо подходящо за мен. Спомняш ли си, когато ти се отказа от твоята роля. Дадох я на Дейвид. Сега пък Пат Мичел се разболя от заушка, но те взеха нов човек за ролята на Бърк — някакъв актьор, който не си спомня кога е играл за последен път. Не е честно.

— Прав си, Тим. Но защо не говориш с Майора?

— Говорих. Казва, че не може да ми повери главна роля, защото съм нямал опит. А как да събера опит, след като той ми няма доверие? Боже мой, за мен е по-важно да играя, отколкото да се храня. Искам да постигна нещо в театъра. Нямаше никаква причина да дадат ролята на тоя, новия. Знам я прекрасно. Как мога да стана добър актьор, ако не започна да играя?

— Прав си, Тим, абсолютно прав. Какво мога да направя?

— Можеш да поговориш с Майора...

— Безполезно е. Той не иска да ми види очите.

— Ами тогава — аз следя списанието ти и според мен това, което правиш, е страхотно. Не можеш ли да напишеш нещо за положението тук? Късат нервите на хората, без да им мигне окото. Нямаше да те моля за такова нещо, но нали играем в любителски театър, където един талантлив човек би могъл да пробие. Нали трябва да е открит за всички? Както е тръгнало, излиза, че ще е по-лесно да се вредиш в спектакъл на Бродуей.

— Напълно си прав, напълно.

— Ще напишеш ли за това в твоето списание? Ти си единственият човек в този град, който може да свърши нещо, за да се оправи положението...

— Добре, ще напиша. Обещавам.

— Нали не се сърдиш, че те помолих...

— Да се сърдя ли? Чуй какво ще ти кажа. Приемам го като жест и това е най-големият комплимент, който съм получавал.

— Благодаря ти, Майк.

— Аз ти благодаря, Тим. Виждал ли си Майора?

— От другата страна е... до разпределителното табло.

Долан кимна и тръгна по коридора, подмина гримьорните, отвори другата противопожарна врата и излезе от дясната страна на сцената. Видя няколко души, пръснати на различни места, а когато очите му свикнаха с тъмнината, забеляза Ейприл и Емил — електротехника, да се прегръщат в един ъгъл до таблото.

„Разпасана мръсница“ — си каза Долан и продължи да се взира, за да открие Майора. Най-сетне го зърна, приближи се, тупна го по рамото и му направи знак да излезе в коридора. След миг и двамата се измъкнаха на пръсти.

— Трябва да наглеждам новия — рече Майора. — Премиерни представления, нали знаеш.

— Суфлираш ли?

— Не, просто стоя там. Е, Долан, как си?

— Добре...

— В тези дрехи изглеждаш много представителен, но нали знаеш къде трябваше да си сега?

— Къде?

— Тук, на сцената, в ролята на Бърк. Пиесата е само за теб...

— И новият се справя добре. Кой е той?

— Казва се Уикъф. Научи ролята за осем часа.

— Откъде се появи? Не съм го виждал досега в театъра.

— Аз го открих... Поздравявам те за списанието. Много се говори за него.

— Надявам се, че ще има още да се говори... Разбрах, че Пат Мичел ти е изиграл хубав номер с тая заушка...

— Да. Много жалко.

— Майоре, защо не възложи ролята на Тимоти?

— Не съм очаквал това от теб, Долан. В крайна сметка аз решавам кое е най-доброто и аз трябва да мисля за касовия успех. Тимоти ли ти се оплака?

— Не съм го виждал от един месец. Знам, че се върти тук от три години и чака да му излезе късметът, затова се изненадах, като видях друг на сцената, това е...

— И на Тимоти ще му дойде времето. Но сега да говорим за теб.

— Не искам да говорим за мен. Искам да разбера какво смяташ да направиш, за да заприлича тази институция на любителски театър, в който човек може да се развива...

— Аз пък не искам да говорим за това — рязко го прекъсна Майора. — Аз отговарям за театъра и ще го ръководя както намеря за добре.

— Но ти забравяш, че той принадлежи на обществото и хората, които го поддържат, трябва да имат думата...

— Възнамеряваш ли да пишеш за това в списанието си? — попита изведнъж Майора.

— Възможно е...

— В такъв случай аз нямам какво да ти кажа.

— Добре, все пак ти давам възможност. Искаш ли Дейвид да подготви изявление от твое име, за да го включа в материала? Хубаво е да се покаже и твоята позиция.

— Не искам да имам нищо общо с тази история. Идваш тук, настроен за кавга, и само търсиш повод...

— Нищо подобно. Дойдох да кажа „здрасти“ на старите си приятели, с които не съм се срещал от дълго време. Видях нов човек на сцената и поисках да узная защо не е била дадена възможност на Тимоти...

— Не можеш да ме уплашиш...

— Не се и опитвам.

Противопожарната врата се отвори и до тях достигнаха аплодисментите от залата.

— Извинявай — каза Майора и тръгна към сцената.

Долан напусна сградата през служебния вход, прекоси вътрешния двор и излезе на уличката зад театъра, където беше паркирал колата си. Седна зад волана, запали цигара и се приготви да чака.

— Къде искаш да те заведем? — попита Долан, докато прекосяваха с колата Сикамор Парк.

— До „Хот Спот“ отвърна Лилиан. — Гладна съм.

— Не искам да ходим там...

— Защо не?

— Просто защото за пръв път през своя живот влагам малко разум в постъпките си. Ти си единственото момиче в града, чието име не е било споменавано във връзка с моето, и нямам намерение да отида в „Хот Слот“, където всичките ти приятели ще ни видят заедно. Ако вашите научат, възможно е да си имаш неприятности.

— Не ми пука дали нашите ще научат. На двайсет години съм...

— И все пак няма да отида там...

— От Майра ли се страхуваш?

— От Майра ли? Няма такова нещо. За мен тя няма никакво значение...

— Тя пък си мисли, че има. Дори ми каза да не се въртя около теб...

— Кога ти го е казала?

— Повтаря ми го от време на време. Затова дойдох на среща с теб — за да я вбеся.

— Много си смела — подметна намусено Долан.

— О, не исках да кажа точно това — Лилиан се понаведе към него. — Знаеш какви са чувствата ми към теб, Майк...

— Добре де. Ще се погрижа да не останеш гладна. — Настроението на Долан не се подобри.

Подминаха няколко кръстовища в мълчание.

— Какво точно ти каза Майра за мен? — попита той най-сетне.
— Не помня точно. Нещо, в смисъл че е най-добре да не се въртя около теб.
— Само толкова ли можеш да си спомниш?
— О, каза, че за някои неща си като дете и че си доста влюбчив, падаш си по богати момичета с обществено... абе не помня, един куп глупости, изобщо не съм я слушала...
— Значи такива работи ти е наприказвала, а? — измърмори той. Подминаха още две пресечки в мълчание.
— Лилиан... искаш ли да се омъжиш?
— Искам.
— Имам предвид да се омъжиш за мен.
— И аз това имам предвид — отвърна тя спокойно.
— Добре... а можем ли да оставим сандвича ти за след сватбата?
— Не можеш да се жениш посред нощ.
— Не мога ли? Ще вдигна от леглото чиновника от общината, за да ни даде разрешителните, а после ще отидем при Палмър. Той е мирови съдия^[1]. Ето кой ще ни ожени...
Лилиан започна да се въодушевява:
— Ами пръстените, Майк?
— Ще вземем назаем. Палмър никога не отказва. Сигурно има някоя и друга фалшива халка под ръка. Но как ще се оправим с парите? Ти имаш ли?
— Имам. Към петнайсет долара.
— Стигат. Тръгваме. — Долан направи завой на сто и осемдесет градуса и се върна към една дрогерия, за да телефонира...

---

[1] В някои щати мировите съдии извършват и бракосъчетания.
— Б.пр. ↑

VII

В два часа сутринта мистър и мисис Долан седяха на барчето в едно малко кафене на Крайбрежната улица до Съдебната палата, то работеше денонощно. Бяха се нахранили и чакаха дъждът да се извали.

— Е, ето ни и нас... — проговори Лилиан.

— Да, ето ни и нас — засмя се Долан. — Чела ли си го този разказ?

— Кой разказ?

— Този. „Е, ето ни и нас...“.

— Да не е мръсен?

— Не, това е художествена литература. Къс разказ. От Дороти Паркър. Поместен беше в едно списание. Разказва се за двама души, които току-що са се оженили...

— И?...

— Карай, няма значение — Долан се загледа във витрината — по стъклото се стичаха дъждовни капки. — Обичаш ли дъжда?

— Не.

— А аз съм влюбен в него. Бих искал да вали непрекъснато. Напомня ми за войната.

— Как може да ти се иска такова нещо, след като са те ранили и при това тежко.

— Нямам предвид самата война, а Франция. Напомня ми за Франция.

— За Париж ли?

— За Тур. За Блоа. За замъците...

— Е, аз пък искам да спре по-бързо. Майк, къде ще отидем сега?

— Имаш предвид за през нощта ли?

— Да...

— Не знам. Май ще е най-добре ти да се прибереш вкъщи. Сутринта ще обсъдим какво да правим...

— Какво има да се обсъжда? Нали сме женени?

— Да, но трябва да се свършат много неща. Първо трябва да ти купя халка и да върна тази, която взех от съдията. После ще се наложи

да разговарям с баща ти... рано или късно...

— Той е в Сан Франциско...

— Така ли? Великолепно. Това ми дава малко време да обмисля нещата. Виж какво, много те моля, Лилиан, не казвай на никого. За известно време, а? Мнозина ще бъдат против нашия брак, така че ще имаме нужда от време, за да се подготвим.

— Но, Майк, защо да не отидем някъде тази вечер и да поговорим?

— И тук може да поговорим. Не става въпрос за това. Имам нужда от време. Трябва да обмисля...

— Преди два часа не се държеше така — упрекна го Лилиан малко нацупено.

— Не ме разбирай неправилно. Не съм от онези, които започват да се вайкат, след като всичко е свършило. Никога не съжалявам за постъпките си. Но трябва да признаеш, че всичко стана доста внезапно...

— Поне да можем да отидем на хотел. И без това ще имам такива разпавии, поне да получа нещо от дивидентите...

— Хайде, вече не вали така силно. — Долан скочи от високото столче. — Прибираш се вкъщи.

След като я остави пред вратата на дома ѝ (без да я целуне за лека нощ), той се понесе безцелно в дъжда, опиянен както винаги от лъсналите улици, влажния дъх и свършената безлюдност на града:

бррр

бррр

бррр

бррр

бррр

В главата му се въртяха колела, съзнанието му не се занимаваше с нищо конкретно, макар че той се мъчеше да направи точно това — да се съсредоточи, да се съсредоточи като преситен, презадоволен, отвратен от секс човек, който е започнал любовна връзка с прекрасно момиче и се опитва да събере мислите си, опитва се отчаяно, а не успява, разсъждава за какво ли не, но не и за това.

В крайна сметка той се отказа и се прибра вкъщи — покатери се през един от прозорците на долния етаж и в тъмното се добра до стаята на Ернст. Запали лампата. Ернст спеше дълбоко, хъркаше, давеше се и мучеше. Долан отиде при него и го събуди, за да не се измъчва.

— Какво има? — попита успокоен Ернст с характерния си акцент и замига насреща му.

— Направи ми място — каза Долан и започна да се съблича.

— Защо не идеш в леглото си? — поинтересува се Ернст без упрек в гласа.

— Заето е. От Майра!

— Пак ли?

— Да...

— Глупак си ти, Майк. Тя е привлекателна жена.

— Знам...

— Вали ли? — попита Ернст и се надигна — едва сега бе доловил барабаненето на дъжда по покрива.

— Да...

Ернст стана от леглото си и отиде до прозореца, за да погледне навън. Не носеше пижама. След малко се върна усмихнат.

— Обичам дъжда. Напомня ми за моя край...

— За Германия ли?

— Да. — Той си легна отново.

— А на мен ми напомня за Франция.

— За войната ли?

— В известен смисъл...

— Къде се намираше в същата нощ преди деветнайсет години?

— При възвишенията Сен Мийел. А ти?

— При възвишенията Сен Мийел. Откъм Мон Сек.

— Колко странно. Аз бях в Еси. На утрешния ден преди деветнайсет години се сдобих с това. — Долан му показва белега от шрапнел на дясното си бедро, който напомняше контурите на Флорида.

— Може би парчето дойде откъм вашата батарея...

— Може би...

Долан изгаси осветлението, върна се до леглото и потърси опипом завивките. Повдигна чаршафа и повтори:

— Направи ми място.

— Късмет имаш, че не си загинал...

— Така ли мислиш? — попита Долан и се обърна настрани.

Все още валеше, когато Долан стигна до редакцията. Там беше само Майра и четеше коректури.

— Добро утро — поздрави го тя и му се усмихна очарователно.

— Добро е и в буквалния смисъл, нали? — отвърна Долан и отиде да остави мушамата и шапката си в коридора. — От хоризонт до хоризонт са се разстлали прекрасни сиви облаци. Имам чувството, че целият дъжд на света се е събрал в тях...

— Майкъл Долан-Шели — подхвърли Майра, все още усмихната, но вече не така очарователно. — Ти да не си от тия, които се разхождат в дъжда?

— Имах този навик, преди да пуснат същия слух за Грета Гарбо. След това спрях. Не исках да изглежда, че й подражавам. Как са?

— Коректурите ли? Идеално. Поисках да странират шпалтите и отново ги изчетох. Остава само да се подвърже.

— Благодаря ти — каза Долан и седна зад бюрото си. — Успах се днес.

— От умора или Ернст не те остави да спиш?

— Откъде знаеш, че съм спал при Ернст?

— Аз също гледах дъжда. Видях те, като се прибра с колата. Покатери се през един от прозорците на долния стаж.

— Доколкото си спомням, трябваше да съм ти сърдит, но не съм.

— Нямах причина. Нарочно си тръгнах рано тази сутрин, за да можеш да се преоблечеш, без да ти създавам неудобства с присъствието си. Майк...

— Какво? — попита Долан, без да я поглежда, вторачен в бюрото си.

— Повече няма да ти досаждам. Отсега нататък няма да идвам в стаята ти.

— Всичко е наред, Майра...

— Напротив, нищо не е наред. Държах се като глупачка. Но повярвай ми — тя стана, отиде при него и го загледа отгоре — просто исках да ти помогна.

— Да ми помогнеш ли? В какво да ми помогнеш, откъде го измисли това? — попита той, принуден най-сетне да срещне погледа ѝ.

— Виж какво, не започвай да ръмжиш и недей да се дразниш. Не мога да понасям тези твои реакции...

— Аз пък не мога да понасям тази твоя самомнителност... това твое отвратително майчинско отношение. От къде на къде ти ще ми даваш съвети?

— Все някой трябва да го направи. Имаш нужда от това, Майк — заяви тя и приседна върху бюрото му, така че единият ѝ крак да опира в пода. — Ти щеше да бъдеш голям човек... истински силен... ако умееше да приемаш съвети. Роден си за лидер, но си прекалено импулсивен, прибързан, инат...

— О, за бога, млъкни — извика Долан, блъсна с две ръце по бюрото, изправи се и я изгледа ядосано. — Чудя се защо още не съм ти зашлевил една плесница...

— Навярно защото си разбрал, че съм права — отвърна Майра, без да се стряска от заплахата му.

Долан стисна устни, обърна се рязко и отиде до бюрото ѝ. Грабна коректурите и слезе на долния етаж в производственото отделение, за да ги предаде на Къли — майстора.

— Всичко е наред, Къли, печатайте.

После отиде до входната врата и застана с лице към улицата. Откъм възвишението се зададе трамвай и Долан прикова поглед в предницата му с нездрав интерес — почуди се колко ли ще е силна болката и колко ли време минава, преди да дойде краят...

— Току-що се обади Прескот от „Куриер“ — съобщи му Майра, когато той се върна в редакцията.

— Добре. Здравей, Ед. Кога дойде?

— Преди минута. Паркирах колата на улицата. Извиках ти, когато минавах край теб...

— Така ли? — изненада се Долан.

— Аха. Ти стоеше до входната врата...

— Да, да. Какво става с децата?

— Само с едното. Добре е. Беше вдигнало температура.

Долан седна, набра номера на „Куриер“ и помоли да го свържат с Прескот. От отдела за местна информация му казаха да се обади в

стаята на журналистите в Съдебната палата. Долан затвори и набра стаята на журналистите.

— Търся Алън Прескот. Здравей, обажда се Майк Долан... Да... Чакай малко, Алън, това не бива да го публикуваш!... Да... Но не още... Не знам... Може би другата седмица, може би другия месец, може би никога. Затова, разбра ли?... Той ли? Добре, кажи на тоя негодник, че ще му го върна... О, разбира се, разбира се, разбира се, разбира се, разбира се, разбира се, публикувайте каквото си щете, дявол да го вземе... — каза Долан и тръшна слушалката.

Майра и Бишъп го гледаха. Бишъп попита:

— Какво има?

— Нищо... нищо не е станало.

— Кажи де, чух какво говориш, не съм глух. Какво иска Прескот? Какво е това, което е научил, а ти не искаш да излезе във вестника?

— Нищо. Нищо.

— Добре, щом искаш да се държиш така — твоя работа. Но мислех, че сме приятели. Грешката е моя.

Долан не отговори. Седеше, вперил поглед в тях, но не ги виждаше, тъй като очите му блуждаеха.

— Аз мога да ти кажа — обади се Майра. — Нашият откачен нещастник снощи се е оженил.

— Се е?...

— Оженил. — Майра се обърна към Долан: — И хич не ми прави тази слисана физиономия. Лилиан ми се обади сутринта по телефона и ми разказа всичко. Едва се бе сдържала до това време, но вече го е разтръбила навсякъде. При това добре украсено. Известно ми е, че сте взели халки от съдията... а също и това, че си я завел направо вкъщи...

— Да пукна, ако съм очаквал такова нещо! — извика Бишъп и седна. — Но защо Лилиан... свършиха ли се жените!

— Защо пък не? — попита Майра. — Хубава е, има обществено положение, баща ѝ е председател на една от най-големите банки по цялото тихоокеанско крайбрежие, а не бива да се забравя, че е бил и сенатор. Точно това искаше нашият откачен нещастник. Не е важно дали тя е долнопробни малка мръсница и неминуемо ще си покаже рогцата...

Долан я изгледа кръвнишки, изправи се тежко от бюрото си и тръгна към нея със свити юмруци. Бишъп го хвана и успя да го задържи.

— Успокой се... седни, Майк...

Разтреперан до последното мускулче на тялото си, Долан замръзна неподвижно в хватката на Бишъп, очите му не се откъсваха от Майра, а от омраза лицето му посивя като пепел.

— Това е истината — продължи Майра в същия язвителен тон. — Тя е една страхлива малка мръсница. Беше лапнала по тебе, но не й стигаше да преспи веднъж и да миряса. Не, тя трябваше да се омъжи за тебе. А пък ти трябваше да преспиш с нея снощи, защото днес тя сигурно ще тръгне да търси начин как да се измъкне. Майка й ще я натисне, приятелите й... да не говорим за вестниците, при това на първа страница... О, господи, какъв си ми жалък, отчаян нещастник...

Тя млъкна, обърна се, излезе бързо от стаята и се спусна към тоалетната.

— Седни, Майк — подкани го Бишъп, след като го пусна. — Седни...

Долан се върна до бюрото си и седна.

— Може би положението не е така безнадеждно, както изглежда — подхвана Бишъп и си запали цигара. — Сигурно може да се направи нещо.

— Майра ревнува... ще умре от ревност.

— Това не знам, но за някои неща е права. По-права не може и да бъде. Просто не мога да разбера как те премятат тези уличници. Кълна ти се, Майк, не мога. Тази Лилиан ти беше хвърлила око още от мига, в който се появи тук. Никак няма да се изненадам, ако се окаже, че тя сама ти е предложила да дойде да работи при теб...

— Не ви ли е минавало през ума и на двама ви, че може да съм влюбен в нея, а? — попита Долан, вече по-спокоен.

— Дрън-дрън. Да ме прощаваш за този език, ама не. Знаеш, че родата й ще побеснее. На запад от Скалистите планини не е останал човек, който да не знае, че старата Фрайд е побъркана на тема потекло. Не си ли спомняш оня анекдот за нея, който се разказваше из всичките редакции в града — че не сядала на кресло, ако на него няма герб. Боже господи, та миналата година тя помъкна Лилиан из цяла Европа,

за да ѝ търси мъж с титла. Няма ли да проумееш, че си смърт за татковците от Уестън Парк? Каква реакция очакваш от баща ѝ?

VIII

Долап изяде един сандвич, изпи чаша мляко в дрогерията близо до Уестън Парк и отиде до телефона, за да се обади отново в дома на Лилиан. Икономът му съобщи, че и мисис Фрайд, и мис Фрайд още не са се прибрали. Долан попита кога ще се върнат. Икономът каза, че не знаел. А дали му с известно къде може човек да се свърже по телефона с мис Фрайд? Не, не знаел, но сенаторът се връщал със следобедния самолет и с него било възможно да се разговаря около седем часа. Долан затръшна слушалката, излезе и се качи в колата си. Постоя вътре няколко минути, но кръвта му кипеше и той реши да отиде до дома на Лилиан.

Паркира автомобила на известно разстояние от къщата, продължи пеша по улицата и изкачи многобройните стъпала до представителния покрит вход. Позвъни и след малко се появи негър в бяло сако, който предпазливо отвори вратата само наполовина.

— Тук ли е мис Лилиан?

— Не, сър — твърдо отрече негърът.

Долан препречи с крак вратата, блъсна я и влезе в богатото преддверие. Негърът не се опита да го спре.

— Лилиан! — извика Долан към стълбите. — Лилиан!

Отговор нямаше.

— Тя не е тук, сър.

— Къде отиде?

— Не каза. Излезе рано сутринта с майка си...

— Предаде ли й, че съм се обаждал?

— Предадох на майка й. Мисис Фрайд ми поръча...

Долан кимна, излезе и се върна при колата си. Заговори сам на себе си:

— Добре поне, че още вали...

Цели два часа обикаля града с колата, след това се прибра, остави я в гаража и тръгна към стаята си. Юлисис беше в общата всекидневна и обираше водата от первазите, където беше протекло от дъжда.

— Някой да ме е търсил?

— Да, сър: мис Ейприл и някой си мистър Томас. Той каза, че било важно.

— Други? Мис Лилиан не е ли звъняла?

— Не, сър...

Долан влезе в стаята си, свали мушамата и шапката си и ги метна на бюрото. Запали цигара и седна на ръба на леглото. След малко влезе Юлисис.

— Чете ли вестниците, мистър Майк?

— Онова за мен ли?

— Да, сър. Пише, че си се оженил...

— Да, Юлисис. Рано тази сутрин.

— Мис Лилиан е идвала тук, нали, мистър Майк?

— Не, не е идвала. Руса. Едра. Хубава.

— И на мен така ми се стори. Има снимка във вестника. Много е хубава. Ще се изнесеш ли, мистър Майк?

— Не знам... седни, Юлисис.

Юлисис седна, след като просна мокрия парцал върху металното кошче за смет.

— Питам, защото, както е тръгнало, май че ще трябва всички да се изнесем, та може и да е за добро, дето си се оженил. Оня човек идва тук днес следобед...

— Кой човек?

— Абе оня, предприемач ли беше? Посредникът на мисис Ратклиф. Каза, че само да се разберат с някаква компания, щели да съборят къщата и на нейно място да вдигнат бензиностанция.

— Нищо чудно, време беше да ни изхвърлят. Не можеше да я караме вечно така, без да плащаме наем...

— Какво толкоз, съборетината едвам се крепи. Кой ще ти плаща наем за такова нещо.

— Затова и мисис Ратклиф ни остави толкова време на юнашко доверие. За другите това ще е тежък удар.

— Така си е. От всичките заедно и два долара не можеш събра. Хубаво, че ги храниш, инак отдавна да са измрели от глад.

— Човек не знае кое е по-добро, Юлисис. Ти беше ли си тук през целия ден?

— Да, сър...

— И си сигурен, че мис Лилиан не се е обаждала, така ли?
— Да, сър. Само тия двамата, дето вече ти казах за тях: мис Ейприл и тоя човек от „Таймс Газет“.
— Забърках се в голяма каша, Юлисис...
— Мене ако питаш, мистър Майк, ти си винаги забъркан в някоя каша — ухили се Юлисис.
— Момичето си го бива.
— Значи техните, а?
— Да. Нищо чудно баща й да грабне пушката...
— Ти ми кажи как изглежда, че да не го пускам, ако дойде.
— Това не ме тревожи кой знае колко, но не мога да разбера защо съм такъв глупак с жените. Защо, а, Юлисис?
— Не знам, сър. Ама ако знаех, що разправии щях да си спестя...
— Виж какво, Юлисис, ще се опитам да поспя малко. Ако се обади мис Лилиан, събуди ме...
— Добре, сър. — Юлисис стана и прибра парцала от кошчето за смет. — Какво да направя за теб, да ти приготвя пореца вана или нещо друго?
— Не, но ще ти кажа какво можеш да направиш за себе си. Ако видиш на вратата изискан беловлас господин с картечница в ръце, надай вик и си плюй на петите...

Когато Долан се събуди, най-напред осъзна, че въвн продължава да вали и стомахът му е пълен, че нещо топло и приятно е спряло точно зад пъпа му; след малко си даде сметка, че лампата е запалена, че в стаята има някой и че току-що са го разтърсили, за да го събудят. Отвори очи и видя Бишъп, надвесен над него, а когато Бишъп го видя да отваря очи, седна на леглото.

— Майк, събуди ли се?
— Буден съм. Какво е станало?
— Аз, за списанието...
— Какво за списанието? — попита Долан, повдигна се и подпря гръб на стената, вече напълно разсънен.
— Карлайл обра всички броеве от вестникарските будки...
— Карлайл ли?

— Джак Карлайл. Предполагам, че е той. Не е останал нито един брой по павилионите из града...

— Как стана? Какво точно се случи? — заразпитва свъсен Долан и спусна краката си на пода.

— От това, което успях да разбера, в центъра на града е било истинско нападение, много добре разчетено по време. Няколко минути след разнасянето на тиража пред всички будки застанали по двама-трима мъжаги, награбили куповете списания, хвърлили ги в някаква кола и изчезнали.

— Явно наемни бабаити.

— Няколко от продавачите се развикали и се опитали да се противопоставят, но побойниците ги предупредили да си мълчат, защото инак лошо им се пише. По всичко личи почеркът на Карлайл. Искан да е сигурен, че разкритията за брат му няма да видят бял свят...

— Той няма право! — извика Долап. — Боже мой, та това става в Съединените американски щати!

— Ти като че ли не си чувал онзи виц за негъра, дето го хвърлили в затвора. Нямали право... но го затворили.

— Така... Значи са останали единствено броевете, които разпращаме по пощата, и онези по кварталните дрогерии...

— Неговият летящ отряд сигурно вече се е справил и с дрогериите. Минава девет. Никак няма да се изненадам, ако Карлайл е разровил цялата поща, за да измъкне и списанията за абонатите...

— Много се надявам да го е направил... много се надявам. Безкрайно ще съм доволен, ако се е опитал да разиграе някое държавно учреждение...

— Абе тия хора са по-други, не им пука кого разиграват... Пък теб, дяволите да те вземат — от два часа звъня по телефона, за да те накарам да станеш от леглото, а ми отговарят, че те нямало...

— Аха — рече Долан, седна, запали цигара и прекара нокътя на палеца си между предните зъби. — Значи... трябва да изкараме още един тираж, и това е. Мръсник с мръсник. За какъв се мисли, да не е Хитлер или Мусолини...

— Точно такъв е, само мащабът е по-малък. Нещо повече, у нас е пълно с такива.

Долан изпуши настървено запалената си цигара, прекара още няколко пъти нокът между зъбите си, после стана рязко и излезе във

всекидневната, за да говори по телефона. В указателя намери домашния номер на Лорънс и го набра. Отговориха му, че мистър Лорънс ще прекара вечерта извън къщи и ще се прибере едва към полунощ. Долан се върна в стаята си.

— Лорънс е отишъл на кино или кой го знае къде. Ако можех да се свържа с него, щеше да извика печатарите веднага да започнем работа. Боже мой, точно тази вечер ли намери да излезе...

— И сутринта не е късно. Ако той се съгласи...

— Какво искаш да кажеш — ако той се съгласи?

— Той е от тези, които бързо се предават, не си ли го разбрал? Зададе ли се неприятност, ще побърза да се скрие в дупката си, а това, което стана, спокойно може да се нарече неприятност. Една дума да му каже Карлайл, и Лорънс ще се свие като настъпено коте.

— Ще го накараме!

— Ако не иска, няма начин. Печатницата си е негова. Мене ако питаш, стигнали сме до задънена улица.

— Така ли мислиш?

— Да. Не ме разбирай погрешно. Не ме е страх. Но все пак трябва да погледнеш истината в очите. Карлайл все още не се е заел сериозно с нас, иначе не би се задоволил само с откъсването на тиража...

— Малко ли ти се струва?

— За него е нищо. С това той само те предупреждава. Не смятай, че всичко е приключило. Още ще има, нищо чудно да е посещение от самия Хитлер. Ако той отиде при Лорънс и му каже да си кротува, лесно можеш да си представиш какво ще стане...

Телефонът извъня. Долан се стресна.

— Обади се, моля ти се. Мен ме няма...

Бишъп вдигна слушалката. Долан чу как го извинява, а след минута Бишъп се върна и го подкачи:

— Започна много да се издигаш. Търсеше те видният бивш сенатор Марк Фрайд.

— Господи! Забравих, че съм се оженил...

— Никак не е лошо да се забравя. Твоят тъст иска да му се обадиш. Нямало значение колко късно ще се прибереш. Видях, че в следобедните вестници са ти посветили доста място...

— Не съм ги чел. Хей, Ед, хубаво се подредихме, а?

— Принуден съм да призная, че е така. Майк, ти си сладур. Най-изобретателният човек, когото съм срещал. Представа си нямаш какво ще правим сега, нали?

— Сещам се за едно нещо — ще се обадим на Бъд Макгонагил. Първата ми работа утре сутринта ще бъде да ти осигуря удостоверение за помощник-шериф и ще се хванем да изкараме нов тираж на списанието, пък ако се наложи, ще стоим на пост до машините. Дори ще докарам доброволческата милиция да пази будките...

— Чудесно. Удостоверението ще ми дойде добре, защото и без това ми се иска да застрелям един-двама негодници от нашия град. А ти не разчитай нито на доброволческата милиция, нито на градските, нито на общинските ченгета. Карлайл командва парада навсякъде. Ако успеем да изкараме броя, ще го направим със собствени сили. Моето лично мнение е, че имаме шанс колкото кучето на нивата...

— Може пък да убедя Лорънс да не се отмята. Досега съм успявал...

— Но досега не е имало опасност да хвърлят бомба в канцеларията му. А сега има. Помни ми думата, това мекотело ще се предаде, само Карлайл да му каже една дума. Единственият начин да излезем от това положение е да светим маслото на Карлайл...

— Сигурно има и друг...

— Много добре, опитай се да го откриеш.

— Това и ще направя. Е, аз излизам.

— Къде отиваш?

— Ами... ще се повозя малко. — Долан грабна мушамата и шапката си и тръгна към вратата.

— Хей, я си вземи и това — посочи му Бишъп пистолета.

Долан се замисли за миг.

— Май ще е по-добре да го взема. — Той се върна и го сложи в джоба си.

— Внимавай къде си навираш носа — предупреди го Бишъп и стана от мястото си. — Ще ми се да дойда с теб, ако си съгласен...

— Хайде, хайде. Нищо няма да ми се случи — каза Долан, изключи осветлението, излезе и облече мушамата си.

Слязоха по стълбите, без да си говорят. Колата на Бишъп беше паркирана до тротоара и под светлината на лампата от ъгъла на улицата Долан разпозна Майра, седнала вътре. За миг беше готов да се

поддаде на изкушението да продължи покрай къщата и да извади колата си от гаража, без да ѝ се обади, но после реши, че няма смисъл да създава нови поводи за търкания.

— Защо не ми каза, че тя е останала долу? — каза той на Бишъп и тръгна към колата му.

— Здравсти, Майра...

— Здравсти, Майк...

— Защо не се качи догоре?

— Ед успя да вреди само себе си — усмихна му се Майра. — Този, черничкият, ти е много верен пазач... Къде си тръгнал в този дъжд?

— Ще се поразходя малко с колата...

— Майк — обърна се към него Майра с най-сериозен тон, — нали няма да направиш някоя глупост?

— Само ще се поразходя...

— Къде ще ходи той, а, Ед? — Майра се извърна към Бишъп, който бе влязъл в колата и бе заел мястото си зад волана.

— Откъде да знам?

— Майк, нали няма да си търсиш белята? Да ходиш при Карлайл или нещо такова?

— Няма...

— Може ли да дойда с теб?

Долан не успя да се въздържа:

— Мислех, че вече си се отказала да се занимаваш с мен.

— Сега не е време да се държиш като дете — срязва го Майра. — Идвам с теб.

Тя хвана дръжката, но Долан подпря вратата с две ръце и не я пусна да излезе.

— Не, няма да дойдеш. Стига толкова — и без туй си навлякох един куп неприятности заради теб. Никога нямаше да се оженя за Лилиан, ако ти не ме беше...

— Знам. Изкара си яда за собствена сметка.

— Изпрати я, Ед. Ще се видим утре сутринта... рано. Към осем.

Той заобиколи къщата и изкара колата си от гаража. Докато излизаше бавно на заден ход, на алеята се появи Уолтър — беше минал през стаята на Юлисис.

— Един човек на име Томас поръча да му се обадиш на домашния телефон. Било много важно.

— Не се и съмнявам... — отговори Долан и продължи по пътя си.

IX

Караше съвсем безцелно в дъжда, минаваше по наводнените до тротоара улици и с усилие управляваше колата, а си мислеше колко е жалко, че дъждът утихва, и колко би било хубаво да не спира да вали, ама като из ведро; мислеше си също, че е открил защо го привличат толкова много архипелазите в южните морета — заради непрестанните дъждове; но макар изтласкани на заден план, Карлайл и „Космополит“ не излизаха от ума му и още — докъде е изпаднала страната, за да се допускат такива неща, и как във всеки град има по един Карлайл, благодарение на това че милиони и милиони хора изобщо не ги е грижа, ей така, от глупост, пък историята се повтаря навсякъде по света; милиони и милиони хора вярват, че Хитлер и Мусолини са голяма работа, а не знаят (или не ги е грижа), че това са побъркани типове, болни нещастници, които думкат барабани и водят на закление стада от говеда (същите тези милиони и милиони глупаци) и няма начин да не въвлекат и нас в тази бъркотия (Хемингуей беше напълно прав, когато предупреждаваше, че можете да си представите що за истерия ще предизвика радиото в една следваща война); мислеше си, трябва да ги изкореним всичките тези карлайловци, хитлеровци и мусолиновци, при това още сега; о, да, всичко е само цветя и рози в нашия прекрасен, превъзходен, великолепен земен рай, наречен Съединени американски щати, единствената страна, където радиото е свободно и нецензурирано, където пресата е свободна и нецензурирана, където словото е свободно и нецензурирано... о, да, човек може да казва каквото си иска и където си иска... как да не може... само се опитай, и ще ти отмъкнат целия тираж на списанието.

Гадно

мръсно

копеле

си каза той наум — имаше предвид Карлайл (но в същото време мислеше и за Хитлер, и за Мусолини).

Минаваше през голямата каменна арка — входа към Уестън Парк — и изведнъж откри, че се вози в собствената си кола и се намира

близо до квартала, където живее Лилиан, съвсем отскоро негова съпруга, стори му се, че е женен много, много отдавна, и посегна да докосне дългата си брада, а всъщност знаеше, че е гладко обръснат. Съпругата му. Е, как сте, мисис Майкъл Долап, как сте! Виж ти, къде се срещаме! А кой е този изтънчен дялка, този, който седеше начело на масата? Не можах да чуя добре името му, о, да, разбира се, разбира се — сенатора. Помня ползотворната му служба във Вашингтон, ценния му принос за благо на избирателите. Ей, сенаторе, вярно ви казвам, добре изглеждате. Да, Долан се казвам — Майкъл Долан — нали ме помните; прародителите ми са дошли тук с кораба „Мейфлауър“, о, да, точно така, от същия род Долан — някогашните крале на великата стара Ирландия (само че сега на герба ми има кръстосани кирка и лопата, а над тях се е изправил на задните си лапи трамвай); и как ви се струва това отвратително време, а, сенаторе, стари мошенико, ами що за история разказват за вас, що за история (потупване по гърба), дали сте петдесет хиляди долара във Вашингтон, за да си възвърнете намаляващите способности (пошущване на ухо: в едно списание рекламираха някакво средство, може да ви помогне); о, здравей мила, ето те и теб, бяхме се отдали на спомени с баща ти; о, да, сенаторе, внимателно ще караме, улиците са много хлъзгави; времето наистина е ужасно и още веднъж благодаря за къщичката, която ни подарихте за сватбата, чудна е, направо чудна, обедът също беше чуден, направо чуден, а ние ще поиграем малко бридж със семейство Бърлингтън Уимзи, само няколко робера; да, ако се видим с графа, непременно ще му предам вашите най-сърдечни... Лека нощ, лека нощ!!!

Негърът иконом излезе да му отвори вратата.

— Мис Лилиан вкъщи ли е?

— Заповядайте, сър. Заповядайте — покани го любезно той и му отвори вратата.

— Ти ли ме посрещна днес сутринта? — попита го Долан и влезе вътре.

— Да, разбира се, мистър Долан. — Икономът му помогна да съблече мушамата си.

— По-различен ми се виждаш.

— Сигурно защото съм с черна ливрея. Сутринта носех бяла...

— Не е от това. Има нещо в израза ти. Самият ти ми изглеждаш по-различен.

— Вие също изглеждате по-различен — усмихна се негърът.

— О, да, давам си сметка за това. Сега вече съм в тон. Повече от час обикалях с колата си наоколо, за да го намеря... Бъди така добър да предадеш на мис Лилиан, че съм тук...

— Тя ви очаква, сър. Оттук.

Долан го последва, минаха през салона, влязоха в библиотеката и в дъното ѝ спряха пред една врата. Негърът почука леко, после подаде глава навътре.

— Мистър Долан е тук — обяви той и веднага отстъпи. — Влезте, мистър Долан...

Долан влезе и вратата се затвори зад него. Долан се огледа любопитно. Кабинетът явно принадлежеше на мъж.

— Вие ли сте Долан? — избоботи нечий глас.

— Тъъ... да. Приятно ми е. Изплашихте ме. Не ви забелязах зад този стол...

— Това беше за всеки случай. Аз съм бащата на Лилиан.

— Знам. Виждам съм снимката ви по вестниците, сенаторе. Но Лилиан ме очаквала, както ми съобщи икономът...

— Аз му наредих да ви каже така. За всеки случай. Държах да се срещна с вас, ако се появите. Седнете...

— Тя не е ли тук?

— Не мисля, че иска да се срещне с вас...

— В такъв случай няма смисъл да оставам повече — заяви Долан и се обърна, за да си тръгне.

— Седнете — повтори сенаторът и му посочи стол с пурата си.

Долан седна.

— Как се случи всичко това... този брак?

— Ами просто се случи, това е...

— Защо?

— Съвсем близко е до ума, драги ми сенаторе — защото се обичаме.

— Глупости изсумтя сенаторът и направя един полукръг, размахвайки пурата си като същински прокурор в съдебната зала. — Ще ви кажа нещо, което може да ви изненада, Долан. Чувал съм името ви и по-рано. Фред Коглин ми разказа всичко за вас. Известно ли ви е,

че когато сте поддържали връзки с дъщеря му, той е наел частен детектив да ви следи в продължение на няколко седмици?

— Не беше няколко седмици, а десетина дни — отговори Долан спокойно. — Беше доста странно. Приятелите ми взеха да ми повтарят, че някакъв тип ходел да им задава разни неудобни въпроси. И така един ден се обадох на трима-четирима от моите познати и ги предупредих, че рано или късно при тях ще се замъкне един тип и ще започне да ги разпитва за мен, та щом се появи, помолих ги да ми се обадят по телефона в службата. После отидох при инспектор Трушка, поприказвах с него и той обеща да помогне. Преди години като репортер се занимавах с полицията и от време на време правех реклама на Трушка, да си кажа правичката, на мен го дължи, че стана инспектор, и на никой друг...

— Това няма значение, Долан — прекъсна го сенаторът.

— Не искам да ви отегчавам, сенаторе, но не ви разказвам тази история просто така. Трушка обеща да даде две ченгета, които да стоят на телефона и да чакат да им се обадя... Та след два дни разбрах, че онзи тип, дето разпитвал за мене, се намирал в кантората на един приятел. Обадох се по телефона на Трушка и двете ченгета дойдоха с мен до тази кантора. Прибрахме онзи тип и го отведохме в полицейския участък. Той си призна, че е частен детектив, но не искаше да каже нищо повече. Полицаяте и без това не обичат много частните детективи, така че свалихме нашия човек долу в мазето, в едно стайче. Звукоизолирано помещение, сенаторе, вътре по средата имаше само един стол — също като електрически — и над него прожектор, който свети в очите на тоя, дето ще го сложиш да седне там. Та вързахме нашия човек и го понасинихме, но той пак не проговори. Продължихме да го обработваме с каучуков маркуч и след два часа призна, че го е наел Фред Коглин. Прецених, че това минава всички граници, след като и самият Коглин не седи мирен, почаках две седмици, за да го издебна и да ми падне в ръцете. Ох, пропуснах да ви кажа, че по едно време много се занимавах с фотография, имах от ония малките апаратчета за любителски снимки, знаете ги, при тях всичко става много бързо и много незабелязано. И така, една вечер моите агенти ми пошушнаха в кой хотел и в коя стая се намира той с някакво младо момиче — той такива харесва, младички, ученички — качих се на етаж и постоях в офиса, докато той тръгна да си ходи. Няма да ми

повярвате, че прояви такава глупост да излезе заедно с момичето, вместо да го накара да остане след него, но той постъпи точно така и аз се сдобих с чудесна снимка на двама им, макар и със светкавица. Държа негатива в банката, в сейф. Ще ви извадя едно копие, ако проявявате интерес. И на Коглин изпратих, оттогава се държи прилично. Та това е доста дългият ми отговор на прост въпрос, но така у вас няма да останат съмнения относно частния детектив.

— Това е много интересно — отбеляза сенаторът. — Бяхте ли влюбен в дъщерята на Коглин?

— Бива ли така, драги ми сенаторе, необходимо ли е да се ровим в миналото? Засяга ни единствено настоящето...

— Вместо да разигравате театър, Долан, кажете ми какви намерения имате спрямо Лилиан...

— По-напред бих искал да обсъдя въпроса с Лилиан... Може ли да запаля?

— Пушете, пушете. Естествено, вие сте наясно, че този брак е абсолютно недопустим. Ще поправите ли положението, или ще се наложи аз да предприема необходимите действия?

— Какви действия бихте могли да предприемете, сенаторе? — попита Долан и си запали цигара. — Лилиан е моя съпруга...

— Все още не е. Мога да поискам да се анулира бракът.

— На какво основание?

— Че тя не ви е съпруга в действителност. Че никога не сте... въ... спали заедно.

— Хайде да не говорим глупости по този въпрос, сенаторе. Много добре ви е известно, че единственият начин да анулирате брака ни е аз да се съглася на това. Вие не можете да заведете дело. Аз не искам нещата да стигнат до съда.

— Както виждам, вие дори не сте влюбен в Лилиан, нали?

— Не мога да преценя. Тя е хубава, симпатична... много съм привързан към нея, но за любов... не мога да преценя.

— Естествено, бих могъл да оправя нещата и сам... — заяви сенаторът — но работата ще стане неприятна... и освен това ненавиждам насието.

— Сега вие ще трябва да прекратите разиграването на театър, сенаторе. Бихте могли, но няма да го направите...

Сенаторът сбърчи чело и се замисли. Накрая рече:

— Вижте какво, искам да разтуря този брак и да изпратя Лилиан в Европа за година-две. Разчитам на почтеността ви да я освободите, без да се стига до разправи.

— Засегнахте слабото ми място. Винаги съм държал на почтеността, но напоследък научих, че тази дума не съществува в сияйния лексикон на успеха, да ме прощавате за клишето. В тази игра въпросът с кой кого. Би трябвало да го знаете. И вие не сте получили нищо наготово.

— С какво мога да ви убедя да я освободите?

— Струва ми се, че предварително приемате за установени доста неща. Вярно, признах ви, че не съм влюбен, но ви казах, че съм привързан към Лилиан, а вие откъде знаете, че тя не ме обича?

Сенаторът не отговори, а бързо отиде до шнура на звънеца и го дръпна, след което застана срещу вратата с такава усмивка, сякаш само това е чакал.

Влезе негърът.

— Кажи на мис Лилиан да дойде...

Усмехнат едва доловимо, икономът се оттегли, а Лилиан влезе в кабинета. Очевидно бе изчаквала в библиотеката. Долан се изненада. Запита се каква ли част от разговора е подслушала.

— Здравей, Лилиан. — Той стана и загаси цигарата си.

— Здравей, татенце, какво...

— Ако повториш на мистър Долан същото, което чух от теб тази вечер, мисля, че ще мога да уредя въпроса...

— Какво да му повторя, татко?

— Че не го обичаш.

— Оо — обърна се Лилиан към Долан. — Татко казва истината. Не те обичам...

— Кой реши, че не ме обичаш — той или ти?

— Оо, аз реших. Ти никога не си ме приемал на сериозно, нали? — попита тя най-невинно.

— Макар и за кратко, успя да ме заблудиш — засмя се Долан.

— Направих го, защото беше забавно. Не допусках, че ще ме възприемеш така сериозно...

— Това исках да чуя, Лилиан — прекъсна я сенаторът. — Можеш да си вървиш...

— Лека нощ — пожела Лилиан.

— Лека нощ — ѝ извика Долан, а след като тя излезе от стаята, се обърна към сенатора: — Това се казва чувство за хумор.

— Ето, виждате, че бях прав.

— Да, така е. Не ме обича...

— Разбира се, че не ви обича. А вие не искате да сте женен за момиче, което не ви обича, нали? Разбира се, че не! Сега ще се съгласите ли, че анулирането на брака ви е най-доброто решение?

— Категорично. Категорично.

— Чудесно! — Сенаторът потри енергично ръце и прехвърли пурата в другия край на устата си. — Познавате ли Опънхаймър? Кантората му е в същата сграда, където е банката.

— Да...

— Той е моят адвокат. Да се срещнем при него утре в десет часа сутринта, той ще е приготвил документите.

— Ще дойда. Е...

Сенаторът засия и стисна ръката на Долан.

— Моето момче, вие проявихте здрав разум. Ще дойда да ви изпратя.

— Благодаря ви, сенаторе, но все пак вие пропуснахте едно нещо.

Сенаторът се намръщи.

— Аз притежавам нещо, което вие искате, вие пък притежавате нещо, което аз искам. Това е добра основа за сделка, нали?

— Не разбирам накъде клоните...

— Трябва да ви призная, сенаторе, че имам доста голяма нужда от пари...

Всяко мускулче по тялото на Марк Фрайд се стегна и той прониза Долан с неподвижен поглед изпод гъстите си вежди.

— Парите ми трябват, за да поддържам работата, която съм започнал... И си помислих, че вие бихте могли да ми помогнете.

— Изнудване значи. Преднамерено изнудване...

— Не беше преднамерено. Тази мисъл ме споходи само преди минута. Когато Лилиан пределно ясно заяви, че не ме обича. Нали помните, тя каза, че се е омъжила, защото било забавно. Аз идвам тук, за да поправам стореното, а изведнъж откривам, че Лилиан се е забавлявала. Това ще ви струва...

— Няма да ви дам пукната пара!

— Щом няма пари, няма и анулиране на брака — отговори Долан, без да повишава тон.

— Ще ти дам да разбереш. Ще те сложа на мястото ти, проклет ирландец, изнудвач!

— Не изнудван, сенаторе, а делови човек. Аз имам нужда от пари, а вие разполагате със средства. Искам петдесет хиляди долара.

— Петдесет хи...

— Нямам намерение да споря. Петдесет бона.

— Какво, какво... — заломоти сенаторът. После отсече: — Давам двайсет и пет...

— Трийсет и седем и петсто...

— Трийсет и пет. Да или не?

— Да. Ще се срещнем утре сутрин в десет часа в кантората на Опънхаймър... Не си правете труда, сенаторе. Сам ще намеря вратата...

Х

Къли, майсторът на производственото отделение, доста се колебаеше дали да пусне още един тираж на „Космополит“. Да, знаел какво се е случило с броевете предната вечер и ако питали него, това било възмутително, но той си имал график и по него сега трябвало да се отпечата и подвърже месечното списание на онази застрахователна фирма, а това щяло да отнеме почти целия ден. Наруши ли се графикът, ще има закъснения, работниците ще трябва да останат след края на смяната и тогава Лорънс щял да побеснее.

— Аз ще поема цялата отговорност — увери го Долан.

— Знам, Майк, но все пак искам да получа съгласието на мистър Лорънс.

— Казах ти, че Лорънс не си е у дома. Отговориха ми, че е тръгнал към печатницата.

— Вече трябваше да е тук...

— Знам, че трябваше, но го няма... и може да не дойде още цял час. Не искам да губим повече време. Виж, Къли, целият набор е още на формите, нали?

— Да, на формите е.

— Тогава на работа! Качвай ги на машините и започвай. Какъв беше тиражът вчера?

— Две хиляди двеста и нещо отгоре...

— Сега пусни три хиляди и петстотин.

— Ще си наруша графика...

— Ако се наложи да останете след края на смяната заради другото списание, аз ще платя за извънредния труд. Хайде сега, започвай, моля ти се.

— Добре, Майк, но ако Лорънс нещо...

— Това е моя работа. Ти действай...

— Здравсти, Къли.

— Здравсти, Ед...

— Какво става? — обърна се Бишъп към Долан.

— Всичко е наред. Давай да излезем оттук и да оставим Къли да си гледа работата. — Дватам излязоха в коридора пред машинното отделение. — Видя ли се с Бъд?

— Да. Виж. — Бишъп показа значка за заместник-шериф. — Прилича на тенекиена. Бъд има една с диамант, подарена му е от някаква организация. Ако бях останал още десетина минути, щеше да ми я даде.

— А пистолет даде ли ти?

— Само временно. Полицейски, калибър трийсет и осем. Твърди, че го е взел от Флойд Хубавеца, когато го спипал навремето, но според мен послъгва.

— Бъд обича да се перчи, че си е имал работа с известни гангстери.

— Знам. И все пак е хубав човек...

Влязоха в редакцията.

— Даде ли ти? — попита го и Майра.

Бишъп кимна и повдигна пеша на сакото си, за да се види пистолетът в задния му джоб.

— Даде ми всичко: и значка, и кобур. Познай къде положих клетва...

— Къде? — любопитства Долан.

— В тоалетната на бръснарницата срещу управлението. — Бъд каза, че трябвало да внимава. Представи си — в клозета! Показателно, нали? — засмя се Бишъп.

— Ти какво уреди с Къли? — обърна се Майра към Долан.

В същия миг се разнесе глухият грохот на печатарската преса.

— „Космополит“ ли върви?

— Да.

— Разкошно! Прекрасно! Ще му дадем да разбере на този мръсник!

— А какво ще предприемем за вестникарските будки? След като е употребил сила веднъж, Карлайл няма да се спре и сега.

— Мислиш ли? — Долан отиде до задния прозорец и ги повика. — Я погледнете...

Седем-осем мъже се навъртаха под навеса, на паркинга зад печатницата, където прибираха камионите на Лорънс.

— Главорези — обясни Долан. — Безскрупулни типове. Говорят на един и същ език с Карлайл. Знаеш ли откъде ги намерих? От картотеката на полицията. Емет ги събра, за да ми послужи.

— Кога свари да се обадиш на Емет? — изненада се Бишъп.

— Тази сутрин. В шест часа. Отидох у тях. Разказах му какво се случи, обясних му, че имам нужда от помощ и... ето ти ги. Ха сега да видя кой ще се опита да излезе със сила срещу тия юнаци.

— Ха така, а пък аз, глупакът, си мислех, че ще чакаш помощ от шефа на полицията. — Бишъп потупа Долан по гърба. — Това кога го измисли?

— Снощи, когато излязох с колата, а вие двамата не ме пускахте. И още нещо измислих...

Двамата го попитаха в един глас:

— Какво?

— Още не е сигурно, но ако се осъществи, край на проблемите.

— Пари ли намери? — попита Бишъп. — Това е. Къде?

— От Фрайд.

— Охо, ето къде си ходил снощи — обади се Майра. — И какво стана?

— Стига си ме засичала. — Долан се обърна към Бишъп и взе да му обяснява: — Снощи обикалях с колата и разсъждавах за какво ли не, а накрая се намерих у Лилиан. Не знам защо отидох там, нито как стана. Когато тръгнах, нямах намерение да ходя при нея, но — бам! — изтърсих се.

— А тя сигурно веднага се е хвърлила в прегръдките ти... — не се стърпя Майра.

— Затваряй си устата — процеди Долан през рамо. — Та в крайна сметка тя каза, че се оженила за мен само защото ѝ било забавно и че не ме обичала...

— Баща ѝ я е обработил, за да го каже...

— Разбира се. Той беше там, докато разговаряхме. Извика я, за да ми я представи като вещественно доказателство номер едно, с което да ме убеди, че трябва да се съглася с анулирането на брака. На нея всичко ѝ се стори страхотна шега.

— Трябва да е било много забавно — рече Бишъп. — Карай нататък...

— Това е всичко. Казах: добре, ще анулираме брака. Само че... искам петдесет хиляди долара, за да се съглася...

— Боже мой! — подсвирна Бишъп. — Петдесет хиляди! Той обеща ли да ги даде?

— Спазарих се за трийсет и пет. Тази сутрин ще се срещна с Фрайд в кантората на неговия адвокат и ще подпиша документите...

— Ехей, ама ти си направо магьосник — възхити му се Бишъп и заклати глава. — С тези трийсет и пет хиляди и четирите хиляди, които внесе на името на Майра, можем да издадем купища списания. Сигурно и аз ще мога да получа две стотачки аванс, нали знаеш, детето е болно...

— Разбира се, Ед, слушай. Цяла нощ ми беше чоглаво.

— За какво бе, човек? Ти вече нямаш проблеми. За какво ще ти е чоглаво...

— За тези пари, които Фрайд обеща. Чувствах се като мръсник...

— Чуваш ли го какво говори? — обърна се Бишъп към Майра. — Слушай, Майк. Ти имаш пълното право на тези пари. Кога най-сетне ще проумееш, че в днешно време имаш ли скрупули, загубен си. И освен всичко друго парите ще се използват с благородна цел...

— Имаш предвид списанието. Разбира се, точно затова си позволих да му предложа сделката. Ти какво ще кажеш, Майра? — Долан отиде до бюрото, където Майра стоеше права и дъвчеше края на един молив.

— Мисля, че си извадил страхотен късмет, той можеше и да ти извие врата.

— Аха, значи според теб аз съм мръсник — каза тихо Долан. — Сега трябва да ти заشيا един, за, да не би да си помислиш, че съм се засегнал!

— Много добре ти е известно защо се наежи така изведнъж, нали? — отговори Майра също без да повишава тон. — Прекрасно го знаеш.

— Трябва да те цапна, хем за да ми върви, хем за да избия поне малко от тоя твой сарказъм...

— Я спирайте и двамата — извика Бишъп и застана между тях. — За пръв път виждам такова нещо. Ами ако някой ден се случи да ме няма тук, когато започнете да се заяждате, тогава? Я спирайте...

Долан изръмжа нещо, но не се разбира какво казва, а Бишъп се отмести и застана до прозореца към улицата.

— Майк — извика му той съвсем тихо...

Долан долови тревожна нотка в гласа му, отиде бързо при него и погледна навън над рамото му.

Един мъж току-що бе излязъл от канцеларията и пресичаше улицата. Беше дребен на ръст и в гръб не правеше впечатление с нищо. Останаха да го наблюдават: той пресече улицата и застана на спирката на трамвая. Когато се обърна с лице към печатницата, и Бишъп, и Долан бързо се отместиха встрани от прозореца, за да не ги види.

— Странно, не дойде при нас — отбеляза Долан.

— Няма нищо странно. Не сме достатъчно важни за него...

— Кой беше този? — попита ги Майра.

— Джак Карлайл. — Долан хапеше устни.

Майра бързо отиде до прозореца, за да погледне.

— Да не те забележи, че надничаш — предупреди я Долан.

— Няма. — Майра прилепи глава до стената встрани от прозореца и надзърна. — Не гледа насам... Значи това е местният диктатор! — Тя се отдръпна от прозореца. — След като го видях, мога сама да си отговоря на някои въпроси, които ме озадачаваха...

Глухият шум от печатарската преса, който бе звучал като фон на разговора им, изведнъж спря.

Долан и Бишъп се спогледаха.

— Ела.

Долан се спусна по стълбите, Бишъп го последва и двамата нахлуха в кабинета на Лорънс, без да чукат. Лорънс тъкмо сваляше шлифера си.

— Ти ли спря пресата? — попита го Долан.

— Да... и ще я спирам всеки път, когато някой я пусне без мое разрешение — заяви Лорънс и пристъпи напред към бюрото си. — С какво право се разпореждаш тук?

— Опитах се да се свържа с теб, но не успях... а бързах да изкараме втори тираж на списанието. Какво има? Какво лошо има в това?

— Знаеш много добре, че по график днес трябва да печатаме списанието на застрахователната компания. Толкова отдавна имаме договор с тях, че не можем да го нарушаваме.

— Не това е причината — каза Бишъп.

— Чакай малко, Ед — продължи Долан. — Посещението на Джак Карлайл няма нищо общо със спирането на пресата, така ли?

— Карлайл... Карлайл...

— Не увъртай. Току-що го видях да пресича улицата...

— Мистър Карлайл идва при мен — призна Лорънс. — Той намекна, че може да е...

— Нищо не е намеквал. Наредил ти е. И какво? Ще му позволиш ли да те сплаши?

— Не става въпрос за сплашване... не искам да се забърквам в съдебен процес за клевета. Казах ти, че когато прочетох статията, си помислих...

— Отговори ми на един въпрос — ще отпечаташ ли списанието, или не?

— Ами, Долан, виж как стоят нещата...

— Нали ти казах, че е шубе — обади се Бишъп. — Казах ти, че ще клекне...

— Добре — рече Долан. — Ще го отпечатам на друго място. Ще взема каквото е изкарано досега и набора и ще го отпечатам на друго място. Нямах нищо против, нали?

— Разбира се, че не. — На Лорънс явно му олекна.

— Ето, в това е бедата у нас — наведе се над бюрото му Бишъп, — навъдили са се едни нищожества като теб и гащите им треперят пред...

— Остави го — рече Долан.

Двамата отидоха в машинното отделение. Пред книговезкия нож имаше куп отпечатани листове, а на масата беше сложен втори куп и работничките сгъваха и подвързваха списанието. Къли се запъти към тях явно без настроение и каза:

— Това е.

— Изнасяме се — уведоми го Долан. — След малко ще изпратя камион, за да вземем каквото е отпечатано досега, а също и набора.

— Съжалявам, че стана така, Майк. Не е лесна работа да се пребориш с Джак Карлайл...

— Така изглежда. Събери, моля те, каквото имаме за вземане, за да може да се изнесе... и извикай ония типове, които чакат в задния двор...

— Разбира се.

— Благодаря ти за всичко, Къли.

Долан и Бишъп се върнаха на горния етаж. Майра опразваше чекмеджетата на бюрото и редеше всичко на купчинки отгоре. Долан ѝ каза:

— Изнасяме се.

— Така си и помислих, когато замлъкна пресата...

Долан взе мушамата си и предупреди Бишъп:

— Недей да излизаш отгук, докато не се върна. Трябва да се срещна с онзи адвокат, а после ще намеря камион.

— Къде ще се пренесем?

— Ако не ми дадат парите, никъде няма да се пренасяме — свършено е със списанието. Ако ги взема... Ти недей да излизаш. Ще поговоря с ония типове в задния двор. Как мислиш, да им кажа ли да се качат горе?

— Защо?

— За всеки случай.

— Само ще ни пречат. Майра, моя милост и Флойд Хубавеца ще овладеем положението — увери го Бишъп и се потупа по задния джоб.

— Току-що се обади Томас — сепна се Майра.

Долан се запъти към вратата.

— Няма ли да ме остави на мира?

— Майк — извика му Майра, — внимавай...

— Добре...

С ръце в джобовете, адвокат Опънхаймър сновеше бавно напред-назад в кабинета си и ту поглеждаше към Долан, ту към прозореца.

— Дъждът почти спря — отбеляза той. — От север започна да се прояснява. Ако излезе и вятър, до утре всичко ще е изсъхнало и дори ще може да се играе голф. Играете ли голф, Долан?

— Не, така и не стигнах до него...

— А голфът е чудесен спорт.

— И други са ми го казвали.

Опънхаймър спря пред Долан и го изгледа отвисоко.

— Според мен не постъпихте много умно, Долан. Сенаторът не е от тия хора, които можете да обиждате. Познавам го. Много се

раздразни.

— И аз се раздразних...

— Трябваше да приемете чека. Вие направо го обидихте с отказа си.

— Вижте какво, мистър Опънхаймър, дойдох да подпиша декларация, че се отказвам от правата си, и ще я подпиша, щом той се върне с парите в брой. Отказах да приема чека просто защото не мога да поема риска той да спре плащането...

— Точно това го обиди. Можехте направо да му кажете, че му нямате доверие — ефектът щеше да е същият. Сенаторът е почтен човек.

— Знам, знам. Знам всичко за него. Забравяте, че няколко години съм работил като журналист...

Вратата се отвори.

— Ето ви и вас, влезте, сенаторе — покани го Опънхаймър.

— На. — Сенаторът тръсна куп банкноти върху коленете на Долан. — Седемдесет банкноти по петстотин долара. А сега, дяволите да те вземат, подписвай декларацията, че ми иде да те изхвърля през прозореца със собствените си ръце...

— Благодаря — рече Долан, стана и отиде до бюрото. — Къде трябва да се подпиша, мистър Опънхаймър?

— Ето тук... тук.

Долан се подписа и се изправи.

— Благодаря — повтори той, прибра парите във вътрешния си джоб и излезе.

XI

Секретарката провря глава през вратата.

— Извинявайте, че ви прекъсвам, мистър Бомгартън, но в единайсет ви очакват в печатница „Пасифик“, а сега е десет и половина...

— Добре — отвърна Бомгартън. — Ще успея да отида.

Главата на секретарката изчезна и вратата се затвори.

— Монтират нови машини — обясни той на Долан. — Та какво ми обясняваше преди малко?

Долан повтори търпеливо:

— Започнах да издавам списание.

— Знам. „Космополит“. Това го знам. А какво ми говореше за печатницата?

— Нали ти си продал на Лорънс неговата преса?

— Да.

— Това исках да знам. Вече няма да печатам списанието си при него. Взел съм си набора и всичко останало за този брой, затова исках само да разбера къде другаде в града има преси като неговите.

— Значи искаш да печаташ списанието си на друго място...

— Точно така. Но искам да запазя същия формат.

— Няколко души имат същите преси като тази на Лорънс. Едната е на Грийн...

— Той не влиза в сметката. Неговият чичо издава „Куриер“, така че рано или късно... При него е изключено.

— Такава има и Грисъм, той е на две крачки оттук. По-рано печаташе разни служебни издания и брошури по минно дело и имаше много работа. Преди два месеца му продадох някои нови машини.

— Мислиш ли, че ще се наеме да печата „Космополит“?

— Не виждам защо да ти отказва. Това е най-добрата възможност за теб. Е, контактите с него няма да се отразят благоприятно на положението ти в обществото...

— Нямам избор, налага се да приема каквото ми се предложи. А защо няма да се отразят благоприятно на положението ми в

обществото?

— Той отпечата ония комунистически съчинения. Затова сега повечето служебни издания се прехвърлиха при Лорънс...

— Не съм забелязал контактите ти с него да са се отразили неблагоприятно на твоето положение в обществото. Доколкото знам, развиваш голяма дейност в Американския легион...

— Търговията си е търговия. Ангажиментите ми към легиона са само вечер.

— Значи Грисъм, а?

— На две крачки оттук. Щях да те заведа, но нямам време.

— Не се притеснявай. Благодаря ти, Хенри...

— Няма нищо, Майк. Обади ми се да знам как вървят нещата.

Грисъм се оказа на вид безобиден човек към петдесетте, съвсем побелял, със сини очи и интелигентна физиономия. Прояви голям интерес към предложението на Долан. През цялото време кимаше и се усмихваше, докато Долан му разказваше случилото се с „Космополит“, а щом стигна до това как Лорънс спрял пресата преди няколко часа, се разсмя от сърце — явно му беше много забавно.

— И така, мистър Долан, няма защо да се боите, че тази преса ще бъде спряна. Можете да ме сметнете за човек, лишен от чувство за почитателност, но държа да ви кажа, че аз ни най-малко не благоговея пред Джек Карлайл.

— Тук имате ли някаква стая, която да ползваме за редакция?

— Ей там. Ще ви свърши ли работа?

Той посочи към дъното на помещението, където се образуваше нещо като галерия.

— Коректорите седяха там... когато при мен все още имаше коректори. Колко души сте? А може би сте сам?

— Трима сме. Аз и още двама...

— Значи няма пречка да се настаните в галерията...

— Това не е чак толкова важно. Важното е кога ще свършим с отпечатването на тиража.

— От вас зависи. Можех да пусна пресата веднага, ако разполагах с набора. Ще трябва да извикам няколко работнички, които знаят да сгъват и подвързват...

— Това и ние можем да направим... ако се налага. Заповядайте.

— Долан бръкна във вътрешния си джоб и отдели една от банкнотите.

— Ето ви петстотин долара. Да ви покажа, че при нас няма шикалкавене...

— Но защо така... не е необходимо.

— Вземете ги...

— Добре. — Грисъм прибра парите, но беше изненадан.

— Ще намеря камион и ще докарам всичко. Ще се върна до един час. Ще ми се да започнем преди обяд, ако е възможно...

— Аз ще подготвя работата — обеща Грисъм.

След половин час Долан пристигна на паркинга зад печатницата на Лорънс с камион от фирма за пренос-превоз. Наборът, отпечатаните листове и сгънатите книжни тела на списанието бяха извадени отвън, грижливо подредени върху някакъв тезгях, а здравеняците, които шефът на полицията му бе осигурил, ги пазеха.

— Товарете всичко на камиона, момчета, а после ще хапнем нещо за обяд. Ще се преместим в индустриалната зона, а по-късно следобед списанието ще е готово и ще го разнесем.

Той мина през главния вход на сградата и се качи на горния етаж. Бишъп и Майра го посрещнаха с: „Е?“.

Долан изкара парите и ги постави на бюрото.

— Трийсет и четири хиляди и петстотин. В брой.

— Направо ще се гръмна — извика Бишъп, взе банкнотите и ги разпери като ветрило. — Никога в живота си не съм виждал толкова пари закуп.

Майра попита:

— А списанието? Къде ще се местим? С тоя камион, дето си го докарал, можеш да изнесеш цялата печатница.

— Открих една печатница на Шесто авеню, почти до гарата. Собственикът се казва Грисъм.

— Грисъм ли? — изненада се Бишъп.

— Познаваш ли го?

— Знам кой е. Радикално настроен. На два пъти са го затваряли...

— На мен ми се стори съвсем беззлобен. Много симпатичен и много кротък. Не ме интересува дали е радикално настроен, или не. Има печатарска преса, нищо друго не ме засяга...

— Добре. Аз не се отказвам, но още отсега и без помощта на магическата кристална сфера мога да ти кажа какво ще се случи...

— Първото, което ще се случи, е това: ние с Майра отиваме до банката. Ти тръгваш с камиона, след като го натоварите, а ние ще дойдем в печатницата веднага щом свършим.

— Какво искаш да кажеш — че ще вложиш всичките пари на мое име, така ли? — попита Майра и взе купа пари от Бишъп.

— Не мога да ги внеса на мое име при дълговете, които съм натрупал — отговори Долан. — Някои хора само това и чакат — да научат, че имам пари в банката. Докато се обърнеш, и ще им наложат заповест.

— Значи ще се видим в печатницата на Грисъм — обади се Бишъп.

— Добре. Хайде, Майра...

— Преди това се обади на Томас — напомни му Майра, докато си слагаше шапката. — На два пъти се опитва да се свърже с теб.

— Тоя човек започва да проявява нездрав интерес към мен. Хайде да тръгваме, че да не ни оберат, преди да сме внесли парите в банката.

XII

Брой пети от първата годишнина на списание „Космополит“ се появи за втори път по вестникарските будки малко след пет часа подир обед на същия ден, точно навреме, за да си го купят хората, които се прибират от работа. На големи афиши пишеше:

ТУК СЕ ПРОДАВА

„КОСМОПОЛИТ“

СПИСАНИЕТО, КОЕТО СЕ ОПИТАХА ДА ИЗЗЕМАТ

В ТОЗИ БРОЙ:

ТОВА, КОЕТО НЕ СЕ ЗНАЕ ЗА Д-Р ХАРИ КАРЛАЙЛ

„КОСМОПОЛИТ“

ИСТИНАТА, ЦЯЛАТА ИСТИНА И НИЩО ДРУГО ОСВЕН ИСТИНАТА

При седемте по-централни будки, където минаваха най-много хора, до купа списания стоеше по един от здравеняците. Всеки от тях беше получил палка, обвита в кожа, и месингов бокс (Долан ги купи от някаква заложна къща) и сега само чакаха да ги предизвикат. Бяха напълно осведомени и знаеха много добре как трябва да постъпят при евентуален опит да се действа със сила.

Долан, Бишъп и Майра минаха край всичките тези седем будки, за да проверят как вървят нещата, дадоха на всеки от здравеняците по десет долара и им обещаха още по десет, ако опазят списанията до девет часа.

— Чудесно. Списанието се харчи като топъл хляб — обобщава Долан, когато си тръгнаха от последната будка. — А Карлайл никакъв не се обажда.

— Не се радвай предварително. Има достатъчно време, за да организира нещо...

— Тези типове си знаят работата. И при това много им харесва. Трима от тях са били в бандата на Бъргоф.

— Кой Бъргоф?

— Пърл Бъргоф. Как да не си чувал за него?

— Май че си спомням нещо. Не писаха ли във „Форчън“?

— Точно така...

— Майк — прекъсна ги Майра, — вземи да се обадиш на Макгонагил, за да разбереш нещо повече за момичето, което е работело при Карлайл. Ще имаш нужда от него. Абсолютно сигурно е, че сега предварителното жури ще прояви интерес, а също и Асоциацията на лекарите...

— Ще му се обадя довечера. Ще успея да докажа фактите, които сме посочили, ти не се притеснявай...

Той спря на светофара.

— Погледни — тихо привлече вниманието му Бишъп. — Колата вляво...

Долан погледна. До тях беше спряла луксозна лимузина. Караше я мъж, а до него седеше жена. Жената четеше на глас нещо от „Космополит“. Мъжът беше наклонил глава, за да чува по-добре.

— Видя ли? — попита Бишъп.

— До вечерта ще узнае целият град.

— Вече го е узнал.

Светна зелено и Долан подкара на юг, към океана. Майра ги подсети:

— Къде ще отидем да хапнем?

— Боже мой — изненада се Бишъп. — Пак ли си гладна?

— Умирам от глад.

— Искате ли да отидем в някое заведение по крайбрежието?

— Обичам яхния с миди, но досега не съм яла това ядене по крайбрежието. Много е близо до океана.

— Ами нали мидите ги вадят от океана, глупачке — заяде се Долан.

— Знам. Нали това казвам...

— Аз съм готов да ям всичко друго, но не хамбургери — заяви Бишъп. — Сега, щом имаме пари, да не видя повече хамбургери.

Долан се обърна към Майра:

— Подсети ме да занеса довечера по един чек на Дейвид и на мисис Марсдън.

— Защо бе, човек? — намеси се Бишъп. — Тези пари може да ни потрябват. Не се налага да ги връщаш още сега...

— Ще ги върна, докато имам. И ще изплатя още някои сметки. Току-що ми дойде нещо наум. — Той се засмя и натисна докрай газта — искаше да стигнат по-бързо до крайбрежието, да се навечерят и да се върнат.

Телефонът иззвъня и няколко минути по-късно Юлисис влезе в стаята му.

— Обади се мистър Макгонагил. Каза, че знаеш за какво те търси.

Долан скочи от леглото си и тръгна към вратата.

— Но той затвори — спря го Юлисис.

— Защо не ме извика? — разсърди се Долан. — Знаеш, че исках да говоря с него...

— Не, сър, не знам, каза ми, че не искаш да говориш с никого. Нали така каза, мис Майра?

— Прав си, Юлисис — потвърди тя. — Не ти е виновен той, Майк. От осем часа не може да похване друга работа — само стои до телефона.

— Извинявай, Юлисис. Ще му се обадя у тях.

Той излезе във всекидневната и позвъни на домашния телефон на Макгонагил.

— Бъд?... Обажда се Майк Долан. Търсил си ме... Браво! Как, как?... Чакай малко, ще взема молив, за да го запиша... Казвай. Джийн Кристи. Къде живее?... Жилищните блокове „Доли Мадисън“. Добре... Говорил си, така ли? Браво, Бъд... много ти благодаря. Я ми кажи, Карлайл обаждал ли ти се е?... Нищо, а? Днес следобед отпечатахме списанието... Така ли? Е, тогава какво ще кажеш?... Един път е, нали? Благодаря ти, Бъд, много ти благодаря...

Долан се върна в стаята си.

— Макгонагил е открил онова момиче, медицинската сестра. Казва се Джийн Кристи и живее в жилищните блокове „Доли Мадисън“. Нещо повече, говорил е с нея и тя го уверила, че ще свидетелства, ако я потърсим.

— Ха така, какво по-хубаво от това! — зарадва се Бишъп.

— Посъветва ме да ѝ бутнем една петдесетарка, задето ѝ губим времето. Както и да е...

Майра лежеше на леглото съвсем пребледняла и в един момент взе да си вее с една книга. Долан се разтревожи.

— Какво ти е?

— От онези миди е... стомахът ще ме скъса от болки. Знаех си аз... знаех си...

— Искаш ли нещо?

— Не, след малко ще се оправя — простена тя.

Долан се обърна към Бишъп:

— Аз ще отскоча да поговоря с тази Кристи.

— Щом искаш, тръгвай, но според мен няма смисъл. Нали Бъд е говорил с нея, няма защо да се притесняваме.

— И все пак ще съм по-спокоен, ако се срещна лично... Сигурна ли си, че нямаш нужда от нищо, Майра? Искаш ли да ти купя нещо от аптеката?

— Нищо ми няма. Само не се бави, моля ти се. Ед, не е ли по-добре и ти да отидеш с него?

— Стой си тук, Ед. Няма да се бавя...

— Простете, но не мога да ви поканя в стаята си. Тук живеят само жени, а схващанията им са старомодни — обясни Джийн Кристи.

— И в общата приемна е добре — отвърна Долан. — Благодаря ви, че се съгласихте.

— Няма защо. Аз ви очаквах. Мистър Макгонагил ме предупреди, че може да ме посетите.

— Той ви е казал и какво ще искам от вас, нали?

— Да. Да ви разкажа каквото знам във връзка с материала за Хари Карлайл във вашето списание.

— Вие прочетохте ли го?

— Специално този материал го прочетох. Казвате си всичко направо, а?

— За такива неща може да се пише само по един начин — удар по муцуната. Помните ли някое от момичетата — Грифит или Макалистър?

— Помня ги и двете. Асистирах му и при двете операции. Момичето, което се казваше Макалистър, почина в ръцете ми.

— Наистина ли? — извика Долан от изненада. — Боже мой, никога не съм допускарал, че ще е толкова просто да се срази Карлайл. Мис Кристи, длъжен съм да ви предупредя, че ще има разследване и не знам дали... ако...

— Дали ще повторя каквото ви казах пред предварителното жури ли?

— Ще го направите ли? Крайно ми е неприятно да ви моля за това, но ако не посочим свидетели, ще се окажем в неудобно положение.

— Ще го повторя, можете да сте съвсем сигурен, че ще го повторя — каза тя твърдо. — И това съвсем не е всичко, което ще разкрива. Той и на мен ми направи криминален аборт. Сам ме вкара в беля, после ме оперира... а след месец ме уволни.

— Имате достатъчно причини да го мразите. Дошло е време да ви се чуе думата. Но все си мислех, че е по-предпазлив човек и не би ви настроил срещу себе си.

— Всеки би помислил същото. Навярно вината е у мен, навярно аз не съм намерила най-добрия подход към него. Молах му се, пък това, разбира се, винаги кара един мъж да те презира. И нещо друго, той винаги е разчитал, че със силата на брат си може да се измъкне от всякакви каша. Беше уверен, че се е справил с мен. Повярвайте ми, мистър Долан, молах се да ми се удаде такъв случай... да се появи възможност да му го върна...

— Ето че се появи. Ще ви кажа какво предлагам. Според мен най-разумно ще бъде да отидем при някой нотариус още сега и да подпишете клетвена декларация. Познавам един, който ще ни приеме. Имате ли нещо против?

— Оставям вие да прецените. Само трябва да се прибера преди единайсет часа...

— Тогава да вървим. От това вреда не може да има, а аз ще се чувствам много по-спокоен.

— Добре. Отивам да се приготвя.

— Вземете това. — Когато тя ставаше, Долан ѝ подаде един плик — плик с петдесет долара.

— Какво е то? — попита го тя и се изчерви, защото всъщност разбра.

— Ще видите. Отворете го, след като се качите горе. Аз ще ви изчакам тук...

Тя му се усмихна и тръгна към асансьора.

XIII

От тавана с лице надолу висяха трима побойници и държаха в ръцете си дълги оловни тръби. Носеха бели маски и червени гумени ръкавици, всички гледаха надолу към Долан и си шепнеха. След миг започнаха да размахват оловните тръби към главата му, но изобщо не бяха разярени, дори се усмихваха и се кискаха като улигани в игра деца. Долан се опита да отблъсне ударите и да се изправи, но усети, че движенията му са смешно забавени, забавени. Оловните тръби го заблъскаха по главата, той си помисли: „Господи, защо не мога да се помръдна?“, и най-сетне падна от леглото, повлече се по пода, а те останаха зад него и продължиха да го налагат с тръбите. Накрая успя да се изправи, но крачките му бяха смешно забавени, забавени, той се приведе, прегъна се почти на две, дланите му опряха в земята и така запълзя на четири крака в отчаян опит да увеличи скоростта си. Тримата побойници продължаваха да го налагат с оловните тръби... той извика, надигна се и отвори очи.

— По-спокойно, по-спокойно, не се мятай — говореше му Бишъп.

За миг Долан си помисли, че се е побъркал. Слънцето грееше в прозореца, ясно се различаваше горещият му правоъгълник. Само че преди малко беше тъмно, а сега светеше.

— Легни си, легни си — казваше му Бишъп и леко го побутваше, за да се облегне на възглавницата, а той се

мъчеше

мъчеше

мъчеше

да разбере какво става, дявол да го вземе. Тилът му докосна възглавницата и той простена от болка, сякаш бяха плиснали над челото му чайник с вряла вода. Но сега главата му оставаше по-ниско от правоъгълника слънчева светлина, който го бе заслепявал, и той разбра, че се намира в стаята си. При него бяха Бишъп, явно изморен и със сенки под очите, и Майра, още по-изморена и с по-дълбоки сенки. Завладя го смътна мисъл: „Боже мой, нещо е станало с мен“ и —

ТРЯС! — стената, която препречваше съзнанието му и не му позволяваше да си спомни, се пропука и рухна: всичко се изясни — той бе изпратил Джийн Кристи до общежитието ѝ, след като получи клетвената ѝ декларация, и тъкмо излизаше от колата си в гаража, когато трима побойници...

— Господи! — извика той на глас. — Лошо ли са ме ударили?

— Можеше да е и по-зле. — Бишъп седна на леглото му и се усмихна. — Късметлия си ти, Майк... и бога ми, здрав череп имаш!

— Главата ми се пръска от болка. — Долан прекара ръка над дебелия превръзка. — Нямах никакво време. Така ме халосаха, че дори не успях да се обърна.

— Не мога да разбера защо не извика — обади се Майра, — нищо не чухме, усетихме се чак когато се вдигна шум от стъпки. Докато слезем, те вече бяха офейкали...

— Изстрелях по тях шест патрона — продължи Бишъп, — но бях толкова объркан, че не успях да се приближа достатъчно...

Долан прехапа устни.

— Карлайл, а?

— А, не, изпратил ги е някой приятел. Какво точно стана? Можеш ли да говориш?

— Нищо ми няма. Как е главата ми?

— Разцепили са ти я на две места, нищо страшно. Имаш няколко шева. А как се развиха нещата с медицинската сестра?

— Прекрасно. Карлайл оперирал и нея. С нейните свидетелски показания можем да го пратим в затвора с доживотна присъда. Тя ми даде клетвена декларация...

— Така ли? Къде е?

— Бутнах я под седалката на колата ми. Изтичай да я вземеш...

— Тичам и още как! — Бишъп бързо излезе.

— Как така не си я пхнал в джоба си? — попита Майра.

— Предчувствие... най-обикновено предчувствие.

— И добре, че си го имал. Тези негодници са ти обрели всичко. Знаели са си работата. Нямаше и две минути, откак усетихме, че нещо става, и дотичахме, а ти вече лежеше проснат на земята и джобовете ти бяха празни. Питам се дали Карлайл не е научил, че си се видял с това момиче...

— Не мисля. Тези типове не са търсили нещо конкретно. Просто за всеки случай... Много лошо ли са ме ударили? Подай ми огледало...

— Имаш само няколко шева, нищо повече...

— Надали е нещо сериозно, защото мога да разсъждавам и да говоря, а освен това помня всичко. Но пък не мога да си докосна главата от болка...

— Естествено. Не се вълнувай, Майк...

— Нищо ми няма. По дяволите, не ми даваш да говоря ли? Нищо ми няма.

— Стига си се правил на герой и стой мирно...

— Не се правя на герой, защо непрекъснато си въобразяваш, че разигравам роли? Защо непрекъснато си въобразяваш, че искам да правя подвизи? По дяволите! — Той се изправи в леглото, спусна краката си на пода и стана. — Погледни де, нали много знаеш. Изобщо не залитам.

— Давай, а като паднеш и си счупиш врата, хич не си мисли, че ще се трогна...

Долан изсумтя и отиде до огледалото над скрина. На лицето си видя дълъг белег, а на главата — дебела превръзка. Изви врат на едната страна, после на другата, огледа се и накрая се обърна усмихнал.

— Дори с тази чалма, пак съм най-хубавият мъж в града, ти какво ще кажеш?

— В тази премяна категорично не си, Майк, много те моля да си легнеш.

Той погледна към краката си и едва сега забеляза, че е облечен с горнището на пижамата си, но няма панталони.

— Кой ме е съблякъл?

— Двамата с Ед...

— И както обикновено, направили сте всичко наопаки. Аз спя само по долнището на пижамата. Запомни го за в бъдеще. Хвърли ми онази хавлия.

Майра му я подхвърли и той я облече.

— Случвало ли се е да направиш поне едно нещо както трябва? — продължи той да се заяжда.

— Какво си въобразяваш, връщай се обратно в леглото — изкомандва го възмутено Бишъп, който беше влязъл в стаята.

— Намери ли я? — попита Долан.

— Изчетох я, докато се качвах по стълбите. Ще попълниш колекцията си от еротични съчинения с един прекрасен екземпляр.

— Абсолютно всичко е вярно...

— Но това не означава, че не е еротично. Слушай, Майра...

— Няма нужда. Мога да си представя. — Тя се обърна към Майк:
— Не трябва ли да приберем декларацията на сигурно място? Не трябва ли да я съхраняваш в банковия си сейф?

— Май си права. Уф, толкова ще ми е противно да обикалям из града с такава глава. Има да ми задават идиотски въпроси...

— Не се и опитвай да го разубеждаваш, няма смисъл. За нищо на света няма да се откаже от тази възможност. Не го ли знаеш, умира да се прави на супермен...

— Какво се е случило с теб? — попита го Грисъм, когато тримата влязоха в печатницата.

— Нападнаха ме някакви типове.

— И дори са му задигнали пистолета и значката — обясни Майра.

— Карлайл ли ги е изпратил? — попита отново Грисъм, без да й обръща внимание.

— Предполагам...

— Разбира се. Кой друг? — заяви категорично Бишъп.

— Е, това са рисковете на професията — поклати глава Грисъм.
— Но ти, Долан, не им се даваш и това е...

— Хайде, Долан, недей да скромничиш. Поне веднъж — подхвана го отново Майра.

Долан я изгледа сърдито. Грисъм го попита:

— Къде те нападнаха?

— В гаража ми. Трима-четирима биячи се нахвърлиха върху мен, когато слизах от колата.

— А не е ли по-добре да си останеш вкъщи, за да се посъвземеш?

— Няма да доставя удоволствие на онзи мръсник...

— Вие изобщо не знаете с какъв герой си имате работа, мистър Грисъм — продължи Майра със същия тон.

Долап вдигна бързо крак и се опита да я ритне по задника. Размина ѝ се на сантиметри.

— А тук какво ново? — намеси се Бишъп.

— Нищо. Само от шест-седем места поръчаха да изпратим допълнителни бройки от списанието.

— Откъде?

— Дрогерии около Уестън Парк...

— Точно под носа на доктора — забеляза Долан. — Веднага ще им изпратим.

— Вече са ги получили. Отнесе ги момчето, което ми помага.

— Не биваше да го караш — упрекна го Долан. — Трябваше да изчакаш. Никак не ми се иска чиракът ти да пострада...

— Няма страшно.

— На работа тогава... — Долан тръгна по стълбището и се качи в редакцията.

— Доволна съм, че прибрахме декларацията в банковия сейф — сподели Майра. — Поне сме сигурни, че оттам не може да изчезне.

— Какво ще пуснем следващата седмица? — попита Бишъп.

— Първата ми работа трябва да бъде редакционна статия за положението в любителския театър. Вече не е любителски. Превърнал се е в професионална трупа, недостъпна за външни лица.

— И не е само това — обади се Майра, без да става от мястото си. — Няма ли да споменеш, че е свърталище на сбъркани от двата пола? Или че там са се разбили сума семейства? А колко хора са погубили здравето си заради него...

— Тук ще ти възразя. На други хора пък е помогнал. Нещата потръгнаха далеч по-добре, откакто дойде Майора.

— О, да, щом става въпрос за добрия стар любителски театър, готов си хем да критикуваш, хем да замазваш...

— Ти ли ще ми обясняваш какво става там. Аз помагах да се построи, почти осем години едва ли не съм живял там...

— Тъкмо това имам предвид. Гледаш на нещата прекалено отблизо. Заставаш по средата. Редакционната статия за любителския театър ще напиша аз...

— Добре, върви и я напиши, след като знаеш толкова много.

Намеси се и Бишъп.

— Какво толкова, никой не дава пет пари за него. На каква тема ще бъде уводната ни статия? За Карсън ли?

— Карсън е дребна риба... — отговори Долан.

— Така ли? Докарва си по петдесет хиляди на година само от камионите, закупени за общината.

— Никой не дава пет пари за него. В днешно време хората очакват общинските инспектори да са подкупни, дори ще се разочароват, ако се окаже, че не са. Не, няма да е Карсън...

— Нестър ли?

— Не знам. Той е по-голям мошеник от Карсън, защото има връзки с организираната престъпност. И видът му, и приказките му са като на фермер, нищо, че се вози на „Дойзенбург“. Изпечен хитрец е той, трудно ще го притиснеш. Чудя се как трябва да постъпим — дали да започнем отдолу и да стигнем постепенно до Мусохитлер Карлайл...

— Това вече ще е нещо. Карлайл. Ако го смъкнем от мястото му, не ни мърда „Пулицър“ за заслуги пред обществеността...

— Да, но наградата не я дават на списания. Или пък да се захванем с Карлайл още в следващия брой? Лошото е, че сме седмичник и другата седмица броят трябва да излезе. Ако бяхме месечно списание, всичко щеше да е просто. Щяхме да разполагаме с време, за да съберем факти. Не вярвам, че ще успеем да уличим Карлайл за една седмица.

— Нито пък аз — съгласи се Бишъп. — Според мен е най-добре да се заемем с Нестър. Аз съм в течение на всичко, което може да се научи за него. Мога да напиша материала и без да излизам от редакцията...

— Душа даваш за такъв материал, нали? — подхвърли му Майра.

— Виж какво, вече си започнала да се заяждаш, с когото ти падне. Мен ме остави на мира, ясно ли е?

— В такъв случай може би наистина е по-добре да се заемем с Нестър... — Долан се наведе през перилата и извика: — Хей, мистър Грисъм.

Грисъм приближи до стълбата и погледна нагоре.

— Познаваш ли някой рекламен агент, който би се — заинтересувал да работи за нашето списание?

— Не мога да ти препоръчам никого. Защо не се обадиш на Джерджис от „Куриер“? Може да се сети за някой подходящ човек...

— Така и ще направя. — Долан слезе долу, за да позвъни по телефона. — Можеш ли да ни прекараш дериват до галерията? Ние водим много телефонни разговори, такава ни е работата.

— Добре. Ще поръчам. Ще видиш номера на „Куриер“, написан върху календара...

Долан набра номера на „Куриер“, свързаха го с Джерджис и той му обясни от какво има нужда. Джерджис го увери, че все ще измисли кого да му изпрати, но му напомни за едно от условията — който и да се наемел, щял да поиска твърдо седмично възнаграждение, макар и малко, плюс процент от таксата за всяка реклама. Долан се съгласи и каза, че ще чака на адреса на Грисъм.

— Изпрати и един от твоите хора. Искам да ми отделиш половин страница в „Куриер“. За лично съобщение.

Джерджис го предупреди, че докато успее да открие някого, сигурно ще стане следобед, после поблагодари и затвори. Долан се върна при стълбището и извика:

— Хей, Ед, искаш ли да пообиколим вестникарските будки?

— Разбира се...

— Браво. — Майра показа глава над перилата. — Тръгвай, можеш ли да не преиграеш...

— А ти провери какви мероприятия имат разните женски клубове, за да ги включим в светския календар, това е единственото, което се иска от теб. Вече получаваш заплата, не го забравяй...

— Ще се върнем до един час — успокои я Бишъп.

— Ако дойде някой рекламен агент и попита за мен, кажи му да ме изчака — поръча ѝ Долап.

— Не се пресилвай. Може да са те ударили по-лошо, отколкото си мислиш...

Долан не ѝ отговори, а тръгна към изхода заедно с Бишъп.

— Първо искам да отскоча до телефона отсреща.

— Обади се оттук...

— Не искам да ме чуе Майра. Ще се обадя на Макгонагил за нова значка и нов пистолет. Този път ще внимавам повече...

ДОКТОР ХАРИ КАРЛАЙЛ Е НАМЕРЕН МЪРТЪВ

ТРУПЪТ НА ВИДНИЯ ЛЕКАР Е ОТКРИТ В СОБСТВЕНАТА МУ БАНЯ. А ДО РЪКАТА МУ
— ПИСТОЛЕТ

Това бяха заглавията във вестника.

— „А до ръката му — пистолет...“ — повтори Долан — Тези скапани вестници. Не им стиска дори да кажат, че се е самоубил...

— „Тази сутрин, малко след единайсет, доктор Хари Карлайл, трийсет и пет годишният хирург и водеща фигура в светския живот, е бил намерен мъртъв в банята на богатия си дом в Уестън Парк — зачете Бишъп. — Дясното му слепоочие било пронизано от един-единствен куршум. До протегнатата му дясна ръка лежал револвер. Вчера едно ново списание, издавано в Колтън, отправи ожесточени нападки срещу доктор Карлайл, но никой от близките му приятели не пожела да сподели дали той ги е прочел. Джак Карлайл, неговият брат, добре известен в местните политически среди, бе твърде разстроен от трагедията и не направи изявление за печата...“

— Всичко това един параграф ли е? — попита Долан.

— Не, няколко са. Аз го прочетох така.

— Тъкмо щях да кажа, че е много зле написано.

В пълно мълчание прекосиха едно-две кръстовища; Бишъп държеше вестника, а Долан гледеше право напред и следеше движението...

— Да вземем да се върнем в редакцията — предложи Долан.

— Май трябва...

Долан закара колата до паркинга на ъгъла и двамата с Бишъп отидоха пеша до печатницата, която се намираше през две къщи. Влязоха от предния вход и свариха Грисъм и Майра, зачетени в същия вестник. Дватама вдигнаха глави и забелязаха, че и Бишъп държи вестник. Грисъм ги посрещна с думите:

— Играта загрубява, а?

— Естествено, никога не съм допускал, че може да направи такова нещо — оправда се Долан.

— А какво очакваше да направи? — апострофира го Майра.

— Не ми казвай, че ти си го предвиждала, дявол да те вземе — грубо я срязва Долан.

— Не съм го предвиждала, не казвам такова нещо. Но можехме да предположим, ако се бяхме замислили. За него нямаше друг изход, това беше единственият начин да избегне съдебния процес...

— Добре де, да допуснем, че сме знаели как ще постъпи. Тогава какво? Това нямаше да ни спре и пак щяхме да публикуваме статията, нали?

— Сигурно нямаше да ни спре — призна Майра.

— Не съжалявам, и това е. Няма да лицемеря. Той ми е бил враг, откакто се помня. Ненавиждах го от дъното на душата си и той ми отвръщаше със същото. И освен всичко друго той беше обществен враг. Добре, че градът ни се отърва от него... Не се тревожа за тези неща. Питам се как ще се отрази на списанието...

— Не се познавах с господина — обади се Грисъм, — но ако ви интересува мнението ми, това ще се окаже най-добрата реклама за списанието. Няма значение дали читателите ще го възприемат като нещо ужасно, или не, но какво пък може да се каже за биячите, които брат му изпрати снощи срещу теб? Съвсем спокойно можеха да те убият.

— Господ ми е свидетел, че се опитаха — потвърди Долан. — Не успяха само защото не познават ирландците. Ако искаш да убиеш ирландец, не започвай да го блъскаш по главата.

Бишъп се включи в разговора с по-сдържан тон:

— Аз предлагам да поприберем малко и да се подготвим за посещението на Джек Карлайл.

— Нали не очакваш да дойде тук? — Интонацията на Долан беше като че заявява някакъв факт, а не задава въпрос.

— Според мен няма начин да не дойде.

— Мисля, че няма да го направи... сега вече не. Допускам, че никога вече няма да ни проговори.

— Щеше да ми е по-добре, ако мислех като теб.

Влязоха двама мъже — двама млади мъже. Единият каза:

— Търсим мистър Долан.

— Аз съм Долан. Какво има?

— Казвам се Кук. Работя за „Куриер“. Това е мистър Гейдж. Праща ме Джерджис, искали сте да дадете някаква обява.

— Да.

— А Гейдж е дошъл да се разберете за мястото на рекламен агент. Разбрах, че сте говорили с Джерджис и за това. По-рано Гейдж работеше при нас.

— Заповядайте горе, господа — покани ги Долан и ги поведе към галерията.

— Като ви гледам, добре сте се подредили — завърза разговор Кук, докато се качваха по стълбите. — С колата ли?

— В известен смисъл. Не е толкова страшно, колкото изглежда. Сядайте...

— В днешно време колите станаха много опасно нещо — отбеляза Кук.

— Така е — съгласи се Долан. — Искам да ми пуснете обявление на половин страница в утрешния брой на „Куриер“. Да го сложите така, че хубаво да се вижда.

— Както и да го сложим, се вижда хубаво, стига да е в първата част, мистър Долан. Съжалявам, но в момента не мога да ви посоча конкретна страница, тъй като по-голямата част от мястото за реклами е обвързано с постоянните ни клиенти. Но ще ви уредя да го пуснат в първата част.

— Колко ще струва?

— Гладък текст ли е, или ще има нужда от художествено оформление?

— Гладък текст.

— Двеста долара. Ако искате да излезе в утрешния брой, трябва да получим от вас точния текст преди три часа. Написан ли е?

— Няма да ми отнеме много време. Ще ви го изпратя преди три. Ще ми дадете ли разписка? — попита той, извади куп банкноти и отброи двеста долара.

Кук написа разписката и прибра парите.

— „Тази разписка не задължава по никакъв начин вестник «Колтънски куриер» да предостави мястото за реклама, упоменато по-горе. — Долан изчете на глас текста, набран с дребен шрифт в долния край на талончето. — «Куриер» си запазва правото да отхвърли всеки текст, който противоречи на неговата политика, идеали и традиция.“

— Формалност, нали знаете — обясни Кук.

— Добре, че става въпрос за лична обява — отговори му Долан.
— Както ми се струва, могат да изникнат проблеми, ако реша да рекламирам списанието...

— За списанието няма да ви потрябва реклама. Тази сутрин навсякъде все за „Космополит“ говореха...

— Така ли? За или против?

— И за, и против. Но това няма значение, важното е да се говори... Ще се видим по-късно, Гейдж. Благодаря ви, мистър Долан — каза той и тръгна по стълбите.

Долан се обърна към Гейдж.

— Работили ли сте като рекламен агент?

— С това се занимавам, откакто съм завършил. Четири години вече. Бях на служба при Джерджис...

— И какво стана?

— Нищо. Работата взе да намалява и преди шест месеца ме изхвърлиха. Ето ви две препоръчителни писма. — Той пъкна ръка в джоба си.

— Не ме интересуват. Сигурно ви е известно, че не мога да ви плащам както в „Куриер“. Там колко получавяхте?

— По двайсет на седмица.

— По двайсет! Как не са се разорили! Мислех, че с вашата работа печелите по шейсет-седемдесет...

— Някои може и да печелят, но не и аз.

— Колко ще искате, за да работите при мен?

— Не знам, мистър Долан. Искам да ми гарантирате едно малко твърдо възнаграждение и процент от таксата за всяка реклама.

— Хей, Майк! — провикна се Бишъп от долния етаж. — Ще отскочим да изядем по един сандвич. Да ти вземем ли и на теб?

— Добре, само че два — надвеси се Долан над парапета.

— С какво?

— Няма значение. Е, Гейдж, мислиш ли, че ще можеш да поемеш рекламите в „Космополит“?

— Мога да опитам — засмя се Гейдж.

— Май не си много сигурен...

— Минал съм тази възраст, когато хората са много сигурни. И освен това не вярвам в онези истории от списанията за извънредно

енергичните и убедителни агенти. Вие ми плащате, аз си гледам работата както трябва, и това е...

— Надявам се, че ще е така. Обядвал ли си?

— Не, сър...

— Тук няма защо да се държиш официално. Казвай ми Майк. На теб как ти с името?

— Сесил.

— Добре, Сесил, иди да хапнеш, а после ще поговорим за таксите и ще обсъдим едно друго. Не можем да го направим сега поради една-единствена причина — аз не знам нищо по този въпрос. Никога не съм се занимавал с финансовите проблеми... но я чакай малко, не сме се разбрали за заплатата ти. В „Куриер“ си получавал по двайсет на седмица. От мен колко искаш?

— Колкото предложиш.

— Петнайсет как ти се струва?

— Добре. Надявам се, че ще мога да ти намеря клиенти...

— Аз също. Ако не успееш, работата ти ще продължи не повече от една седмица, можеш да си сигурен. Заповядай, вземи пет долара аванс...

— Благодаря — Гейдж взе парите и стана. — Ще се върна след половин час...

XIV

Същата вечер в разстояние на четиресет и пет минути Долан изгълта пет болкоуспокояващи таблетки с надеждата да спре чуковете, които се блъскаха в черепа му.

— Престани да сновеш из стаята и седни, спри да се притесняваш за неща, които не зависят от теб, за да ти мине и главоболието — посъветва го Майра. — Карлайл е мъртъв.

— Аз не се притеснявам заради него.

— Добре, а тогава какво те тревожи?

— Нищо не ме тревожи.

— Не допусках, че ще се разстроиш толкова от материала в „Ню Масис“. Показах ти какво пише, за да те убедя, че не само в нашия град стават нередни неща...

— Не се разстрои от него. Раздразних се. Всеки ден откривам, че ме дразнят все повече и повече неща... Затова искам да основа по-голямо списание — списание, което да се разпространява в цялата страна, така че да мога да се боря срещу тях. Мисля, че Дороти Шъруд е имала пълното право да убие двегодишния си син. Знаела е, че пред него няма шанс и едно на един милион да постигне самоуважение или щастие, или поне да има какво да яде... и е била права. Не е искала момчето ѝ да я проклина, когато порасне, задето го е родила, както аз проклинах майка си. И баща си. И още ги проклинам. Какво право са имали, дявол да го вземе, да ме създават в тоя свят? Не са могли да се грижат за мен, оставиха ме да науча нещата от живота иззад тарабите с афиши и по тъмните улички, проклети да са и двамата...

— Майк! — прекъсна го рязко Майра, стана и отиде при него.

— Мислиш си, че ме е прихванало, нали? Не, скъпа, имаш грешка. Знам много добре какво приказвам. Знам много добре как се е чувствала Дороти Шъруд! Какво може да предложи тази страна на сина ѝ? Изобщо какво, по дяволите, може да предложи на чие да е дете? Да се нареди на опашката за канче супа или да получи парче шрапнел в корема? Нейна ли е вината, че го е убила? Защо, по дяволите, съдебните заседатели не са осъдили на смърт хората, които

ни докараха до това положение? В това поне щеше да има някаква логика...

— Боже мой! Каква сила и енергия има у теб — промълви Майра, загледана в него. — Майкъл Долап, един ден ти ще станеш голям човек! Толкова голям, че...

На вратата се почука.

— Влез! — извика Долан, без да се обръща.

Беше Юлисис.

— Дошъл е един човек и иска да се срещне с теб.

— По какъв повод?

— Не знам, мистър Майк. Попитах го, пък той ми рече, че било личен въпрос.

— Как изглежда?

— Един такъв особен. Бая нисичък, с мустаци. Прилича ми на чужденец...

— Значи не ти каза какво иска?

— Не, сър. Предупредих го, че сигурно те няма вкъщи. Да ида ли да му кажа, че си излязъл?

— Доведи го тук, Юлисис...

— Почакай малко, Юлисис — намеси се Майра. — Виж какво, Майк, недей така. Време е да разбереш, че си се заел с опасна работа.

— Отивай, Юлисис.

Юлисис излезе с нежелание, поклащайки глава. Майра не се стърпя:

— Много скоро ще съжаляваш, че не си ме послушал.

Долан й се усмихна, метна вратовръзката си върху библиотеката и прехвърли сакото си през облегалката на стола. Отиде до писалището, от кобура в задния джоб извади револвер (нов, получен от Макгонагил същия следобед) и го постави отгоре, но го покри с вестник. Премести стола така, че пистолетът да му е подръка... и когато Юлисис въведе непознатия, Долан бе седнал в най-естествена поза.

Човекът явно беше чужденец, с доста износени дрехи и много дребничък. Италианец, помисли си Долан. Изглеждаше смутен. Но Долан се усъмни дали не се преструва — вече бе започнал да подозира всички наред.

— Ето това е мистър Долан — обяви Юлисис не особено любезно и тръгна колебливо към вратата, сякаш се двоумеше дали да излезе, или не. Долан го подкани с глава да побърза, а непознатият поизчака да напусне стаята, преди да проговори.

— Мистър Долан, имам нужда от помощта ви.

Долан се изненада, че човекът говори на правилен английски. По вида му можеше да се очаква, че ще има ужасен акцент.

— Седнете — покани го Долан, без да откъсва очи от него.

— Казвам се Багриола — представи се човекът, но все още стоеше прав, мачкаше шапката си и поглеждаше неспокойно към Майра. — Бръснар съм...

— Това е мис Барновски. Секретарката ми. Седнете...

Багриола обърна бързо глава към нея, кимна ѝ и накрая приседна на крайчеца на стола. Майра се премести по-близо към библиотеката, така че да остане зад гърба му, облегна се на лакът и се вторачи в него, а на лицето ѝ се четеше враждебност. Багриола явно я почувства, защото се обърна един-два пъти, за да я погледне, и в очите му се появи страх.

— Не се безпокойте, мистър Багриола — продължи Долан. — Никой няма да ви направи нищо лошо. Защо поискайте да се срещнете с мен?

— Ще ви кажа. — Багриола се посъвзе, но заговори само на Долан. — Ходих в полицията, ходих по редакциите на вестниците, но никой не може да ми помогне. Днес, докато бръсних един човек, той разговаряше с някакъв друг и му обясняваше с каква смелост се борите за правдата...

— Казахте, че полицията не искала да ви помогне. В какво по-точно?

— Вече на два пъти някакви хора ме хващат, водят ме до пресъхналото корито на реката и ме бият с камшик. Втория път ме завързаха за едно дърво и ме оставиха така.

— Какво говорите? Какви са тия хора?

— Не знам какви са. Носят мантии. Имат качулки. Мажат жертвите си с катран и перушина.

— Боже мой! Кръстоносците!

Багриола кимна, подсмихна се малко иронично, изправи се и свали сакото си. Смъкна вратовръзката си и започна да разкопчава

ризата си.

— Да ви покажа — обясни той и я съблече. — Вижте...

Долан се изуми.

— Боже господи! Майра, ела тук да видиш...

Гърбът на Багриола представляваше артистична плетеница от белези и рани.

— В тия две бразди ще хлътне целият ми пръст — взмути се Долан. — Никога не съм виждал подобно нещо. Истинско чудо е, че сте оживели... никога не съм виждал подобно нещо.

— Очевидно не знаеш и много други неща, които стават в твоята велика свободна страна — тихо вметна Майра, но Долан продължи да разговаря с Багриола.

— Трябва да се обърнете към лекар. Раните могат да се инфектират...

— Ходя на лекар вече няколко пъти. Само тази вечер му казах да не ме превързва, защото ще идвам да ви ги покажа — отговори спокойно Багриола и облече ризата си.

— Боже господи! — повтори Долан. — А в полицията какво ви казаха?

— Нищо. Обясниха ми, че след като не съм в състояние да посоча кои са нападателите, те не можели да направят нищо. Пък аз, естествено, не мога да ги посоча, защото ония носят маски и се движат винаги на групи. Много са смели, няма що — сви рамене Багриола и се закопча.

— Мога ли... искате ли да пийнете нещо? — предложи Долан.

— Благодаря ви, не искам — засмя се Багриола. — Искам само едно — справедливост...

— Ама че история — каза Долан като на себе си, все още под въздействието на видяното.

— Не го взимайте много навътре — продължи Багриола. — Аз съм само един от многото...

— Искате да кажете, че такива неща се случват често, така ли?

— Много често. Има десетки случаи, но никой не ги знае, защото във вестниците не пишат за тях. Точно това ме убеди, че в полицията и във вестниците има хора, които са наясно с всичко. Иначе защо щяха да прикриват фактите?

— Много добре говорите английски, не като чужденец — обади се Майра.

— Вие също — усмихна ѝ се кротко Багриола.

— Аз не съм чужденка...

— Нито пък аз. Тук ми е родината. Щом се развълнувам, понякога започвам да бъркам граматиката, но иначе говоря добре. Вижте... аз съм американец. — Той взе сакото си и обърна ревера му към тях.

На него беше забодена червено-бяло-синята лента на Ордена за особени бойни заслуги.

— Получих го при Аргон. Бях в Първа армия, при Кюнел.

— Да, американец сте, истински — съгласи се Долан. — Ако седна да напиша каквото ми разказахте, няма да ми повярват. Всички ще са убедени, че съм измислил тази подробност за ордена, за да прозвучи още по-иронично...

— Но това е истина. Сам виждаш, Майк.

— Разбира се, че е истина, просто казвам, че това е добре познатата история, в която никой не вярва вече... Извинявайте, че ви прекъснах, мистър Багриола. Продължавайте. Защо са ви бичували?

— За аморалност. Казаха... — Той млъкна и погледна с неудобство към Майра.

— Продължавайте, мистър Багриола — подкани го тя.

— Казаха, че съм спял със сестра си, с балдъзата си и с дъщерите си...

— Защо ви обвиниха точно в това?

— Близко е до ума, мистър Долан. Ние сме голямо семейство, а живеем в много малка къща. Ако имах пари, щяхме да се настаним в голяма къща и всеки щеше да си има своя стая...

— Но вие нямате неморални прояви, нали?

— Не, сър. Няма такова нещо. Повярвайте ми.

— Вярваме ви — успокои го Майра. — Как стана така, че нарочиха тъкмо вас?

— Не знам. Но вие можете да проверите що за човек съм. Пращам децата си на училище, гледам си добре работата в бръснарницата, на църква ходя... плащам си сметките. Е. не всичките, но всеки месец изплащам част от тях. Не знам защо са ме нарочили. Може би съседите.

— Да не би някой да иска да ви отмъсти?

— За какво? Не съм направил нищо лошо на никого...

— Не е необходимо да има кой знае каква причина, за да хванат някого и да го бичуват — каза Майра. — Правят го, и толкоз...

— Бичували са много хора. Има някои осакатени. Друг един човек са го бесили...

Долан ахна:

— Какво?

— Не са го оставили да умре, трябвало да му бъде за урок. Но ще остане парализиран за цял живот. Засегнали му някакъв нерв...

— Вижте какво... можете ли да ме заведете при този човек?

— Разбира се. Когато пожелаете.

— Сега. Искам да отидем още сега...

— Чакай малко, Майк. Няма защо да се действа прибързано. Светът няма да се свърши за един ден.

— Не разбираш ли, досега не съм чувал нищо по-ужасно. — Тънките устни на Долан бяха съвсем побелели. — Не ме интересува какво е направил онзи човек. Но никоя банда от бързливи негодници няма право да го окачва на въжето. Същата банда ли е била, Багриола?

— Носели са черни мантии и черни качулки. Сигурно има много банди, но принадлежат към една и съща организация...

— Досега не съм чувал нищо по-ужасно — повтори Долан и започна да си слага вратовръзката. — Ама че забавление са си измислили!

— Независимо от това много е глупаво да се палиш толкова. — Майра отиде при него. — Виж какво, Майк, видяла съм не малко неща в живота си и мога да те уверя, че това е просто един пореден пример за нравите в добрата стара Америка. В тази страна подобни истории нямат край. Боже мой, та ти не можеш да се изправиш срещу цялата система с голи ръце. Трябва да се примириш и с това, както и с всичко останало, да проявиш спокойствие и зрелост. Не бива да пилееш силите си, щом нещо те развълнува. Дръж се разумно... — Със студен поглед тя се обърна отново към Багриола: — Приемам, че ни казахте истината, нали?

— Самата истина. Знаете, че е така.

— Аз ви вярвам — Долан облече самото си. — Бях чувал за тия хубавци, но сега за пръв път виждам как действат...

Майра отиде до бюрото и вдигна вестника, който покриваше pistolета. Багриола я наблюдаваше, но бледото му лице не трепна. Майра взе pistolета, върна се при Долан, извади празния кобур от задния му джоб, а после го пхна на мястото му заедно с pistolета. После се обърна към Багриола:

— Аз също съм склонна да ви вярвам. Но нашата работа е опасна и трябва да внимаваме. И при най-малкото съмнение, че се опитвате да му поставите капан, Долан ще ви застреля на място. Запомнете го.

— Не сме стигнали дотам, Багриола — успокой го Долан. — Да вървим.

— Преди да тръгнете, можете ли да ми оставите адреса на бръснарницата и на дома ви, мистър Багриола?

— Бръснарницата се намира на Норт Лас Крусес 1038, а къщата ми е до нея, на 1040.

— Благодаря. — Майра си записа улицата и номерата. — Майк, ако не ми се обадиш до два часа, ще извикам Макгонагил и тръгваме за този адрес. Погрижете се той да се прибере жив и здрав, мистър Багриола.

— Много те моля да не му се обаждаш и да не губиш времето на Ед. Детето му е още болно, а отсега нататък вероятно ще се наложи да работи и нощно време. Моля те да не го притесняваш.

— Точно това ще направя — отговори твърдо Майра. — Ще му се обадя по телефона, ще сляза долу, ще взема люгера на Ернст и ще чакам. Тази работа никак не ми харесва. Мисля, че ти си един твърдоглав глупак, това е мнението ми за теб...

Долан се запъти към вратата.

— Да вървим, Багриола. Тя си умира за драматични сцени...

Час и половина по-късно Долан се прибра вкъщи — Майра и Бишъп седяха и го чакаха.

— Съжалявам, че те е накарала да дойдеш, Ед — заизвинява му се той и се нахвърли върху нея: — Много знаеш, нали, но ето — върнах се. Нищо не се случи. Добре си знаех, че нищо няма да се случи.

— Радвам се. Говорех напълно сериозно, че ще се обадя на Макгонагил, за да дойдем да те търсим...

— Предполагам, че ти е разказала за Багриола.

— Всичко. Успя ли да видиш оня човек, който се е парализирал?

— Да, Багриола ме заведе и при един негър, когото са бичували жестоко. Ето в какво се изразява дейността на кръстоносците. Опитах се да накарам Томас да пишем за тях още когато работех във вестника. Всичко това можеше да се предотврати.

— Та значи този Багриола се явява един вид посланик на онеправданите, доколкото разбирам...

— На теб може да ти изглежда забавно, Ед... но да беше видял онова, което видях аз. Ужас!

— Не се и съмнявам. Има много ужасни неща. Преживял си войната. Тя също беше нещо ужасно. Всичко е ужасно. Защо се палиш толкова от този конкретен случай? Защо не се примириш с това и всичко останало?

— Започвам да разбирам. Последната ти забележка ми разкрива всичко. Както и да постъпя, според нея е неправилно...

— Изобщо не си я разбрал.

— Непрекъснато ми се тросва, заяжда се с мен и ме засича.

— Абе, глупак такъв, та тя е влюбена в теб.

— Ед! — извика Майра.

— Разбира се, че е така — продължи спокойно Бишъп. — Време е някой да му го каже на тоя глупак...

— Както и да е — прекъсна го Долан. — Аз знам едно — тази вечер видях нещо, с което ще се опитам да се преборя на всяка цена. И няма да се откажа дори това да ми струва живота!

— Прекрасно — отговори му Бишъп. — Никой не се опитва да те спре, опитай се да се пребориш. Ние ще се стараем да ти помагаме. Ние също искаме да се преборим. Но в такива неща не можеш да се хвърлиш през глава, воден единствено от засегнатото ти чувство за справедливост. Не можеш да разчистиш целия свят за един ден.

— Така ли? И въпреки всичко ще се хвърля през глава...

— А Нестър? А Карлайл? Мислех, че ще се захванеш първо с тях.

— За тях ще има достатъчно време. Тази вечер се натъкнах на нещо голямо. Никога не сте чували за такава сензация. Слушайте, нали помните ку-клукс-клан?

— Да, разбира се. Седни. Свали си шапката.

— Аз, разбира се, не знам дали това е тяхна работа, или не. Тези типове се обличат в черно и се наричат кръстоносци. Но така или иначе, са били подбудени от ку-клукс-клан. Един господ знае колко членове наброява организацията им — сигурно хиляди. Всичко е много потайно и мистериозно... вестниците не споменават и дума за тях. Хващат те нощно време, бичуват те, мажат те с катран и перушина, също както кланът навремето... Карат те да целуваш знамето и какво ли не още... Боже мой, та те са накарали и тоя нещастник Багриола да целува знамето, след като са го нашибали, а навремето той е получил боен орден и никой от тези негодници не е по-добър американец от него. Ами оня, другият нещастник, Тробриндж, сега е проснат на легло и изобщо не може да се движи... как да не се вбесиш! Кръвта ми кипи...

Бишъп го прекъсна:

— Добре, изслушах те внимателно, а сега изслушай ме и ти. От много време се каня да ти кажа нещо. Според мен взимаш тази история много навътре и така трябва да бъде. Наистина така мисля. Също и Майра. Но това, което става в Колтън, става и във всеки друг град на Съединените щати. Подкупи и измама, лицемерие, патриотарство — всичко това процъфтява навсякъде. Колтън е типичен пример, показателен за цялата гадна гнилоч. Да допуснем, че ще успееш да ликвидираш този клан или кръстоносци, както щеш го наричай. Да допуснем, че ще ги ликвидираш в Колтън...

— Ще ги ликвидирам и още как...

— Почакай малко, стига си ме прекъсвал, дявол да го вземе. Да допуснем, че се справиш с тези издевателства в Колтън? Ами другаде? Няма никаква полза, ако не се стигне до дъното. Тук може и да ги ликвидираш, да... а след месец отново ще надигнат глава. Разбираш ли какво искам да ти обясня?

— Честно казано, не. Понятие си нямам какво искаш да ми обясниш...

— Ще ти го кажа по друг начин. Чувал ли си някога за Маркс?

— Естествено, чувал съм и за Маркс, и за Енгелс, и за Ленин. А какво от това?

— Знаеш ли нещо за тях?

— Кажете-речи, нищо. Какво общо имат те с тази история?

Бишъп се обърна към Майра:

— Не е ли удивително? Можеш ли да го повярваш?

— Трудно...

— Хей, хей, какво имате предвид? — обиди се Долап.

— Попитах те, защото би трябвало да прочетеш какво са написали — отвърна му Бишъп. — И те са се вълнували като теб. Но са те изпреварили с доста години.

— Все още не те разбирам...

— Не знам как да те накарам да разбереш. Трябва ти дисциплина. Трябва ти организация. Без тях няма начин да спечелиш играта. Без тях си оставаш една самоотвержена мравчица. Знаеш що е комунизъм, нали?

— Смътно.

— А нали непрекъснато се заяждаш с мен, че съм бил опасен комунист...

— Но аз не съм искал да те обидя, Ед, знаеш го. Казвах го просто така.

— Не се извинявай, аз се гордея с това. Но ти беше прав, че го казваш просто така. Така го повтарят повечето хора. А всъщност комунистът си ти...

— Ти не си с всичкия си. Аз не съм комунист...

— Комунист си, само че не го знаеш. Възмущавах се от начина, по който управляват нашия град, не можеш да се помириш с начина, по който ръководят любителския театър, не можеш да понасяш нескопосните реклами по радиото, ненавиждаш разните проповедници, задето мрънкат и гледат да подлъжат хората — мразиш цялата система. Сам си ми го казвал поне сто пъти...

Най-сетне Долан свали шапката си и го прекъсна:

— Виж какво, този спор може да продължи цяла нощ. Може и да съм комунист. Ако съм, не ми е било известно. Но аз наистина мразя всичко това, което изреди, и още много неща, които не спомена, например Деня на бащата и Деня на майката с цялата тупурдия около тях... а най-силно ненавиждам ония типове с черните мантии и черните качулки, които замъкват хората до пресъхналото корито на реката, бичуват ги и какво ли не още, а после ги карат да целуват знамето. Може би наистина ми трябва дисциплина и организация и навярно някога ще потърся кой да ме научи на тия неща. Но сега нямам време да наваксам, нито мога да спра. Единственото, което има

значение в момента, е да разпердушиня тия кръстоносци и ще го направя, пък ако ще да не свърша нищо повече в тоя живот...

— Така поне ще забогатееш — иронично му отговори Бишъп.

— Няма да си нося парите на оня свят я — саванът няма джобове. Никога не съм се чувствал така. Доста неща са ме дразнили и някак половинчато ми се е искало да се преборя с тях. Но разпилявах енергията си... и повечето отиваше по жени. Всички знаят, че съм тичал по хубавите момичета — в това няма нищо чудно. Но не е чудно и другото — това, че изведнъж съм се събудил. Случва се и така: лягаш си глупак вечерта, а на другата сутрин се събуждаш поумнял. Не можеш да обясниш какво е станало — само знаеш, че нещо се е променило. Така беше и с мен. Какво точно ще направя, не знам и сега, представа си нямам откъде да започна... но ще го направя. Пет пари не давам за вашия комунизъм, за вашите правила и принципи. Докато хората ме търсят, както Тим Адамсън ме помоли да му помогна за ролята в театъра, както Багриола дойде при мен тази вечер, знам, че съм на прав път. Възможно е с правила, наръчници и тактика на научна основа да се постигне успех срещу тези неща, но аз не споделям това мнение. И така, стига вече спорове, стига двусмислени съвети — отсега нататък вие ще правите това, което аз искам, и така, както аз го искам, ако не, сбогом и прав ви път. Това не са празни приказки, уверявам ви. Утре сутрин първата ни работа ще бъде да се заемем с така наречените кръстоносци и нищо друго няма да отклонява вниманието ни... а сега е моментът да решите дали оставате. Да или не?

Бишъп хапеше устни и гледаше към Майра. Не успя да прочете нищо по лицето ѝ. След малко проговори:

— Е, Майра, не е това начинът да се свърши работата, но май ще трябва да останем с него.

— Да — отвърна Майра.

— С теб сме — обърна се Бишъп към Долан. — Правиш голяма грешка, но главата ти е корава и когато си наумиш нещо, дори и господ не може да те разубеди. А ние ще останем с теб, защото и двамата те обичаме. Пък ако по някакво чудо излезем здрави и читави от тази история, дано да имам време да ти покажа колко си наивен.

— Това е добре... А сега много ви моля да се разкарате отук и да ме оставите да си легна. Главата ми едва се крепи на раменете...

Бишъп и Майра се изправиха. Бишъп взе шапката си от писалището и бавно излезе, дори без да каже „лека нощ“. Майра отиде да вземе мантото си от библиотеката и се забави доста, докато го обличаше. Никой не проговори. Чуваше се тиктакането на малкия будилник върху нощното шкафче... Майра отиде до вратата, обърна се и изгледа Долан мълчаливо, без да се усмихва — само стоеше и го гледаше. После излезе. След миг той я чу, че слиза по стълбите подир Бишъп.

Едва след като си легна, му мина през ума, че за пръв път, откакто се познаваха, тя си бе тръгнала, без да направи каквото и да е опит да остане. Не знаеше как да го изтълкува.

ТРЕТА ЧАСТ

I

На другата сутрин Долан бе застанал под душа в банята на долния етаж (другата все още не можеше да се използва: мисис Ратклиф — собственицата — беше неумолима), сапунисваше се и много внимаваше да не намокри бинтовете по главата си. Изведнъж вратата се отвори рязко. Долан си помисли, че е влязъл някой от съквартирантите му, но Елбърт, който се бръснеше, изкрещя от изненада.

Долан разтвори завесата, и какво да види — на прага стоеше Рой Менефи, възбуден, с пламнало лице и пистолет в ръката.

— Излез оттам — каза той на Долан.

— Излизам. — Долан спря водата, дръпна завесата на една страна, но остана във ваната. — Какво има?

— Къде е Ейприл?

— Откъде да знам. Защо питаш мен?

— Стига си ме лъгал, Долан, и ми кажи къде е.

— Казвам ти, че не знам. Не съм я виждал от няколко дни.

— Ще те убия, лъжец, мръсник...

На Долан му стана смешно. Менефи, хрисимият Менефи стоеше насреща му с пистолет, а Елбърт го гледаше с ужас и държеше бръснача до лицето си, без да спуска надолу ръка от страх да не помръдне. Напуши го смях.

— Почакай малко, Рой — каза Долан, но продължи да стои като статуя. — Не знам къде се намира жена ти. От една седмица съм страхотно зает и не съм се виждал с нея. Дори не сме се чували по телефона. Нали така, Елбърт? Кажи, идвала ли е тук?

— Не — успя да промълви той.

— Това е самата истина, Рой...

— А къде другаде може да е прекарала нощта? Не се прибра цяла нощ.

— Не знам къде е била, но тук не е идвала. Качи се горе и провери в леглото ми. Не е преспала тук. Всички ще го потвърдят.

Прибери пистолета, Рой... този път нямаш абсолютно никакво основание.

Менефи се поколеба, но свали пистолета и накрая го прибра в джоба си. Беше много напрегнат. Примигваше често-често и лицето му пламтеше. Долан разбра, че стиска устни, за да не се разплаче. Уви се с една кърпа и излезе от ваната.

— Елбърт, остави ни за малко насаме...

Елбърт кимна и излезе с бръснача в ръка.

Долан свали капака на тоалетната.

— Ела тук, Рой. Седни...

Менефи се приближи и седна, а устните му трепереха.

— Защо смяташе, че Ейприл е тук?

— Все трябва да е някъде. Очите ѝ все в тебе бяха, за всичко е виновен този театър, знам го. Месеци наред се опитвах да я откъсна от него.

— Може би вината не е само в театъра — отговори му Долан и започна да бърше краката си в кърпата. — Може би и Ейприл има известна вина. Не искам да кажа нищо лошо за нея, но тя обича да си похойква... такава си е. Знаеш го...

— Знам, че е спала с целия град. Така е. Научих го, след като се ожених за нея.

— Е...

— Не се опитвай да я оправдаеш, Долан. И ти си спал с нея. Това също ми е известно.

— Не съм спал с нея, след като се омъжи...

— Но ходеше с нея и след като беше сгодена. Има ли разлика?

— Голяма. Виж какво, Рой, не бива да се поддаваш на гнева си. Ще си докараш беля на главата с този пистолет...

— Ще убия човека, с когото е прекарала нощта — заяви той невъзмутимо.

— И какво от това? Ще се опозориш за цял живот, а може и да те обесят. Да не би да си някакъв дрипльо, ти си човек с положение. Не си струва да извършиш такова нещо за никоя жена на света.

— Не го правя заради Ейприл. Заради друго е.

— От гордост ли?

— Може би... Е, аз да си тръгвам. Ще отида до вашия любителски театър. — Менефи се изправи. — Щом не е била с теб,

била е с някой от театъра. Ще го открия — закани се той и си излезе.

Долан го изпрати с поглед, вдигна хавлията си и напъха крака в червените си пантофи. После отиде във всекидневната и от прозореца проследи как Менефи се качва в двуместния си пакард и се отдалечава с голяма скорост. Върна се до телефона и набра номера на театъра. Обадиха му се по апарата зад кулисите, но той помоли да го свържат с администрацията. Почака малко и чу гласа на Дейвид.

— Обажда се Майк Долан, Дейв... Да, добре... Получи ли го?... Благодаря ти за заема. Оставих чека на Арлийн, исках да ти се издължа, докато все още имам пари. Виж какво, Дейв, Рой Менефи току-що излезе оттук, гледаше на кръв. Тръгнал е да търси Ейприл и носи пистолет. Подкара към вас и ако питаш мен, трябва да предупредиш всички да си мълчат за електротехника, а на него му кажи да се маха... Не знам, снощи не се е прибирала. Менефи е способен на всичко... Добре. Да, да, ще се видим тия дни...

Едва затвори телефона и Елбърт дотича при него. Пяната беше засъхнала по лицето му.

— Размина ти се на косъм, а?

— Аха...

— Този път наистина се изплаших. Боже мой, да не знае човек кога някой откачен тип ще дойде да го изпрати на оня свят...

Долан тръгна към стълбището, без да отговори. Главата го заболя отново.

— Едва те познах с тая превръзка — посрещна го бодро Майра, когато влезе в канцеларията на печатницата. — Какво ти каза лекарят?

— Зараства. Ще мине след ден-два.

— Здравсти, Долан — поздравя го и Грисъм.

— Здравсти...

Майра му подаде някакъв списък.

— Виж, вече девет души се обадиха за годишен абонамент. По своя инициатива.

— Казвах ти, че материалът за Карлайл ще свърши добра реклама — подхвърли Грисъм.

— Обади се също и Томас, търси те два пъти по телефона. Каза да отидеш при него по обяд. За някакво важно съвещание или нещо подобно...

— Що за съвещание?

— Не ми обясни. Само ми повтори, че било наложително и ти да си там. Щяло да бъде от голяма полза за теб.

— Нямам време за губене — намръщи се Долан. — Какво, по дяволите, иска той?

— Нищо няма да ти стане, ако отидеш да разбереш...

— Може и да отида.

Долан седна до телефона и набра номера на Съдебната палата. Поиска да го свържат с кабинета на шерифа и накрая успя да открие Макгонагил. Каза му, че е много важно да се видят незабавно. Макгонагил предложи да се срещнат вечерта, тъй като не било разумно Долан да се появява там.

— Не можеш ли да отскочиш дотук за малко? — попита го Долан. — Нямахте да те занимавам с това, Бъд... но случаят не търпи отлагане. Ще ти отнема само пет минути...

Макгонагил се съгласи.

— Редакцията е на Шесто авеню, до последната спирка. В печатницата на Грисъм... Благодаря ти, Бъд.

Долан остави слушалката на мястото ѝ и се изправи.

— Това за абонаментите е чудесно, Майра — подхвърли ѝ той. — Здравсти, Ед... как е хлапето днес?

— Благодаря, по-добре...

— Браво. Аз ще отскоча да изпия едно кафе. Ще се върна, преди да е дошъл Макгонагил...

Той отиде до близката дрогерия. Стана му приятно, като забеляза на рафта десетина броя „Космополит“. Седна на бара и си поръча кафе. Изпи го бавно и се върна в канцеларията. Майра му съобщи, че абонаментите са се увеличили с още два...

След десет минути се появи Макгонагил. Грисъм го посрещна на входа и му показа къде да се качи, а сам той отиде при Майра. Двамата останаха да си говорят.

— Извинявай за безпокойството, Бъд — започна Долан, когато Макгонагил влезе при тях.

— Няма нищо, Майк — отвърна Макгонагил, но с доста кисел тон. — Какво правиш, Ед...

— Добре съм, Бъд. Сядай.

— Снощи се натъкнах на нещо и си помислих, че ти можеш да ми помогнеш — продължи Долан. — Мога да разчитам единствено на

теб и на инспектор Емет, на никой друг в този град. Все пак първо исках да поговоря с теб.

— Добре, добре. За какво става въпрос?

— Чувал ли си за кръстоносците?

— Не... не съм. Какви кръстоносци?

— Чувал си, чувал си, Бъд — тихо му каза Долан. — Както присви очи и вирна нос, веднага се издаде. Кой са те?

— Стига бе, Майк. Само за това ли ме извика?

— Само за това. Според мен никак не е малко. А ти какво мислиш?

— Не знам. Никога не съм чувал за кръстоносците...

— Те са също като лигата „Епуърт“ на методистката църква, само че малко се различават — подхвърли Бишъп със сарказъм.

— Бъд — надвеси се Долан над него, — хайде не се прави на ударен. Много добре ги знаеш. Няма начин да не си узнал...

— А ти кога узна за тях?

— Снощи. Всъщност тази сутрин.

— Е, щом си го научил тази сутрин, не допускаш ли, че е възможно и аз да не съм разбрал досега?

— Не. Снощи се запознах с един човек на име Трoубридж. Жена му ме увери, че ти е разказала всичко за кръстоносците. Лично на теб.

— Трoубридж ли? Не си спомням такава име.

— А би трябвало. Жената на същия онзи човек, когото са бесили и е останал парализиран...

— И все пак не се сещам — поклати глава Макгонагил. — Може да съм се срещнал с нея, но не я помня. Нали знаеш, с хора работя, толкова народ се изрежда...

— Не ме прави на глупак, Бъд. Знам, че знаеш кои са кръстоносците... пък и ти си съвсем наясно, че аз знам. Какво те притеснява толкова, че не искаш да ми кажеш?

— Заблуждаваш се, Майк. Нищо не ме притеснява. Щях да ти кажа, ако знаех...

— Ще ми кажеш, изобщо не си въобразявай, че ще те оставя...

— Я стига, Майк. — Макгонагил се навъси и стана. — Прекаляваш. Не си лош човек и си ми симпатичен, но няма да ти позволя да ме разиграваш...

— Наистина ще започна да те разигравам, ако не ми кажеш. Няма да ме стреснеш нито със свирепия си поглед, нито с резките по пистолета си. Пред мен не можеш да се правиш на много важен. Познавам доста хора, които само чакат да те стиснат за гърлото. Ако не ми кажеш, ще ги пусна по дирите ти и тогава да му мислиш. Сериозно ти го казвам.

Макгонагил огледа галерията, надвеси се над перилата, помълча известно време, после каза:

— Да слезем долу.

— Това вече е друго — отбеляза Долан и тръгна пръв.

Щом слязоха, Долан го поведе покрай тоалетната към задната врата.

— Не мога да ти кажа кой знае колко, защото и аз самият не съм съвсем наясно — започна Макгонагил. — Между нас да си остане, надявам се, че ще успееш да направиш нещо. Още месец и ще завземат страната. По-опасни са от ку-клукс-клан.

— Нима е възможно да са по-опасни? Ти член ли си?

— Глупости. Кой ще ме покани?

— Знаеш ли някой, който да е?

— Почти съм сигурен за Сам Рен. Единият от заместниците ми. Мисля, че и Креншо е техен човек. Дори мисля, че е някакъв главатар.

— Марвин Креншо ли?

— Да...

— Ха, та той е заместник-председател на колтънския клон на Националната банка. Големец. Председател на Търговската камара...

— И все пак Марвин Креншо е един от главатарите им. Трябва да ти е ясно едно — нищо от това, което ти казвам, не е информация от първа ръка. Каквото съм чул отгук-оттам...

— Ясно. Не се притеснявай, този път по изключение няма да действам необмислено. А каквото и да се случи, ще внимавам и няма да те забъркам.

— Трябва много да внимаваш. Всичко друго е детска игра в сравнение с тази работа. Затова и аз не съм се занимавал с оплакванията. Не мога да си го позволя...

— И още нещо, Бъд... Ако го изпълниш, никога вече няма да искам услуги от теб. Моля те да разбереш от Рен кога и къде ще се състои следващото им голямо събиране...

— Не мога да го направя, Майк. Това е тайна организация, няма шега. Може да събудя подозрения у Сам...

— Ти си знаеш работата. Имаш достатъчно опит и ще се справиш. В крайна сметка нали си му началник.

— Това не се знае. Напоследък е станал толкова противен. Разпорежда се с всички...

— Значи не се отнася с уважение към теб. Сигурно иска да заеме мястото ти.

— Иска...

— Ето ти още една причина да ми помогнеш. Разбери кога и къде ще се съберат и ще ги смачкам. Обещавам ти.

— Добре. Ще се постарая. Но за бога...

— Ще те пазя, Бъд. Благодаря ти, че дойде.

Макгонагил му кимна и си тръгна. Долан се качи в галерията.

— Защо трябваше да увърта толкова? — попита го Бишъп.

— Според мен и той не знае много...

— Ами, не знае. И той е един от тях...

— Не вярвам. Обеща да помогне колкото може...

— Така ли? Страхливец е той. Много е наперен, когато трябва да стреля по хората, но го е шубе, щом се стигне до нещо такова. Толкова го е шубе, че и собственото си семейство няма да защити...

— Отивам при Томас — прекъсна го Долан и тръгна надолу по стълбите.

— Искаш ли да обядваш после с нас? — попита го Майра.

— Не знам колко ще се забавя. Отивам при Томас...

II

Долан влезе в кабинета, но секретарката му каза, че Томас е в заседателната зала на втория етаж. Поръчал, ако Долан се появи, да отиде направо там. Долан се върна в помещението, където се списваше местната хроника, и се спря пред старата пощенска кутия, обзет от лека носталгия. Ушите му гърмяха от страхотен шум, той се обърна — всичко си беше както преди, телетипът си тракаше, пишещите машини чаткаха, хората сновяха и се промушваха между бюрата — след малко си даде сметка, че шумът не се е променил, но сега му се струва оглушителен само защото е отсъствал вече седмици...

Леката носталгия, която бе почувствал преди миг, изчезна, той постоя с надеждата, че ще го споходи отново, с надеждата, че тя ще дойде като могъщ съкрушителен прилив на скъп спомен, който ще погълне сърцето и душата му, ще залее ушите му и ще възбуди у него желанието да работи пак на същото място. Много пъти бе чувал максимата, че „който е бил веднъж репортер, остава репортер за цял живот“, и други изтъркани фрази за „миризмата на мастило“, „тръпката, когато списваш новината“ и още подобни, но сега проумя — това са празни приказки. Остана разочарован от откритието си. Тази максима беше едно от първите неща, които бе научил, а сега излизаше, че и тя е глупост. Няколко от репортерите го гледаха, а също и двама от старците иззад преградата на машинописното отделение, но никой не го заговори и не показа, че го е забелязал дори само с кимване или помахване.

Долан излезе от редакцията, тръгна надолу по стълбите към заседателната зала и в душата си усещаше, че прекосява мост и никога вече няма да мине по същия път... вървеше към библиотеката и си мислеше

добре
зле
добре
зле
добре

зле добре зле добре зле добре зле добре зле добре зле добре зле
добре зле добрезледобрезледобрезледобрезледобрезледобрезле

но всъщност не можа да реши кое е вярното.

Отвори вратата на заседателната зала и влезе. Шестимата мъже, които седяха около масата, млъкнаха и обърнаха погледи към него. Долан познаваше и шестимата: Томас — на председателското място, Мастънбом — собственика на „Индекс“, утринния вестник с най-голям тираж, Хаветри — собственика на „Куриер“, Ридъл — икономическия директор на „Стар“ — следобедния вестник с най-малък тираж, Сандридж — отговорния му редактор, и Бариджър — завеждащ местната хроника на „Таймс Газет“.

— Заповядай, Долан — покани го Томас и му посочи място до себе си — тапициран с кожа стол. — Радваме се, че дойде. Познаваш се с господата, нали?

— Да. Добър ден — кимна към тях Долан.

— Седни. Какво ти има на главата?

— Нищо... пострадах малко...

— Много неприятно. Седни — повтори Томас и се обърна към останалите. — Аз ли да съобщя на Долан защо сме се събрали?

Чуха се две изсумтявания.

— Долан — започна Томас, — тази среща е нещо необичайно, ние нямаме такава практика. Всички вестници са изпратили тук свой представител в защита на обща цел. Държа да знаеш, че ние сме решени да отстояваме правата си. С това искам да кажа, че няма да позволим да се подлага на риск тиражът ни. Поканихме те тук, за да ти направим едно предложение...

Долан го изчака да продължи, без да каже нищо.

— Споразумяхме се да ти дадем по две хиляди и петстотин долара — общо десет хиляди — и да ти намерим редакторско място, в който вестник пожелаеш, в който град пожелаеш, стига този град да е на не по-малко от хиляда и петстотин километра от Колтън, при условие че се откажеш от списанието си и подпишеш документ, че няма да основеш ново в нашия град.

— Защо ми правите това предложение? — попита Долан.

— Ще бъдем откровени с теб. Има много теми, които ти можеш да засягаш в твоето списание, а ние във вестниците, поради безкрайни ограничения, дори не можем да споменем, камо ли да ги разнищим.

Тези теми са интересни като четиво, защото имат разрушителна сила... Ето ти конкретния пример със самоубийството на доктор Хари Карлайл...

— Това самоубийство ли беше?

— Разбира се!

— Не знаех. Трябваше да гадая по това, което прочетох във вестниците. В никой от тях не се казваше, че е самоубийство. Пишеше, че е намерен мъртъв, а до него имало пистолет.

— Не се заяждай, Долан. Не сме се събрали да спорим как и какво трябва да се пише във вестниците и в какъв стил. Фактът си е факт — „Космополит“ е причината за смъртта на Карлайл, а това непременно ще направи впечатление на една категория читатели — навярно умствено недоразвити — и те ще го сметнат за много смело списание.

— Господа — усмихнато заговори Долан на цялата група, — давате ли си сметка, че по този начин се признавате за победени? Не разбирате ли — вие признавате, че ако някой вестник или списание от нашия град едва-едва мине покрай истината, ще има успех!

— Това няма връзка с въпроса, който обсъждаме — отговори Томас. — Ние ти направихме много великодушно предложение. Разбира се, ако искаш да своеволничиш, има и други начини да се справим с положението...

— Навярно трябва да приема последните ти думи в такъв смисъл: ако не взема парите и не замина за Ню Йорк, ще ме сполети същото, което се случи на Уитълси. Той основа тук илюстриран вестник, закрепил го три месеца... а после го принуди да напусне по бързата процедура. Това ли искаше да ми кажеш?

— Не се дръж като глупак — раздражено му отвърна Томас. — Десет хиляди долара и служба, където пожелаеш. Ще си изплатиш всичките дългове, пък и ще ти останат за харчлък...

— Аз си имам достатъчно. Нещо повече, пуснал съм съобщение в следобедното издание на „Куриер“ точно в такъв смисъл...

— Значи отказваш?

— Да... но не съжалявам, че дойдох. Вие надали ще го признаете, но за мен това е голяма победа...

— Добре, нарадвай й се, защото сигурно ще е последна... — пророкува Томас.

От другата страна на масата се обади Мастънбом:

— Може би ще можем да увеличим малко вноските си...

— Откажете се, мистър Мастънбом — прекъсна го Томас. — Много добре го познавам. Няма смисъл...

Всички го загледаха втренчено и в крайна сметка Долан разбра, че те нямат повече какво да му кажат, че — солидни и важни — са се събрали само за да го стреснат с внушителния си общ фронт.

— Сбогом, господа. — Той стана и си излезе.

Отиде до дъното на коридора и зачака асансьора.

Изад мрежата на асансьорната шахта се видя как някой бяга надолу по стълбите. Беше Басет, един от редакторите. Той сви тичешком покрай ъгъла и се спусна по коридора към заседателната зала. Томас и другите шефове на вестници го пресрещнаха на сред път и той размени с тях няколко думи в кратък, но оживен разговор. Томас и Бариджър побягнаха нагоре, прескачайки по две стъпала. Басет се хвърли в асансьора, с който и Долан слизаше надолу. Беше много възбуден.

— Какво е станало? — попита го Долан.

— Трябва да предам на отдел „Разпространение“, че ще се наложи да търсят хора за разнасяне на допълнителния тираж...

— По какъв повод?

— Страхотно убийство в Уестън Парк. Рой Менефи току-що е застрелял жена си и някакъв...

Асансьорът спря на приземния етаж. Басет изхвърча навън и се втурна през вратата на отдел „Разпространение“.

— Какво ти е на главата, мистър Майк — попита Едуард, възрастният негър, който от години обслужваше асансьора.

Отговор не получи. Той поклати озадачено глава и проследи с поглед Долан, който излезе през парадния вход и тръгна по улицата...

III

В следобедното издание на вестника имаше само две неща, които интересуваха Долан. Едното беше с едри заглавия на цяла страница:

ПОТОМЪК НА ИЗВЕСТНА ФАМИЛИЯ ОТ УЕСТЪН ПАРК УБИВА СЪПРУГАТА СИ —
ДЕБЮТАНТКА В ОБЩЕСТВОТО, И ПРИЯТЕЛЯ Й В КЪЩА С МЕБЕЛИРАНИ СТАИ В
ЦЕНТЪРА НА ГРАДА

РОЙ МЕНЕФИ Е ЗАСТРЕЛЯЛ ЕЙПРИЛ КОГЛИН-МЕНЕФИ И ЕМИЛ ВИДЕО-ЛЮБИТЕЛ
АКТЬОР

Не прочете какво са написали.

Другото, което потърси, беше предплатената обява — намираще се в долната половина на десета страница. В широка рамка с едър шрифт беше набрано:

КЪМ ВСИЧКИ МОИ КРЕДИТОРИ

Отскоро разполагам със значителна сума пари. Желая да уредя всички свои задължения без оглед на техния размер и откога са открити. Затова, ако ви дължа пари за закупени стоки или като лични заеми, заповядайте на Шесто авеню номер 812 утре в 15:00 часа, за да ви се издължа напълно.

Майкъл Долан

(бивш редактор на спортната страница на „Таймс Газет“)

Понастоящем собственик и редактор на „Космополит“

Истината, само истината и нищо друго, освен истината.

Кредиторите преследваха Долан от толкова години, че той бе мечтал за деня, когато щеше да е в състояние да даде такова обявление. Това се бе превърнало в натрапчива негова идея.

А сега му беше все едно.

IV

Следобед си даде почивка и отиде с колата на брега на океана. Прекара там цели часове, но нямаше спомен да е правил или да е видял нещо конкретно. Не си спомняше дали е обядвал, или не. Когато се прибра вкъщи, Бишъп и Майра го чакаха.

— Чакаме те от часове — упрекна го Майра.

— Извинявайте. Отидох да се поразходя с колата.

— Очевидно няма смисъл да ти казваме, че не би трябвало да правиш такива неща — рече Бишъп. — Затова изобщо няма да хабя думите си. Но все пак ни интересува какво ти каза Томас.

Долан им разказа. Бишъп никак не се изненада.

— Това е истинско признание. Случай без прецедент.

Майра отбеляза:

— Трябва само да се напише — това е готов материал.

— Все още не сме навредили на тиража им — каза Долан, — а според мен вече си дават сметка, че ние сме реална опасност.

Бишъп поклати глава.

— Не, те не се опасяват за тиражите... тревожат се за престижа си. Това не им дава мира. Не искат читателите им да разберат, че са били лъгани...

— Навярно си прав... А Менефи? Как е могъл да извърши толкова ужасно нещо?

— Не знам как да си обясня защо е застрелял Ейприл. Знаеше си я каква е. Сам ми го каза тази сутрин...

— Ти си се виждал с него тази сутрин, така ли? — попита Майра.

— Идва тук да я търси. Носеше пистолет. Мислеше, че е прекарала нощта при мен.

— Не ни каза нищо...

— Забравих. По дяволите, трябва ли да ти казвам всичко, което става? Забравих.

— Добре, добре, забравил си.

— Как е могъл да извърши такова ужасно нещо? — повтори Долан като на себе си. — Този човек имаше всичко на този свят: положение, пари, известност — сега извършва нещо необмислено и всичко се сгромолясва. Старият Коглин сигурно съжалява, че не позволи на Ейприл да се омъжи за мен...

— Ти се благодари, че се отърва — подхвърли Бишъп. — От това нищо нямаше да излезе.

— И все пак щеше ми се да опитам...

— За бога, седни и спри да сновеш из стаята — каза Майра.

На вратата се почука.

— Влез — извика Долан.

Появиха се Елбърт и Ернст.

— Извинявай — започна Елбърт. — Не знаехме, че имаш гости...

— Влизайте, влизайте.

— Искахме да разберем дали си решил как да постъпим с къщата — продължи Елбърт.

— Коя къща? Тази ли? С какво как да постъпим?

— Трябва да се изнесем. Юлисис не ти ли каза?

— Не съм го виждал.

— Ние го видяхме — призна Майра. — Каза на нас. Забравих да ти предам. Изнасяте се...

— Защо?

— Мисис Ратклиф е продала имота и трябва да се махнем незабавно — рече Елбърт. — Още утре. Ще строят бензиностанция.

— Искали да събарят веднага — обясни Ернст.

Долан не се стресна.

— Могат да почнат от тази вечер. Аз нямам кой знае какво да изнасям.

— С Томи и Юлисис излязохме следобед да търсим друга къща — взе да разказва Елбърт. — Мисля, че открихме нещо подходящо на Сикамор стрийт... почти същото разположение както тук. Ако я харесаш, ще пренесем и твоя багаж. Да не си губиш времето за такива работи...

— Нямам желание да я видя. Щом всички сте я одобрили, ще я одобря и аз.

— Чудесно. Значи оставаш с нас?

— Разбира се, че оставам с вас.

— Чудесно. Това искахме да разберем. Ще поговорим по-късно... сутринта. Трябва да обсъдим още някои подробности...

— Добре...

Те кимнаха, излязоха и затвориха вратата.

— Подробности! — иронизира ги Майра. — Знаеш какво означава това, нали? С други думи, парите за наема. Защо не си отвориш очите и не изриташ тия паразити на улицата, където им е мястото?

— Какво ѝ е лошото на улицата? — Долан се подразни от жилото в тона ѝ. — И аз съм израснал там... Защо им завиждаш толкова? Те са страхотно талантиливи. Може би гении.

— О, боже мой — сви устни Майра. — Пройдохи с претенции. А и това не умеят да правят. Игрят си на бохеми. Не знаеш ли, че това вече не е на мода?

— Ще млъкнеш ли? — изръмжа Бишъп. — Долан, това момче Гейдж, дето го взе за рекламен агент, може да излезе добро. Днес следобед осигури две солидни поръчки.

— Браво. Как мислиш, дали и мен ще ме забъркат в онази история? Имам предвид дали ще трябва да се явя пред съда.

— Това ще е отвратително...

Почука се отново.

— Влез — каза Долан.

Вратата се отвори. Беше Юлисис, но не влезе. Долан отиде при него във всекидневната и затвори вратата след себе си.

— Долу пред къщата има един човек, седи в колата си, искал да те види.

— Какъв човек? Кой е той?

— Рече ми само, че се казвал Бъд, а ти ще разбереш за какво е дошъл...

— Аха... разбрах. Веднага слизам.

Долан тръгна надолу. Чу как зад него вратата се отваря.

— Майк! — извика Бишъп. — Къде отиваш?

Долан се върна.

— Слизам долу да се видя за малко с Бъд Макгонагил. Имаш ли нещо против?

— Откъде знаеш, че е той?

— Чуй какво ще ти кажа. Много те моля да поседиш тук с Майра и да ме оставите за малко сам.

Той излезе от къщата. Бъд Макгонагил седеше на тъмно в служебна кола.

— Не исках да се качвам горе — обясни му той, — отсега нататък трябва да сме много внимателни. Разбрах къде ще се съберат кръстоносците тази вечер...

— Тази вечер ли?

— Да, имат нещо по-специално. Нали знаеш къде е старото летище? Там, до резервоара?

— Знам. От другата страна на пресъхналото корито...

— Така. Събират се там в полунощ. Заповядай. — Той му подаде увит във вестник пакет. — Ще ти потрябва...

— Какво е това?

— Униформата им. Няма да успееш да припариш, ако не я облечеш.

— Откъде я намери? Нали ми каза, че не си член?

— Не съм. Тази е на Сам Рен. Днес следобед го командировах да закара двама осъдени в затвора. После отворих служебното му шкафче с шперц и измъкнах униформата му. Върни ми я рано утре сутринта, ще я сложа на мястото ѝ и той нищо няма да разбере.

— Благодаря ти, Бъд. — Долан взе пакета. — Много ти благодаря. Ще я пазя и ще ти я върна сутринта.

— Не се занимавай с това. Ще мина оттук да я прибера, като отивам на работа. Дотолкова мога да рискувам...

— Благодаря, Бъд. Страшен си.

— Хайде, хайде. — Макгонагил запали двигателя. — Само внимавай да не я скъсаш. И още нещо, Майк... вземи си пистолета. Мисля, че с униформата ще минеш незабелязан, но по-добре го вземи...

— Благодаря ти, Бъд...

След като Макгонагил се отдалечи с колата, Долан се качи в стаята си с пакета. Бишъп полюбопитства:

— Какво е това?

— Нов костюм — отвърна Долан и започна да го разгъва.

— Откога Макгонагил се е захванал с шев и кройки? — подметна Майра.

— Да благодарим, че се е захванал. — Долан вече бе разтворил пакета. Извади отвътре черна мантия и черна качулка.

— Само това оставаше! — възкликна Бишъп.

Майра попита:

— Какво е това?

Долан разгърна мантията. Беше много дълга и много широка, с нея можеха да се обгърнат двама души. Отпред имаше бяла старинна буква „К“, пронизана от червена стрела. Качулката представляваше парче черен плат с един тегел и дупки за очите, носа и устата. На челото имаше по-малка старинна буква „К“.

— Сега разбра ли? — попита Долан.

— Значи това е униформата на кръстоносците. Какво ще правиш с нея?

— Ще я облека. Отивам на тяхното сборище тази вечер.

— Глупак, загубен глупак — отново не се сдържа Майра.

— Погледнете този евтин плат — показва им Долан мантията. — Давате ли си сметка, че някой е забогатял от продажбата му?

— Значи все пак Макгонагил е знаел нещо? — подхвърли Бишъп.

— На наша страна е. Помага ми...

— Помага ти да си намериш белята...

Бишъп и Майра се спогледаха. Инстинктът им подсказа какво мисли другият: няма смисъл да го разубеждават да не ходи на сборището, той си е Мик Твърдоглавия и щом си науми нещо, ще го направи, пък каквото ще да става... а и Долан знаеше какво си мислят в момента.

— Няма смисъл. Не си хабете думите напразно. Казах ви, че ще преследвам тези негодници, твърдо съм го решил. Тръгвам...

— В такъв случай — отговори му Бишъп — на нас ни остава единствено да се надяваме, че ще се измъкнеш жив...

— Май наистина е така — съгласи се Долан.

V

По пътя нямаше много движение, поне докато не прекоси пресъхналото речно корито и на километър-два след това, когато пое по старото шосе към резервоара. Това беше тясно, разбито макадамово пътче. Използваха го само неколцина фермери, които живееха из възвишенията. Фермерите и кръстоносците.

Долан шофираше много внимателно, плътно вдясно и на голяма дистанция. Не искаше точно тук да се блъсне в друга кола. Дори такава дреболия, като чукнат калник, можеше да се окаже фатална. Не искаше да се заговаря с никого, да се среща с никого. Затова яката на мушамата му беше вдигната до шапката, а шапката му беше смъкната до очите. Не че имаше вероятност и едно на хиляда някой да го разпознае от колата си, но той не биваше да поема дори и този минимален риск. Забави ход и видя, че автомобилите пред него са задръстили пътя. Движението беше както в Аройо Секо след големи състезания. Долан караше бавно и се стараше да не отклонява вниманието си, да не мисли какво ще направи, когато стигне и където стигне. Поне това да знаеше.

Но как да не мисли за това, толкова беше тайнствено и опасно. Сърцето му биеше като лудо. Не му стигаше дъх. Вълнуваше се. Беше доволен, че зад него идеха стотици коли. Сега вече не можеше да обърне и да се откаже, дори да искаше. Не искам, помисли си той, но съм доволен, че са се наредили зад мен, защото дори и да искам, не бих могъл.

Колите напредваха все по-бавно и той вече не успяваше да се придържа плътно към дясната страна на пътя, защото започна да задминава паркирани автомобили. Изведнъж се запита (и доста се притесни, че не се е сетил по-рано за това) дали няма да му поискат карта. Вероятно това бе причината колоната да забави ход толкова много, сигурно някъде напред спираха колите и проверяваха членските карти. Колкото повече разсъждаваше, толкова повече растеше увереността му, че става точно така. Сега съжали, че не бе помолил Макгонагил за картата на Рен, но не се бе сетил. Всъщност и това

надали щеше да му помогне — проверяващият сигурно щеше да познае, че той не е Сам Рен. Ами ако Макгонагил го беше измамил и ги беше предупредил за идването му? Търсете един тип на име Майк Долан. Метър и осемдесет, черна коса, кара стар спортен шевролет. Поставил си е за цел да ви изобличи. Търсете го. Спирайте всички коли. Ами ако Макгонагил го беше издал? „О, Бъд не би направил такова нещо“ — говореше разумът му. „Не! — предупреждаваше го подсъзнанието му. — Не му се предверявай.“ — „По дяволите, той ми е приятел — настояваше разумът. — Помогнах му в изборите, помогнах на сина му да спечели стипендия за колежа, аз дадох тон на рекламната кампания, за да го лансирам в националния отбор. Пратих писма до Кристи Уолш, Грант Райе, Коръм и до кого ли не още. Бъд е честен човек. При него няма скрито-покрито.“ — „Не му се предверявай — предупреждаваше подсъзнанието. — Паркирай колата и гледай да разбереш къде се намираш.“

„Това е добра идея“ — каза си Долан.

Докато се убеждаваше, че е време да спре, пропусна две подходящи за паркиране места — докато се убеди, ги подмина. В един миг забеляза още една пролука, сви вдясно и изгаси фаровете още преди да е изключил двигателя.

Измъкна се не през своята врата, а през другата — откъм края на шосето. Далеч напред видя светлините от колите, които биваха паркирани наскре полето. Когато очите му свикнаха с тъмното (нямаше луна), забеляза, че няколко души стоят до колите си и навличат мантии. Това така го окуражи, че му се прииска да нададе вик. Значи все пак щеше да мине без членска карта. Бързо разгърна вързопчето си, облече мантията и нахлузи качулката. Остана истински изненадан, че тези две обикновени парчета плат могат да влияят на чувствата му до такава степен. Щом си ги сложи, сърцето му спря да се блъска и дишането му стана по-леко. Анонимността му осигуряваше абсолютна сигурност. Долан се усмихна доволно под качулката си. Това бе удивително. Даде си сметка, че е направил голямо откритие. Намерил бе обяснение защо някои мъже навличат мантии и обикалят с коли по нощите. Чувстват се в абсолютна сигурност.

Тръгна покрай шосето напред към светлините...

На едно широко място в равното, където нямаше растителност, се бяха насъбрали много черни мантии — неколкостотин силуета, едва различими в нощния мрак. Това беше старото военно летище, отдавна изоставената писта. Запазен бе само един голям хангар и през пролуките и пукнатините му се процеждаше светлина. Долан се запъти бавно натам.

Вратите му бяха отворени и той видя, че вътре стоят прави неколкостотин фигури в мантии. Покрай едната стена се издигаше грубо скован подиум, а върху него бяха поставени десетина-петнайсет стола, каквито нареждат в погребалните бюра.

Долан подмина вратата и излезе от другата страна. Тук в стройни редици встрани от хангара бяха паркирани трийсет-четиресет автомобила — все скъпи коли: открити, закрити, двуместни. Явно не принадлежаха на случайни хора. Той мина бавно покрай тях и в края на хангара, където шосето излизаше на старата писта, му се мярнаха двама мъже също в мантии — явно бяха застанали в ролята на регулировчици, за да не допуснат редовите членове в този специален паркинг. Долан се замисли колко ирония се крие в подобно дискриминиране вътре в една организация, след като нейният пръв и основен принцип гласи „равенство“. Извади молив и сгънато на две тефтерче и се зае да записва под мантията си номерата на скъпите коли. Не виждаше какво прави, но нищо не спъваше движенията му и той внимаваше само за едно — да не сбърка.

Някъде зад него гръмна сирена и тълпата мигом се понесе към предната част на хангара. Долан погледна ръчния си часовник. Той тръгна заедно с другите, въодушевен, че е успял да запише номерата. Сега щеше да е много лесно да се открият поне някои от кръстоносците.

Хангарът бе препълнен с хора, а облечените в мантии фигури продължаваха да прииждат през големите порти. Долан се тикаше към средата на множеството, така че трибуната се оказа почти насреща му. Сега оттам гледаха надолу седем души, а още един се изкачваше по стълбичката. Осем. Носеха същите мантии и качулки като стотиците мъже, застанали на по-ниското, но отпред на техните качулки имаше други отличителни знаци, малки бели символи, привилегия на високите чиновове. Приличаха на букви от гръцката азбука, но бяха толкова дребни, а Долан — толкова далеч, че не можеше да ги различи.

Главатарите на трибуната взеха да си шушукат, а подир няколко минути се разнесе второ пронизително изсвирване откъм края на тълпата. Единият от водачите махна с ръка — портите заскърцаха, заскриптяха и се затвориха. Гълчавата от стотиците разговори затихна начаса. Същият главатар, който бе дал знака, пристъпи напред, застана с лице към тълпата под него и протегна ръка по подобие на хитлеристки поздрав. Настъпи мъртва тишина. Ръката му послужи като диригентска палка — вдигна я, после я свали рязко надолу и сведе глава.

О, за тебе, моя страна,

запахна кръстоносците,

о, земя на свободата,

за тебе нея аз.

Любя твоите горди хълми,

твоите канари, поляни.

От планинските върхари кънти свободата.^[1]

Песента се разнесе екзалтирано, после секна.

Всички погледи се приковаха в мъжете на трибуната. Сега друг пристъпи напред, вдигна ръка в хитлеристки поздрав, сведе рязко глава и застина в тази поза. Долан се усети, че всички около него гледат надолу, и той направи същото, но без да се престарава, за да вижда какво става на трибуната — главатарите също бяха свели глави.

— О, господи. Отче небесен... — Явно този беше нещо като техен проповедник или капелан. — Благослови всички, които са се събрали тук тази нощ; дарувай и този път с мъдростта си новите кръстоносци, взели името на средновековните пилигрими, които пресякоха Червеното море, за да се преборят с черните неверници — осквернители на твоите храмове; дай ни сила и смелост, за да вдъхваме страх в душите на твоите врагове. Амин.

Проповедникът им, капеланът, вдигна рязко глава и отстъпи назад. Всички си поеха шумно дъх. Под качулката си Долан се подсмихна, защото си зададе въпроса колко ли от тях са разбрали, че този техен проповедник или капелан бе сварил да направи две фактически грешки. В това време първият от водачите им, който очевидно стоеше над останалите, пристъпи още по-напред, застана мирно и изчака всички да притихнат. Накрая вдигна ръка и се провикна:

— Свободно!

Командата отекна в ламаринените стени на хангара.

— Кръстоносци — започна той, — тази вечер нашата могъща организация свиква своята седма среща. Ден след ден ние се възправяме срещу явленията, които си поставихме за цел да изкореним, и ден след ден ние постигаме нови резултати. Ден след ден нашите редици набъбват с нови чистокръвни американци, които идват при нас, защото им е омръзнало безсилието на закона и защото в нашето всекидневие съществуват неща, над които законът и съдилищата нямат контрол. Америка за американците!

— АМЕРИКА ЗА АМЕРИКАНЦИТЕ! — ревна тълпата.

Водачът ѝ вдигна още веднъж ръка в хитлеристки поздрав.

Друг от предводителите на трибуната му подаде лист хартия и той го разгъна пред себе си.

— Кръстоносци, това е официалното ни известие номер седем. С настоящото се въвежда незабавен бойкот на пивоварната Зелъруайн. Причини: Когато членове на комитета за избирането на Ото Хенри за сенатор са се отнесли до мистър Зелъруайн за парична помощ и подкрепа в организирането на неговите хиляда работници, той не само отказал, но и заплашил членовете на комитета с физическа разправа. Макар и да е натурализиран американец, мистър Зелъруайн е роден в друга страна и затова няма нищо чудно, че представите му за добро обществено ръководство са по природа подривни. Също така поради напълно основателни причини трябва да бъдат бойкотирани следните търговски предприятия: Мидуей Маркет на Ендикот Булевард 1215, ресторант „Мосманс“ на Шеста улица 415, галантерийният магазин на Грейсън на Съдърн авеню...

Той замълча, защото сега пък един друг от предводителите се приближи до него и му пошепна нещо.

— Както ме уведомиха, трима наши членове работят при Грейсън. Искам от тях да представят пред комитета подробен доклад за естеството на работата си, за доходите си, за състава на семействата си и с какви спестявания разполагат за непредвидени обстоятелства. Комитетът ще се опита да им намери работа в магазини, чиито собственици имат положително отношение към делото ни. Списъкът на магазините и предприятията, които трябва да бъдат бойкотирани, ще ви бъде представен в края на събранието ни. Искам всички вие да запомните фирмите и адресите им и при никакви обстоятелства да не допускате никакви делови контакти с тях под страх от наказание. Тримата служители на Грейсън могат да продължат работата си при него до второ нареждане на комитета.

— А сега... — изджавка той и посочи с глава, — Ейбрахам Уошингтън!

В подножието на трибуната отново се понесе вълна — чуваше се как някой си тътри тежко краката, а после започна и да стене. Подир малко двама кръстоносци се заизкачваха по стълбичката, повлекли нагоре някакъв негър, на вид около петдесетгодишен. Домъкнаха го на подиума, пуснаха го и отстъпиха. Негърът погледна към стотиците фигури в мантии пред себе си и започна сам да се окайва. Изобщо не се разбираше какво говори.

Главатарят се обърна към него:

— Ейбрахам Уошингтън! Нееднократно са те чували да критикуваш на всеослушание системата за подпомагане на бедните в окръга. Ти дезорганизираш...

— Недей така бе, началство. Не съм го правил нарочно. Началство, честен кръст, не съм го правил нарочно. Само дето...

— Подбуждал си негърското население във вашия район, подстрекавал си го към протестни действия. Кръстоносците виждат всичко, знаят всичко. Ти носиш имената на двама велики безсмъртни американци и ние ще ти покажем, че трябва да ги зачиташ...

— Началство, началство...

— Черните трябва да си знаят мястото. Сега ще ти дадем един урок, макар и да не е най-тежкият, но ако не си затваряш устата, следващия път ще те обесим на ей тези трегери. Катран и перушина!

— Пада му се! — ревноха кръстоносците и запляскаха с ръце.

Други двама кръстоносци тръгнаха по стълбичката, а след тях вървеше още един. Носеха обикновен казан, но бяха проверили дебели парчета плат под дръжките му, за да не си изгорят ръцете. Дъното на казана беше почерняло. Третият държеше чувал и баданарка. Стигнаха до средата на подиума и спряха.

— Съблечете го — нареди водещият.

Ейбрахам Уошингтън, негърът, не оказа съпротива. Само мятеше глава и стенеше.

„Ей сега да можех да ги гръмна тия мръсници — помисли си Долан и докосна пистолета си. — Шестима щях да подбера...“

Кръстоносците, които донесоха катрана и перушината, разсъблякоха негъра — оставиха само обувките и чорапите му. Долан видя как потръпват и се свиват мускулите под черната му кожа.

Главатарят отново вдигна ръка. Единият от кръстоносците потопи четката в катрана и започна да маже негъра, а той мятеше глава и стенеше, но не извика. След като го намаза, другите двама пъхнаха ръце в чувала, започнаха да вадят шепи перушина и да ги хвърлят по негъра. Перата полетяха като дъжд... Накрая черното тяло започна да се изгубва, изчезна симетрията на човешката фигура и негърът все повече заприличваше на някаква гротескна птица. Сам главатарят нанесе *le coup de grâce*^[2]. Потопи баданарката в катрана, прекара я през лицето му, взе две шепи перушина, запрати я по главата му и нареди:

— Отведете го.

Първите двама кръстоносци накараха Ейбрахам Уошингтън да се обърне и го помъкнаха надолу по стълбите, другите прибраха казана и баданарката и тръгнаха след тях. Кръстоносците, събрани в хангара, нададоха викове и отново заръкопляскаха, но скоро се умириха и настъпи тишина.

Главатарят излезе напред и поздрави:

— Америка за американците!

— АМЕРИКА ЗА АМЕРИКАНЦИТЕ! — ревноха и те в отговор.

Долан мълчеше, стиснал здраво устни.

— Арнолд Смит! — извика главатарят.

Арнолд Смит се изкачи по стълбите, следван от трима кръстоносци — пазачи. Изглеждаше към четиресетгодишен, доста скромно облечен, хубав мъж. Гледаше смръщено.

Главатарят му нареди:

— Застани с лице към кръстоносците.

Арнолд Смит се обърна към множеството. Долан разгледа внимателно лицето му. Нямаше и следа от вълнение, виждаше се една мрачна смръщена маска.

— Три пъти вече ти се отправя предупреждение от комисията по нравствеността — започна главатарят. — Станал си прословут.

Арнолд Смит заговори спокойно към събраните кръстоносци:

— Хора, в това няма нищо вярно...

— Млък! — изджавка главатарят.

— Не зная какво се каните да ми направите — обърна се Арнолд Смит към него, все още спокоен, — но държа да ви обясня какво точно стана. Хора, признавам си, наистина вкарах в бяла едно момиче. Платих каквото трябваше, за да се оправи положението. И много от вас са правили същото. Само че момичето се оказа сестра на...

Пазачите го сграбчиха и му затвориха устата с плесници. Арнолд Смит не се опита да се освободи. Този път пазачите не го пускаха.

Главатарят заговори отново:

— Този човек представлява опасност за всяко момиче в района на Бей Шор. Три пъти е бил предупреждаван да се поправи и да не закача жените. Той не обърна внимание на предупрежденията. Нашата организация, кръстоносци, е подготвена да се справи точно с такива случаи. Законът е безсилен пред този човек с цялата му разюзданост. Ние трябва да му дадем урок.

— Пада му се!

Главатарят направи знак с ръка. Двама от водачите им бързо излязоха напред. Единият държеше малка черна чанта. Отвори я, извади шишенце и маска за етер. Други двама пък изнесоха напред малка масичка. Пазачите задържаха Арнолд Смит към масичката. В един миг той разбра какво се готви, отхвърли ги от себе си със страхотна сила, освободи се и застина ужасен. Поколеба се, огледа се и скочи от подиума сред тълпата.

Пред Долан настана страхотен хаос.

— Запазете спокойствие — разпери ръце главатарят и се опита да внесе ред. — Той няма къде да отиде. Върнете го тук.

Няколко души надвиха Арнолд Смит и го понесоха по стълбата. Повалиха го върху масичката, без да го пускат, а главатарят му нахлузи

маската и започна да излива върху нея етер... След една-две минути Арнолд Смит престана да се съпротивлява. Редовите кръстоносци се оттеглиха назад и слязоха по местата си сред тълпата.

Главатарят обяви:

— Сега ще видите какво се случва на хората, които застрашават нравствеността в нашия град. Наказанието е строго, да. Но е абсолютно необходимо, за да опазим домовете си, за да опазим нашите сестри...

Той кимна към човека с чантата и всички водачи от подиума се събраха около масичката, така че я закриха от погледите на множеството. Иззад телата пред себе си Долан виждаше как се движат ръцете на този човек... а на няколко пъти зърна как се отразява в скалпела светлината от лампата на тавана...

Долан не си говореше наум, не мислеше за нищо. Мозъкът му беше студена маса от отделни клетки. Съзнаваше, че ще е нелепо да се намеси. Направо самоубийство. Започна да се придвижва към вратата, местеше се по малко, по малко, за да не привлече вниманието върху себе си. Но никой не го забеляза. Всички бяха премного заети с това, което ставаше на подиума.

---

[1] „Америка“ от Самюел Франсис Смит (1808–1895). — Б.пр. ↑

[2] Последен удар, удар за довършване на жертвата (фр.). — Б.пр.

↑

VI

Бишъп клатеше глава и хапеше устни.

— „О, за тебе, моя страна“. Господи, това е невероятно. Не можеш да публикуваш такъв материал, Майк. Никой няма да ти повярва...

— Ще повярват, когато им доведе Арнолд Смит...

— Как ще го откриеш, ако няма телефон? Можеш да си сигурен, че няма да го настанят в болница, защо да рискуват?

— Ще го открия. Ще обходя целия район на Бей Шор от единия до другия край. Ще го открия аз...

— Господи! — повтори Бишъп, въздъхна и прекара ръка през лицето си. — Само се изненадвам, че не си ги изпозастрелял тия мръсни садисти. Ето какво прави твоят капитализъм от хората — свине. Сигурно няма да доживея до времето, когато ще рухне, но поне ще умра доволен, че нещата са тръгнали нататък...

Долан му подаде един списък.

— Това четиво ще ти достави истинско удоволствие.

Бишъп изчете няколко имена и адреси и го изгледа въпросително.

— Какви са тия?

— Главатарите на кръстоносците.

— Откъде разбра?

— Поетическата правда съществува. За тях бяха отделили специален паркинг зад хангара и като видях насъбрани много скъпи коли, взех, че си записах номерата им. Тази сутрин първата ми работа беше да отида в полицията и да проверя кои са собствениците им. И ето ти резултата...

Бишъп беше поразен.

— Опасен си.

— Давай, дочети списъка.

Бишъп изчете листа докрай със затаен дъх.

— Все едно че си взел целия списък на лицата, заемащи висши постове. Или справочника „Кой, кой е“.

— Ще изглежда прекрасно, когато се напечата, нали?

— Разбира се. Ще има не по-малко въздействие от едно въздушно нападение. Ти си имал вдъхновение свише, когато си записал тези номера.

— Късмет имах. В момента дори не обърнах особено внимание. Едва тази сутрин ми проблесна какво точно означава това. Така. А сега препиши го и го скрий някъде. Аз ще отида да потърся Арнолд Смит.

— Да дойда ли с теб?

— Не.

— Добре. Не искам да се разправяме. Но предполагам, и ти си наясно, че с всеки изминал ден развързката приближава и ще има експлозия. Не забравяй Карлайл...

— Карлайл не ме притеснява. Вече не.

— Добре. Поддържай връзка с нас поне по телефона. Да имаме представа къде се намираш...

— Ще се обаждам. Когато дойде Майра, кажи ѝ да пригответи материалите за светската страница. Можем да пуснем следващия брой един-два дена по-рано...

— Добре. Хей, какво е станало с главата ти? Къде ти е превръзката?

— Докторът ми я махна тази сутрин.

— Изглеждаш ми странно без чалмата...

— И аз се чувствам особено. Като разсъблечен. Кажи на Майра да напише и статията за театъра. Знаеш какво имам предвид...

— Да спомене ли и историята с Менефи?

— Защо не? Аз също искам да добавя нещо за Тим Адамсън. Нещастник. Изобщо поеми нещата за известно време...

— Ами кредиторите ти? Забрави ли за съобщението, което пусна вчера?

— Ще се върна. За нищо на света не бих пропуснал това преживяване...

Той слезе по стълбите и изскочи на улицата. Качваше се в колата си, когато Грисъм му извика „добрутро“. Долан му махна, без да се обръща, включи двигателя, обърна колата си на сред улицата и пое към Бей Шор.

В района на Бей Шор живееха обикновени хорица. За прехраната си разчитаха на двете големи фабрики за мебели. Вонята от тях се

долавяше още щом прекосиш кръстовището на две нива и започнеш да слизаш по хълма към пресушените блатата.

Долан спря пред едната фабрика, влезе в помещението на портиера, представи се като репортер на „Таймс Газет“ и поиска да му дадат сведения за Арнолд Смит. Портиерът прехвърли присъствената книга и му каза, че съжالياва, но при тях нямало никакъв Арнолд Смит не само сега, но и през последните две години.

Долан му поблагодари и отиде в другата фабрика.

Тук портиерът го осведоми, че Арнолд Смит работел при тях допреди шест месеца, но бил уволнен. Долан поиска да му го опише. Докато му обясняваше как изглежда, портиерът дъвчеше края на един молив.

— Много прилича на него — заяви Долан. — Можете ли да ми дадете адреса му?

Портиерът провери на картоната му.

— Пери стрийт 315. За какво ви е притрябвал? — прояви той любопитство.

— Паднали са му големи пари. Пери стрийт 315. Благодаря.

Долан подкара към Пери стрийт 315. Беше малка едноетажна къща. Почука на вратата, отвътре излезе около шейсетгодишна жена.

— Извинявайте, тук ли живее Арнолд Смит?

— Да, аз съм неговата майка. За какво го търсите?

— Търся един човек, който се казва Арнолд Смит, но не съм сигурен дали е точно той — отговори Долан. — Може ли да вляза за малко?

— Заповядайте. — Мисис Смит му отвори вратата.

Долап влезе в малко салонче.

— Казвам се Долан. Мога ли да се срещна с мистър Смит?

— Няма го вкъщи. За какво го търсите? — Мисис Смит явно започваше да се безпокои.

— Искан да поговоря с него. Да го попитам за някои неща...

— Вие ли щяхте да му намерите работа?

— Точно затова исках да се срещна с него. — Долан се постара гласът му да прозвучи естествено.

— Какво имате да уреждате с него? Къде е той? — попита неспокойно мисис Смит.

— Намира ли ви се негова снимка, да ми покажете...

— Господине, какво има...

— Моля ви се, не се притеснявайте, мисис Смит. — Долан показва значката си на помощник-шериф. — От полицията съм. Нямаме нищо срещу него, само искам да видя негова снимка. Може да се окаже, че не е същият Арнолд Смит, когото търся...

Възрастната жена постоя малко, изгледа го, на челото ѝ се появи дълбока бръчка, но накрая влезе в някаква стая. Долан си запали цигара и с изненада откри, че дланта му е мокра, като че ли я е топил във вода... Жената се върна и му подаде една снимка.

Долан я разгледа внимателно.

— Този ли е Арнолд Смит?

— Да, синът ми.

— Много се извинявам, че ви обезпокоих, мисис Смит — каза той и ѝ върна снимката. — Оказа се, че търся друг човек. Благодаря ви...

Долан си тръгна. По пътя не можа да си отговори дали е постъпил правилно, като излъга жената.

Върна се през същото кръстовище на две нива, влезе в някаква дрогерия, поръча си кока-кола и се обади по телефона в редакцията. От Бишъп научи, че няма нищо ново, само Окс Нелсън минал оттам и поръчал да му предадат, че иска да се срещне с него. И, о, да, получило се препоръчано писмо от мисис Марсдън с благодарност за издължаването на заема. Изпратено от Лос Анжелис.

Майра била на работа и подготвяла материалите, а той успял ли е да открие Арнолд Смит?

Долан отговори, че не, но разбрал къде живее майка му, а всичко това не може да се разкаже по телефона и ще му обясни, когато се върне. Затвори, набра номера на полицейското управление и поиска да го свържат с лейтенант Нелсън. Лейтенантът много се радвал да го чуе. Имал нещо важно да говори с него, може ли да намине веднага? Не, не, не можело да почака. В тона на лейтенанта се долавяше заповедническа нотка. Долан обеща да намине.

VII

— Виж какво, Майк, трябва да проявиш малко здрав разум, разбери го. Не си вчерашен. — Нелсън стана от бюрото си, без да откъсва поглед от Долан.

— Откъде научи всичко това?

— Откъде съм научил! Та нали това ми е работата. Ти как си мислиш, че съм научил?

— Дрън-дрън. Кой ти нареди?

— Не се опитвай да ме подлагаш на разпит. Не те засяга кой ми е наредил. И мадамата, и Бишъп — и двамата са проклети комунисти и ти се постарай да им обясниш как стоят нещата, защото в противен случай ще им предявя обвинение за неморално поведение.

— Ти ли ми казваш да проявя здрав разум? Сега пък аз ще ти кажа да проявиш здрав разум. Ед Бишъп си е един и същ човек от петнайсет години. Не се е променил от времето, когато пишеше какво става из полицейските участъци, и ти го знаеш. Защо така изведнъж реши да го разкараш от града?

— Ти пък ми отговори на един въпрос. Какво знаеш за тая Барновски? Нищо. Появява се от не знам къде, а ти я вземаш на работа при себе си. Будала си ти. В Тексас е лежала в затвора за разпространяване на подривна литература. Действа под диктовката на Москва, да го знаеш. Това не ти го е казала, нали?

— Попитах те защо реши така изведнъж да разкараш от града Ед Бишъп.

— Не съм длъжен да отговарям на глупавите ти въпроси. Казвам ти какво трябва да направиш. Виж какво, Майк, симпатичен си ми. Симпатичен си и на всичките ми момчета. А тия двамата са ти приятели. Затова говоря с теб и те оставям да им го съобщиш, а не се изтърсвам...

— Та ти си се изтърсил преди един час. Защо не им го каза тогава?

— По дяволите — ядоса се Нелсън, — нали това ти обяснявам. Приятели са ти, затова.

— Добре, Окс, ще им кажа... Мисля, че от това няма да има никаква полза, но ще им предам. А сега ще ми направиш ли една услуга? Чия е тази инициатива?

— Не мога да ти кажа, Майк. Мога само да те уверя, че идва доста от високо.

— Заповед ли е?

— Голям си бил шегаджия. Това е повече от заповед...

— От Карлайл ли е?

— Не съм казал, че...

— Добре — усмихна се Долан и започна да се изправя. Когато стана, усмивката се бе изпарила от лицето му. — Знаеш ли, Окс, през целия си живот не съм срещал по-голям мръсник от теб...

Нелсън примижа и пусна една-две криви усмивчици, с които да покаже превъзходството си. Долан продължи с леден тон:

— Честна дума, наистина си голям мръсник...

Обърна се и си тръгна.

Когато се върна в редакцията, свари Бъд Макгонагил да го чака.

— Здравсти, Бъд.

— Искам да ти кажа нещо.

— Тук или да слезем долу?

— И тук може — отвърна Макгонагил, без да усуква. — Какво си направил, да те вземат дяволите, на онази баба от Пери стрийт?

— Нищо не съм направил. Какво говориш?

— Не ми ги разправяй тия... Тя се обади в полицията и каза, че един помощник-шериф на име Долан ходил при нея. Слава богу, че на телефона се случих аз. Жената се късаше да реве, че нещо лошо се е случило със сина ѝ. От нея разбрах, че снощи някакъв човек му се обадил и му съобщил къде може да си намери работа, веднага след това той излязъл. Що за история е това, дявол да го вземе?

— Знаеш толкова, колкото и аз. Наистина ходих там и се видях с някаква мисис Смит, защото търсех сина ѝ. Показах ѝ значката си, тъй като нямаше друг начин да видя негова снимка...

— Започна ли да разбираш? — саркастично подхвърли Бишъл към Макгонагил.

Долан направи знак към него и към Майра да кротуват.

— Защо ти е притрябвало да видиш негова снимка?

— За да го идентифицирам. Исках да разбера дали съм го виждал.

— Същият ли беше?

— Да, но казах на жената, че не е, за да не се притеснява.

— Ти достатъчно си я притеснил. А какво ще ми кажеш за тоя човек? Кой е той? Водим го изчезнал. Трябва да го открия.

— Аз самият бих искал да го открия, но се опасявам, че ще си остане изчезнал поне докато се оправи. Снощи му направиха операция...

— Къде е той сега?

— Де да знаех.

— Каква операция са му направили?

— Ти каква мислиш?

— Сериозно!

— Кръстоносците. Тез достойни кръстоносци...

— „О, за тебе, моя страна“ — припя тихичко Бишъп.

— Да му се не види! — извика Макгонагил. — Значи те са уплашили жената. Веднага след като ти си напуснал къщата, някой ѝ се обадил по телефона и се представил като същия човек, който предната вечер съобщил на Арнолд, че му е намерил работа. Казал ѝ, че Арнолд ще замине за Южна Америка и няма да му остане време да ѝ телефонира, защото трябва да си стегне каквото му е необходимо, но ще ѝ пише от Ню Орлиънс. Явно точно от това се е разстроила. Не е можела да си обясни как така синът ѝ няма да се сбогува с нея поне по телефона.

— Не е можела да си обясни, но ние можем. Ти знаеш какво означава това, нали? Арнолд Смит е мъртъв...

— По всяка вероятност не е, но все пак си остава неприятна история. От тая работа не се умира...

— Да, невинаги, само понякога — прекъсна го Долан. — И точно такъв е случаят с Арнолд Смит, ясно е като две и две четири. Да, сър... той е мъртъв, ясно е като две и две четири...

— Какво може да се направи...

— Нищо не можеш да направиш, Бъд, кротувай си и се надявай да не е най-лошото. Излишно е да се тревожиш, докато някой не се препъне в трупа му, а това не е много вероятно. Бъд, ти се държа

страхотно почитено към мен, много съм ти благодарен и ще се постарая да не те забъркам в нищо. За себе си и аз не знам докъде ще стигна, но съм се хвърлил през глава и ще продължавам...

Макгонагил се обърна и заслиза по стълбите, без да каже дума. Долан го проследи с поглед как минава през вратата и излиза на улицата. После се надвеси над перилата.

— Грисъм, кажи на твоите хора да дойдат рано утре сутринта.

В три часа същия следобед кредиторите му се появиха по един, по двама, по трима, за да си получат дължимото. Поздравяваха го и го уверяваха, че обявлението му във вестника било много оригинална идея. Долан не изпита никакво удовлетворение. Чакал бе този момент дълги години, но нито самата церемония, нито даването на обявата предния ден, нищо не му достави удоволствие. Най-сетне всички се разотидоха.

— Не позна — каза му Майра. — Все пак останаха пет хиляди и малко отгоре...

— Знаех си го. — Той взе парите и ги напъха в джоба си. — Ела...

— Къде ще ходим! Сума ти работа трябва да свършим, ако ще печатаме списанието утре сутринта...

— Ще се върнем след половин час. Ела...

— Къде? Къде ще ходим?

— Ела. Отиваме да се оженим. Ще се женя за теб...

— Майк, ти да не си откачил? — обади се Бишъп.

— Ела... — повтори Долан на Майра.

VIII

Долан остави коректурите, които четеше, стана от леглото и отиде да отвори вратата. Беше Юлисис.

— Много се извинявам, мистър Майк, ама нали утре ще се изнасяме, та...

— Отдалече се разбира, когато ще ми поискаш пари, Юлисис. Колко?

— Ами такова, сър, човекът каза, че ще иска дващсет долара за два курса, ама мен ако питаш, ще излязат четири.

Долан извади една банкнота от петдесет долара и му я подаде.

— Това е за преместването, а не за някоя от твоите мулатки.

— Добре, сър. Хубава къща си намерихме, мистър Майк. Ама ти още не си я видял, а?

— Не съм. Ернст ми каза едва тази вечер.

— Твоята стая е най-хубавата. Аз ти я избрах. Както е тръгнало, ще трябва да се грижа за всичко вместо теб, щом като си толкоз зает...

— Да, да. Благодаря ти, Юлисис. А сега изчезвай...

— Добре, сър — рече Юлисис и тръгна да излиза. — Аз твоята стая ще ти я оправя още за утре вечер. И като си помисля, мистър Майк — застана той на вратата, — до утре вечер нищо няма да е останало от тази къща. Още днес следобед започнаха да събарят откъм задната страна.

Долан продължи да чете коректурите, но след няколко минути влязоха Бишъп и Майра. Бишъп я хвана за ръката.

— Ето, доведох я пред леглото на господаря, мисис Майкъл Долан II, здрава, читава и нахранена със сандвичи с шунка и млечен шейк... Виж го ти, какъв плутократ е станал.

Долан му показа коректурите.

— Струва ми се, че е добре. Ти какво ще кажеш?

— Статията е фантастична. Пък и на подобни материали няма какво да им се придирия дали са написани елегантно. Важно е какво казваш, оттам нататък всичко само си върви. Научи ли нещо повече от мисис Смит?

— Преди малко ѝ се обадох по телефона. Нищо не знае. Този човек не е между живите, казвам ви. След като излезе нашият материал, ще открият трупа му...

— Ако не са го кремирали — вметна Майра.

— И на мен ми мина такава мисъл, но после я забравих. Няма да посмеят. Това е чисто убийство.

— Така или инак, все е убийство.

— Е, доволен ли си, че най-сетне успяхме да хванем натясно Джак Карлайл? И Томас. За него и през ум не би ми минало.

— А какво ще кажеш за Креншо? Бивш председател на Търговската камара...

— За Карлайл съм най-доволен. Особено като имам предвид Нелсън...

— Нелсън ли? Какво Нелсън?

— Ще ви обясня. Затова поисках да дойдете тук тази вечер. Сутринта Нелсън ме повика, за да ми припомни закона за обществения ред...

— Мен ли имаше предвид? — попита Бишъп.

— И двама ви.

— Значи затова те търсеше, така ли?

— Да. Каза, че трябва да напуснете града или...

— Блъфира...

— Не, не блъфира. Някой му е наредил. Получил е заповед. От Джак Карлайл. Началото на неговото отмъщение...

— Защо не ни го каза по-рано? — попита Майра.

— Не исках да ви разстройвам. Гледах да го отложа колкото е възможно по-дълго...

— Сега си обяснявам защо се ожени за мен.

— Седни и млъкни за малко — каза ѝ Бишъп.

— Затова се ожени за мен, нали? Нали?

— Чакай...

— Това е причината, нали?

— Не бива да възприемаш нещата по този начин. — Долан търсеше подходящи думи.

— Кретен! — Майра го зашлеви силно през лицето.

Долан стисна устни, но не каза нищо, само я изгледа. Тя го удари още веднъж, по-силно. Бишъп се хвърли към нея и я сграбчи през

кръста, но от силата на скока му и двамата паднаха на леглото.

— Ще ти спукам бузите — изрева Бишъп.

Долан не се бе помръднал.

— Ед! — повика го той, без да повишава тон.

Бишъп се изправи. Изведнъж Майра се обърна по корем и се разплака.

— Ед — повтори Долан и извади купчината пари от джоба си, — ето ти пет хиляди. Взимай семейството си и се преместете някъде другаде.

Бишъп се усмихна, ухили се широко, засмя се с глас.

— Не — поклати той глава.

— Взимай ги — подаде му Долан парите.

— Не.

В един миг Долан напъха банкнотите в джоба на сакото му.

— Помисли малко с тая глава.

— Оставам, Майк. — Бишъп извади парите от джоба си. — Прибери си ги или ще ги изхвърля през прозореца. Да знаеш, ще ги изхвърля.

Майра вече не плачеше и сега седна на леглото.

— Чакай малко, Ед. Те са за децата. Ще имат нужда от много неща, знам го. Парите са за тях — за лекарства, за лекари...

Ръката, с която Бишъп държеше парите, увисна покрай тялото му.

— Оставам — повтори той упорито.

— Занеси парите на жена си. Кажй й, че са за нея...

— Добре... но оставам.

— Голям глупак си ти — отговори му Долан.

Иззвъня телефонът.

— Да се обадя ли аз? — предложи Бишъп.

Долан му кимна и той излезе.

— Ставай оттам и стига с тия фасони — обърна се Долан към Майра. — Честна дума, не съм искал да те обидя. Само се опитах да ти помогна...

— Седя тук и се мъча да разбера що за човек си ти. Може ли да видя ръцете ти?

Долан отиде при нея и протегна ръце. Тя ги обърна с дланите нагоре. Усмихна се, вдигна очи и сълзите й отново започнаха да

напират.

— Какво има? — попита той в недоумение.

— Искях да видя къде са белезите ти от пироните.

Бишъп се върна възбуден.

— За малко да оплескам всичко. Казах й, че те няма. Чака те на телефона.

— Кой ме чака?

— Мисис Смит. Искан да говори с теб...

Долан излезе. Бишъп веднага упрекна Майра.

— Защо не се опиташ да се държиш с него както трябва? Цял живот ли ще си останеш глупачка? Твоят Мик е най-прекрасният мъж на света. Влюбен е в теб...

— Показва го по много особен начин.

— Важното е, че е така. Постарай се да се разбереш с него.

— Ще се опитам...

— Трябваше да блъскам главите ви една в друга.

Долан се втурна в стаята.

— Арнолд Смит се е прибрал вкъщи — съобщи той със светнал поглед. — Току-що. Само това ни оставаше, за да доведем работата докрай. Сигурен съм, че ще ни помогне. Отивам да поговоря с него...

— Всички отиваме — отвърна Бишъп. — Всички...

— Искаш ли? — Долан отправи въпроса специално към Майра.

— Разбира се. — Тя стана веднага.

— Това е нещо друго — коментира Бишъп. — Хайде.

IX

„Космополит“ разпространи новината късно следобед, помести имена и факти. Долан нарочно изчака и тиражът бе разпратен едва след четири часа, за да е сигурен, че е приключил работният ден и за редакционния, и за техническия състав на следобедните вестници. Не искаше да им даде и най-малък шанс да преработят някое от последните си издания.

ВИДНИ НАШИ СЪГРАЖДАНИ — ВОДАЧИ НА КРЪСТОНОСЦИТЕ

**ДЖАК КАРЛАЙЛ И КРЕНШО — ПРЕДВОДИТЕЛИ НА ТЪЛПАТА, КОЯТО ОСАКАТИ
ЖИТЕЛ НА БЕЙ ШОР**

ЗАШЕМЕТЯВАЩО РАЗОБЛИЧЕНИЕ НА ТАЙНО ОБЩЕСТВО

ПРОЧЕТЕТЕ В „КОСМОПОЛИТ“

Това беше написано на разпространените из целия град афиши. Долан се опита да откупи по пет минути от програмите на трите радиостанции, като предложи да плати тройно, но навсякъде му отказаха категорично, щом разбраха за какво се кани да говори. Той изпадна в бяс от омраза. Искаше всички в града да научат. В шест часа вечерта всички вече знаеха. Хората гъмжаха по улиците, телефоните звъняха, телетипните машини тракаха... Добър материал щеше да излезе дори ако някаква анонимна тълпа бе осакатила Арнолд Смит и не се знаеше нищо повече. Но след като водачите на тълпата се оказаха известни и имената им бяха отпечатани в две колони на цяла страница, това вече беше сензация. С един удар Долан бе обърнал града с главата надолу.

Стоеше сам на долния етаж в печатницата, когато някой почука на задната врата. Стана и отвори на Бъд Макгонагил.

— За Бога, махай се оттука — каза му той. — Идвам направо от Съдебната палата. Съдията Пентланд е свикал извънредно заседание на предварителното жури. Вече са тръгнали насам...

— Точно това исках. Ще се явя да им кажа...

— Изчакай до сутринта. Скрый се някъде. Използвай времето, за да си провериш още веднъж фактите...

— Фактите ми са проверени. Всичко е отпечатано в списанието. Освен това Смит ми е на разположение... и е на сигурно място. Готови сме...

— Майк, за бога, опитвам се да те спася. Измъкнах се, защото точно в този момент изготвят призовка за теб... а тази вечер не бива да се явяваш в съда. Не се знае какво може да се случи...

— Слушай, Бъд...

— Упорит си като муле, казвам ти, че не бива да се явяваш тази вечер. Изчакай до сутринта. Тогава ще ми се обадиш по телефона и ще дойда с още няколко души, за да те охраняваме. Ти май не можеш да разбереш — предизвикал си същинска експлозия в нашия град. Намесил си хора, за които не си и сънувал... съдии, че и един член на Конгреса... трябва веднага да се махнеш оттук...

— Добре — съгласи се Долан накрая. — Ще си тръгна, но ще се прибера у дома. Пък ако ме предизвикат, и аз ще им отвърна със същото, какво толкова. Не съм забравил как се стреля...

— Не ме интересува къде ще отидеш, само се махни оттук. Най-напред тук ще дойдат...

— Добре, Бъд. Благодаря ти. А сега най-добре тръгвай и ти.

— Обещавах ли, че няма да останеш тук?

— Само да си облека сакото...

— И да ми се обадиш утре рано сутринта!

— Обещавам...

— Хич недей да ми се хилиш. Да не си въобразяваш, че се шегувам? Не си ли даваш сметка, че на Карлайл не му пука какво пише в списанието ти, стига ти да не можеш да свидетелстваш в съда. На списанието може да се изсмее...

— Може, ама...

— Не бива да оставам повече, Майк.

— Добре, Бъд, заминавай. Не си въобразявам, че се шегуваш. Обличам си сакото и тръгвам. Трябваше да се срещна тук с Грисъм,

Бишъп и Майра в седем часа, но ще тръгна.

— Със здраве...

— Със здраве...

Долан го изчака да излезе през задната врата и се качи горе, за да вземе сакото си. Влезе в канцеларията, включи осветлението и се обади по телефона в новото си жилище. Юлиеис му каза, че мис Майра е там в момента.

— Здравей, моето момиче. Слушай, току-що отгук си тръгна Макгонагил. Доста е загрижен от това как се развиват нещата. Предварителното жури е свикано на извънредна сесия заради кръстоносците, но той не иска да се явявам тази вечер... Искан да изчакам до сутринта, за да ми осигури телохранители. Това как ти се струва? Издигам се, нали?... Боже мой, та ти си по-тежък случай и от него... Какво толкова, не ме е страх. Чаках го този момент. И така, свържи се с Бишъп и Грисъм и им кажи да не се връщат тук, а да се срещнем у дома. Какво ще кажеш за новата къща?... Това да се чува... Да, да, тръгвам си веднага. Довиждане, моето момиче...

Затвори телефона, изгаси лампата в редакцията и тръгна към пътната врата. Изгаси осветлението над входа и тръгна да излиза, но после се отказа, заключи и се върна до задната врата.

Отвори я, излезе и я тръшна след себе си. Тръгна по уличката към паркинга. В тъмното се препъна в някаква кутия, паднала встрани от купа с отпадъци зад долнопробното кафене на ъгъла. Оказа се, че се е подпрял на кофа за смет без похлупак, от която се разнасяше киселата миризма на кори от изстискани портокали и утайка от кафе.

— Дяволите да ги вземат! — извика той не защото се бе препънал, а защото го лъхна миризмата на непокрита боклуци. Утайка от кафе... „Чудна работа“ — каза си той и в един миг долови зад себе си шумолене — без каквато и да е разумна причина внезапно го обзе страх, неизпитван никога дотогава, див, животински страх. Не бе успял да се помръдне, когато усети, че някой е докоснал периферията на шапката му изотзад и разбра, че ще се случи нещо ужасно, че само едно тупкане на сърцето му го дели от смъртта. Краят на улицата и малката точка светлина, която означаваше спасение, бяха на хиляди километри разстояние. В гърлото му се зароди вик на ужас, но преди да се разнесе, тъпанчетата му гръмнаха и светлата точка от дъното на улицата се спусна към него със страховтна скорост, червена, боботеща,

неудържима. Разбра, че го убиват, но през съзнанието му премина само една мисъл: „Ами ако онзи път Майра бе отишла да пие кафе?“...

После главата му се пръсна и той падна по очи над кофата за смет, вдигнал ръка, за да стисне деликатния си нос.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.